

AV&Entertainment®

MAGAZINE

JAARGANG 11 - NR.2 - 2015 - MEI

DE OB16 VAN UNITED
NIEUWE ACHTCAMERAWAGEN

ROB VAN SOMEREN
"HET DRAAIT EINDELIJK WEER OM RADIO"

ONDER DE GROENE HEMEL
VERTROUWEN ALS FUNDERING

BIJZONDERE CONSTRUCTIES
'EINDELOZE MOGELIJKHEDEN'

www.av-entertainment.nl

O · H · R · C · A

Open
High
Resolution
Configurable
Architecture

De nieuwe Roland O.H.R.C.A M-5000

Een nieuw tijdperk in live audio mixing

Open : De mixer kan zeer goed omgaan met verschillende formaten; inputs, outputs en protocollen.

High Resolution : Alle Roland Pro A/V randapparatuur ondersteunt 96kHz vanaf het begin.

Configurable Architecture : Alle elementen die normaliter vast zijn, zijn in de O.H.R.C.A flexibel. Input, output, groep of matrix, alles is naar eigen inzicht in te richten met de faders, knoppen en schuiven zoals u ze nu gewend bent.

Preferred Distribution Partner:

output

Professional audio, video & lighting

De Meerheuvel 10
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel: +31 (0)73 639 2600
Fax: +31 (0)73 639 2601
info@outputnl.com

BEURZEN EN CONGRESSEN

In deze tijd van beurzen en congressen – in deze uitgave van AV & Entertainment Magazine vind je bijvoorbeeld verslagen van de NAB in Las Vegas en Prolight + Sound in Frankfurt – maak ik op deze plek graag reclame voor nóg een congres: Het Mediapark Jaarcongres (MPJC), dat op 18 juni plaatsvindt in Studio 21 op het Mediapark en waarvan wij trotse mediapartner zijn geworden.

Het MPJC wordt georganiseerd door iMMovator, Beeld en Geluid en Media Academie en vindt dit jaar voor de achtste keer plaats. Thema is dit keer: Act Global, waarbij speciale aandacht uitgaat naar Nederlandse pioniers die het ver hebben geschopt in het buitenland. Zij zullen laten zien dat grenzen vervagen en de wereld

aan je voeten ligt. Al wisten we dat eigenlijk al wel een beetje. Alle informatie over het congres, inclusief het programma van die dag, vind je terug op www.mediaparkjaarcongres.nl en uiteraard vind je in de volgende editie van AV & Entertainment Magazine een uitgebreid verslag.

In deze editie hebben we het zoals gezegd over andere zaken. Eerder genoemde beurzen natuurlijk, maar ook de productie 'Onder de Groene Hemel' (zie foto), de fonkelnieuwe OB16 van United, het nieuwe hypermoderne pand van Grass Valley in Breda en de eindeloze mogelijkheden van bijzondere constructies op evenementen. Daarnaast spraken we op de burelen van Radio 10 met diskjockey Rob van Someren, die na een roerig jaar ("Het was gewoon verschrikkelijk") nu weer een gelukkig man is, omdat het ook voor hem nu eindelijk weer om radio draait.

Veel leesplezier!

Teun van Thiel
Hoofdredacteur AV & Entertainment Magazine
teun@av-entertainment.nl

FILM&TV

FILM & TV NIEUWS	7
“GEEN ZORGEN OVER WET WERK EN ZEKERHEID”	10
‘BEHOEFTE AAN FLEXIBILITEIT BLIJFT’	12
NIEUW PAND GRASS VALLEY IN BREDA	14
DE OB16 VAN UNITED: PRETTIG WERKEN ALS UITGANGSPUNT	18
INTERCOMOPLOSSING RIEDEL VOOR INFOSTRADA	24

BROADCAST & AUDIO TECHNIEK

BROADCAST & AUDIO TECHNIEK NIEUWS	27
NIEUWE ZENDERSSET DELTA STAR: ALLESKUNNER	28
GROOT, GROTER, NAB	32
ROB VAN SOMEREN: “DRAAIT EINDELIJK WEER OM RADIO”	40

THEATER & PODIA

THEATER & PODIA NIEUWS	47
VERTROUWEN ALS FUNDERING: ONDER DE GROENE HEMEL	48
PROLIGHT + SOUND 2015	54
WIFI-TO-GO BIJ TIN MEN & THE TELEPHONE	60

SHOW & EVENTS

SHOW & EVENTS NIEUWS	67
KEES VEEN: “MET FRISSE BLIK NAAR TOEKOMST KIJKEN”	68
BIJZONDERE CONSTRUCTIES: ‘EINDELOZE MOGELIJKHEDEN’	70
TAPE ALS ONDERSCHATTE FACTOR	80

expanding video wall experiences

Connect-it wand: modulaire video wall-oplossingen voor professionele displays

Video walls worden steeds vaker gebruikt in openbare ruimtes, bedrijfsleven en retail. Met het flexibele Connect-it systeem kan vrijwel iedere gewenste video wall-oplossing worden gecreëerd. Dankzij de volledig instelbare 3D strips kunnen professionele displays strak naast en boven elkaar worden bevestigd. Een modulaire video wall-oplossing bestaat uit slechts twee verschillende componenten waardoor installatie snel en eenvoudig is.

Bepaal jouw ideale Vogel's bevestigingsoplossing in slechts enkele stappen: www.pro-avmountadvisor.com

450.000 uur AV-geschiedenis gered

Gedurende zeven jaar hebben Beeld en Geluid, EYE

Filmmuseum, Nationaal Archief en Kennisland 110 duizend uur video, 30 duizend uur film, zo'n 300 duizend uur audio en bijna 2,5 miljoen foto's geconserveerd en gedigitaliseerd. Deze miljoeneninvestering heeft ertoe bijgedragen dat het belangrijkste deel van de vaderlandse geschiedenis, uitgedrukt in beeld en geluid, behouden is gebleven voor historici en wetenschappers, voor creatief hergebruik, voor onderwijs en het brede publiek. Het materiaal dat nu voor een groot deel is veiliggesteld voor de toekomst gaat terug tot ver in de vorige eeuw. Het gaat om de vroegste Nederlandse radio, cinema, fotografie, en de televisie-uitzendingen uit de tweede helft van de vorige eeuw. Televisie-iconen als Swiebertje, de documentaires van Bert Haanstra en de foto's van Alexandrine Tinne maken hier onder andere deel van uit. Zeven jaar lang hebben honderden mensen gewerkt om dit doel te bereiken. Van de bunkers met nitraatfilm in de duinen van Overveen en Scheveningen tot de digitaliseringsstraten voor video, audio, film en fotografie in Hilversum, Amsterdam, en Den Haag. Gezien de slechte staat en kwetsbaarheid van veel analoge materiaal restte er nog maar weinig tijd om te digitaliseren. De kennis van oude audiovisuele formaten en faciliteiten om de spoelen en banden te kunnen afspelen, zouden over een paar jaar bovendien niet meer beschikbaar of onbetaalbaar zijn. Het gedigitaliseerde materiaal wordt inmiddels hergebruikt in talloze toepassingen, van lesmateriaal en Wikipedia tot apps en diensten voor de creatieve industrie.

Sennheiser: AVX draadloos microfoonsysteem voor videocamera's

Sennheiser introduceert het AVX draadloze microfoonsysteem voor videocamera's. Draadloze hoge-kwaliteitsaudio voor bij video kan nu worden opgenomen in slechts twee stappen: plug de ontvanger in je camera, zet de microfoonzender aan en je bent klaar – zonder je zorgen te hoeven maken over complexe instellingen. De Sennheiser AVX is beschikbaar vanaf juni 2015 en wordt in drie sets geleverd: met draadloze microfoon met ingebouwde zender, met bodypack zender en clip-on microfoon, en een professionele uitvoering met bodypack zender en een MKE 2 clip-on microfoon, de standaard in film- en TV-producties. Ook komen componenten apart beschikbaar, waardoor draadloze sets kunnen worden samengesteld. De adviesprijzen voor de volledige sets starten bij € 899,-. Voorheen vermeden veel film- en televisiemakers draadloze audiosystemen door hun complexiteit en de vele formaliteiten die komen kijken bij de licentie van draadloze frequenties. Het AVX-systeem is vanaf de grond opgebouwd om digitale audio voor video makkelijker te maken. De digitale transmissie van het systeem configureert zichzelf volledig, waardoor je binnen enkele seconden klaar bent om te filmen. Bovendien selecteert het automatisch de beste frequentie en past deze geruisloos aan wanneer een storingsbron zich voordoet. Daarbij werkt het systeem in het 1.9 GHz frequentiegebied, dat over bijna de hele wereld vergunningsvrij te gebruiken is. Het AVX-systeem beschikt verder over een stroomstelsel dat het energieverbruik drastisch verlaagt. Zo gebruikt het systeem altijd precies zoveel stroom als nodig is voor een sterke connectie tussen de zender en ontvanger, en wanneer de camera over fantoomvoeding beschikt, schakelt de ontvanger automatisch in en uit met de camera mee, waardoor deze nooit onnodig aan blijft staan.

Vrouwelijke freelancers verdienen minder dan mannen

Vrouwelijke freelancers verdienen per uur behoorlijk minder dan hun mannelijke collega's. In 2014 lagen de tarieven van vrouwen gemiddeld bijna 5 procent lager. Het verschil in honorering tussen mannen en vrouwen werd afgelopen jaar wel kleiner. In 2013 waren de uurtarieven van vrouwen gemiddeld bijna 8 procent lager dan mannen. Dat blijkt uit een inventarisatie van payrollbedrijf Tentoo. Het bedrijf onderzocht de tariefontwikkeling van freelancers gedurende de afgelopen vier jaar. Hieruit bleek dat vrouwen in 2012 per uur bijna 9,5 procent minder verdienden dan mannen. Dat het verschil in 2014 kleiner werd, is vooral toe te schrijven aan de groep vrouwen in de categorie 35 tot 54 jaar. Zij zagen hun tarieven gemiddeld licht stijgen. In het algemeen nam het gemiddelde uurtarief van freelancers sinds 2011 flink af. In vergelijking met drie jaar eerder lagen hun tarieven in 2014 ruim 6,5 procent lager. Paul den Ronden, algemeen directeur van Tentoo. "Het aantal freelancers is de afgelopen vier jaar flink toegenomen. Aangezien het aantal opdrachten niet evenredig toenam, daalden de gemiddelde uurtarieven. De economie en bedrijvigheid trekken inmiddels aan, waardoor het aantal opdrachten stijgt. Bovendien verwachten we in de komende jaren een minder snelle toename van het aantal freelancers. Als gevolg verwachten we dat de daling van de gemiddelde uurtarieven niet doorzet."

PRonorm
urban experiences

Lijn Helmond-Venlo 1   Regenbeemd 42 Hal V
5705 BW Helmond   4825 AT Breda
0492 542 111   076 560 0211
info@pronorm.org   info@rsirental.nl

www.pronorm.org

Pronorm B.V. is onderdeel van Mansveld Expotech Groep.

GAX STAGING PODIUM VERHUUR

EN ANDERE CONSTRUCTIES

WWW.GAXSTAGING.NL

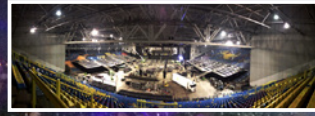
0650264929
info@gaxstaging.nl

Quinty's Crew

Your project is our job

0626264585
24/7
Bereikbaar

Videotechnici
Lichttechnici
Crewchiefs

www.quintycrew.nl

Quinty's Crew B.V.
Condorweg 10, Unit 8&9
7332 AC APELDOORN
055-5341100
info@quintycrew.nl

Avocent Matrix NextGen KVM

Toekomstbestendig

Meer informatie

lanclan.nl/nextgen-kvm

lanclan
critical solutions

BrightEye™

Your NXT product?

The NXT 410-H
Clean Compact Router

4x1 HDMI-hdcp / 3x2 SDI
Clean Switching HDMI/SDI
Dissolves & Cuts & PiPEfx
Up/Down/Cross Converter

www.telequip.nl 0653 212 864

teleEquip

fence4events.nl

your crowd controlled!

Fence 4 Events - Hoge Kamp 29
3853 GL Ermelo
+31 (0) 341-265434
www.fence4events.nl

Fence4events is een bruisend bedrijf op het gebied van veiligheidsvoorzieningen op evenementen. Van kassa-units tot dranghekken, bouwhekken met of zonder zeil, fietsenrekken, stagebarriers en politiebarrriers, alles ademt de betrokkenheid van ons bedrijf.

Your Crowd Controlled!

Cueco... The Cue Company

Autocue

Bij concerten, evenementen, video, tv en presentaties. Ondersteuning van vele bekende artiesten.

Verhuur en verkoop van autocue apparatuur

Vraag vrijblijvend naar info of kijk op onze website

Contact...

Einsteinstraat 67
3316 GG Dordrecht
T: +31 10 29 29 545
F: +31 10 29 29 658
@: info@cueco.nl
www.cueco.nl

www.eekelsverhuur.nl

LAYHER PODIUM CONSTRUCTIES
PROLYTE ROOF SYSTEMS

GIOVANNI EEKELS VERHUUR BV

Gruttostraat 9, 5212VM
's-Hertogenbosch
Tel: 073 6136867
Fax: 073 6136644
Mobiel: 06-54311136
info@eekelsverhuur.nl

Avocent Matrix NextGen KVM

Digitaal veelzijdig

Meer informatie

lanclan.nl/nextgen-kvm

lanclan
critical solutions

L!nQ

CREW SERVICES

< the perfect match for your event! >

Wij leveren gemotiveerd en gekwalificeerd personeel voor de op- en afbouw van evenementen en beurzen. L!nQ Crew Services is onderdeel van L!nQ Event Group.

T: 085 4864 650
(24/7 bereikbaar)
E: planning@linqeventgroup.nl
I: www.linqeventgroup.nl

WORLD WIDE LOGISTICS

SPECIALISTS FOR THE
ENTERTAINMENT INDUSTRY

EDWARD AIR CARGO B.V.
FREIGHTWAY BUILDING ROOM 408
FLAMINGOWEG 22 -1118 EE SCHIPHOL-ZUID
TEL. +31 20 6485016 - FAX +31 20 6480979
E-MAIL : INFO@EDWARDAIR.NL
WWW.EDWARDAIR.NL

Amsterdam | Eindhoven | Maastricht

www.mansveldexpotech.nl

WEBSHOP

licht
beeld
geluid
energie
rigging

SBS kiest MediaLab voor distributie videomateriaal

SBS kiest MediaLab als professionele tool voor de distributie en beheer van haar videomateriaal. Voor SBS is het met tv-zenders als Net5, SBS6 en Veronica belangrijk dat producties niet uitlekken. Met MediaLab heeft SBS de gewenste duidelijkheid over autorisatie en security en wordt het intellectueel eigendom beschermd. Snelheid en gebruiksgemak zijn voor partijen als SBS cruciale onderdelen van filesharing. Door de verplichting grote bestanden altijd te moeten up- en downloaden, kost de inhoudelijke afstemming vaak onnodig veel tijd en geld. Met MediaLab hoeft SBS bestanden niet eerst te downloaden en zijn ze constant op elk device beschikbaar. Door middel van een preview kan SBS direct de inhoud van producties afstemmen en in geval van haast kan dit ook altijd mobiel. Josbert van Rooijen, IT Manager bij SBS: "Met MediaLab kunnen we veilig onze mediabestanden versturen, hoe groot ze ook zijn. Het centraal managen van inkomende en uitgaande content bespaart kosten en tijd. Doordat ook mobiel meteen een preview van de bestanden te zien is, kunnen we elkaar direct feedback geven en comments achterlaten in het systeem. Met reporters, productieteam of correspondenten op locatie kan zo makkelijker worden bepaald of de aangeleverde beelden in orde zijn. Dat maakt onze beslissingstrajecten veel efficiënter en doorlooptijden korter." Robin de Vries, CEO bij MediaLab: "Hoewel security voor productiehuisen en broadcasters zeker een issue is, worden de risico's meestal per keer ingeschat. Zeker bij grote programma's voldoen gratis diensten voor filesharing dan niet meer. Vaak is niet duidelijk of bestanden wel op de juiste plaats aankomen en wie er bij kan, omdat de rechten- en autorisatiestructuur niet duidelijk is vastgelegd. Als het een belangrijke serie is, bestaat de kans op uitlekken en de financiële gevolgen kunnen dan groot zijn. Het is daarom een goede zaak dat steeds meer bedrijven inzien dat professionele tools als MediaLab controle over hun content geven."

MediaPark Jaarcongres: 18 juni

Op 18 juni verzorgen iMMovator, Beeld en Geluid en Media Academie voor de achtste keer het MediaPark Jaarcongres (MPJC) in studio 21 op het Media Park. Het thema van deze editie is: 'Act Global'. Speciale aandacht gaat uit naar Nederlandse pioniers die het ver hebben geschopt in het buitenland. Ze laten zien dat grenzen vervagen en de wereld aan je voeten ligt. Videopionier Jeroen Wijering vertelt hoe hij in 2004 als student de JW player ontwikkelde. Hij besluit een opensourceversie van de software op zijn website te zetten. De rest is history - websites als NU.nl en die van het Witte Huis maken er gebruik van en zelfs YouTube draaide in het eerste jaar van bestaan op de JW Player. Inmiddels is de player live op 2 miljoen sites en werken ze vanuit New York. Een jongensdroom werd werkelijkheid! Het toonaangevende dancelabel Spinnin' Records staat hoog in de top 10 van de meest bekeken YouTube Channels ter wereld. Eelko van Kooten heeft de ambitie om van Spinnin' Records wereldwijd dé autoriteit op gebied van dancemuziek te maken. Die ambitie staat inmiddels niet zo ver af van de realiteit. Jan Riemens is een ondernemer pur sang. Zijn internationale media bedrijf Zoomin.TV is koploper op het gebied van online video, actief in 26 markten en heeft een online bereik van 2,2 miljard video impressies per maand. Wat is zijn visie op deze nieuwe markt? Tijdens MPJC delen deze en andere pioniers hun ervaringen en hun visie op het mediaveld van de toekomst. Gaat virtual reality verder met zijn opmars de wereld te veroveren? Weet lineaire televisie naast online video stand te houden? Hoe kunnen we in als Nederlanders onze rol vast blijven houden in de veranderende mediawereld? Meer over het programma en inschrijving is na te lezen op www.mediaparkjaarcongres.nl.

Nederlanders lanceren eerste 4K-televisiezender ter wereld

Tijdens de internationale tv-markt MIPTV in Cannes werd Festival 4K gepresenteerd, de eerste televisiezender ter wereld die zich volledig richt op uitzendingen in Ultra HD, ook wel 4K genoemd. Festival 4K is beschikbaar voor tv-distributeurs over de gehele wereld. De initiatiefnemers voor de nieuwe zender zijn de oostelijke mediaondernemers Jur Bron en Gerard Ardesch en hun compagnons Rob Overman en Robert Rutten van de Nederlandse Brava Group. "De ongelooflijke beeldscherpte en de sublieme audiokwaliteit (Dolby 5.1) van Festival 4K geeft de kijker het gevoel vlak voor het podium van een festival te staan, maar dan thuis zittend in zijn eigen comfortabele stoel", aldus Jur Bron. Samen met Gerard Ardesch stond hij eerder (mede) aan de basis van succesvolle muziekzenders als Brava, DJAZZ.tv, TV Oranje en SchlagerTV. De verwachting is dat de verkoop van televisietoestellen die geschikt zijn voor Ultra HD de komende tijd snel zal stijgen, zo melden bronnen bij het toonaangevende Taiwanese DIGITIMES Research instituut. Ook dalen inmiddels de prijzen van Ultra HD-televisietoestellen. Festival 4K is de eerste televisiezender ter wereld die non-stop uitzendt in native 4K (Ultra HD) beeldkwaliteit en Dolby Digital audio. De zender wordt op dit moment aangeboden met een programmering in blokken van zes uur. In 2016 zal dit worden uitgebreid naar loops van twaalf uur. Vanaf 2017 verzorgt Festival 4K een unieke 24-uurs programmering in Ultra HD. Festival 4K wordt redactioneel ondersteund door Music Media & More in Almere. De technische ondersteuning vindt plaats vanuit het Overijsselse Steenwijk door het bedrijf Basmedia. Meer informatie op www.festival4k.tv.

DE BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN

Per 1 januari 2015

- geen concurrentiebeding bij tijdelijke contracten
- nul-urencontracten beperkt tot periode van 26 weken
- Geen proeftijd in contracten van 6 maanden of korter
- Bij contracten van 6 maanden of langer geldt aanzegtermijn van 1 maand

Per 1 juli 2015

- Bij dienstverband dat na 2 jaar of langer wordt beëindigd door werkgever, heeft werknemer recht op transitievergoeding
- Ontslagrecht wordt vereenvoudigd
- Maximaal 3 tijdelijke contracten in 2 jaar tijd
- Onderbrekingstermijn van 6 maanden gaat in, behalve als in cao een kortere onderbrekings-termijn is opgenomen

BIBEANE VAN BUUREN (SELECT AV PERSONEEL):

**“GEEN ZORGEN
OVER WET WERK
EN ZEKERHEID”**

Sinds begin dit jaar is de Wet werk en zekerheid van kracht geworden en dat betekent dat er nogal wat verandert voor werkgevers en hun flexibele personeelsleden. Links en recht doken geluiden op dat het (met name) in de mediawereld voor grote problemen zou gaan zorgen, maar volgens Bibeane van Buuren (Select AV) valt het allemaal wel mee: “Ik maak me er geen zorgen over. We zijn er op voorbereid en hebben alles op orde, dus laat maar komen!”

De audiovisuele branche is bij uitstek een wereld waarin veel met tijdelijke arbeidskrachten gewerkt wordt. Sommige tijden (tijdens het televisieseizoen) zijn nu eenmaal drukker dan andere (de maanden juni, juli en augustus). Met name de duur van de zomerstop kwam goed uit, aangezien de regel was dat flexibele krachten een pauze van drie maanden moesten hebben tussen twee tijdelijke contracten bij één en dezelfde opdrachtgever. Met de nieuwe Wet werk & zekerheid (WWZ) gaat dat (en nog veel meer) veranderen (zie kader voor een beknopt overzicht).

ONDERBREKING

Eén van de veranderingen houdt in dat de onderbrekingstermijn met ingang van 1 juli 2015 niet drie, maar zés maanden moet duren. Bibeane van Buuren (oprichtster en manager van Select AV Personeel) begrijpt de achterliggende gedachte van minister Lodewijk Asscher (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), maar vindt die termijn wat onhandig: “De minister wil dat je niet meer oneindig gebruik, of misschien wel misbruik, kunt maken van één werknemer, door hem of haar steeds weer tijdelijk in dienst te nemen. Zakelijk gezien begrijp ik dat besluit, maar toch is het tijdsbestek voor onze branche te lang. In de mediawereld zit het net wat anders dan in veel andere branches. Stel, je hebt een heel goede producer en die moet er dan een halfjaar tussenuit. Die gaat uiteraard ook elders kijken. Op dit punt sta ik er dus wel met gemengde gevoelens in.”

NUL-UREN

Een andere regel – die overigens al op 1 januari van dit jaar van kracht is geworden – is dat nul-urencontracten worden beperkt tot een periode van 26 weken. “Maar in de zorg is ‘ie er al helemaal uitgehaald en ook wij hanteren ‘m al niet meer”, legt Van Buuren uit. “De ervaring leert nu eenmaal dat iemand nooit nul uren werkt. Het minimum aantal uur bij ons is drie uur per week. We hebben bijvoorbeeld een technicus in ons bestand, die alleen Lowlands doet. Dan is zo’n drie-urencontract oké. Verder moet je gewoon eerlijk beoordelen hoeveel uren iemand de laatste tijd gemiddeld gewerkt heeft, dan krijg je een reëel beeld.”

OP ORDE

De veranderingen met de meeste invloed in de mediawereld zijn de onderbrekingstermijn van zes maanden en het feit dat nog maar maximaal drie tijdelijke contracten in een periode van twee jaar (dat was drie jaar) mogen worden overeengekomen. Bovendien heeft elke werknemer die twee jaar voor iemand heeft gewerkt, maar van wie het dienstverband door de werkgever wordt beëindigd, recht op een transitievergoeding. Van paniek door alle veranderingen is bij Select AV Personeel geen enkele sprake, legt Van Buuren uit: “Nee hoor, je hebt regels nodig. Vroeger was in de uitzendwereld de *sky the limit*. Zonder enige restrictie kon je eindeloos doorgaan. Toen kwam de Flexwet en was iedereen even in paniek, want hoe moest het nu verder? Maar nu zijn we ruim vijftien jaar verder en heeft dat zich prima gevormd. Dat gaat nu ook weer gebeuren, daar ben ik van overtuigd. Als je er maar voor zorgt dat je als werkgever én als uitzendorganisatie je zaken op orde hebt. Dat hebben wij.”

WWZ-SCAN

Bibeane van Buuren doelt er onder andere mee op de WWZ-scan, een tool die Select AV Personeel heeft ontwikkeld en waarmee een advies wordt gegeven voor de optimale invulling van het personeelsbeleid in het bedrijf waar de scan wordt uitgevoerd. “We moeten bij zo’n bedrijf dan wel inzicht krijgen in het hele inhuur- en personeelsbeleid. Daar komt dan een taartdiagram uit, dat exact vertelt hoe de samenstelling van het personeel binnen zo’n bedrijf is. Als je dat allemaal voor elkaar hebt, dan zijn de veranderingen niet zo spannend. Zo gaat het altijd met nieuwe dingen. Iedereen vindt er wat van en iedereen roept en schiet wat. Dat mag natuurlijk, maar als je er heel sec naar kijkt, dan heeft het voor mij en mijn klanten nog een voordeel ook, aangezien ik twee jaar extra heb gekregen om Fase B (tijdens fase B krijgt een werknemer telkens een tijdelijk contract als hij/zij aan het werk gaat, red.) door te gaan.”

ZUIVER

Voor Select AV en haar klanten zorgen de nieuwe regels niet voor extra rompslomp, geeft Van Buuren aan: “We werken hier op de systemen van de Randstad Groep Nederland

en die worden uiteraard op de nieuwe regelgeving aangepast. Als iemand bijvoorbeeld overgaat van Fase A naar Fase B, dan krijgen wij daar een week of acht eerder al een melding van. Dan weten we dus dat we moeten opletten en met zo iemand in gesprek moeten gaan. Het heeft ook allemaal te maken met goed werkgeverschap. Wettelijk gezien ben ik namelijk de werkgever van al die flexibele krachten. Ik ben eigenlijk een gesprekspartner en een onderdeel van de bedrijven waaraan we mensen leveren, maar dan op het gebied van flexwerkers en zzp’ers. Dat is ook hoe we met alle werkgevers omgaan en we onze langlopende samenwerkingscontracten inrichten. Alle partijen moeten weten dat we het zuiver houden en op dat gebied worden we ook een aantal keren per jaar fysiek gecontroleerd door de fiscus.” Al met al gaat er veel veranderen, maar zijn het vanuit overheidsoogpunt best logische besluiten, erkent Van Buuren: “Ja, Asscher wil meer diversiteit en beweging en wil dat er geen misbruik gemaakt kan worden van de flexibele krachten. Met de Flexwet was het al net zo. Ik ken voorbeelden van personen die destijds via ons al tien jaar op dezelfde plek werkten, maar niet mededeelden in bonussen en dergelijke, omdat ze nu eenmaal op basis van tijdelijke contracten via ons werkten. Daar is terecht een stokje voor gestoken.”

VOORDEELTJE

Het zijn dus ‘gewoon’ weer nieuwe regels en als je daar als onderneming goed op inspringt, is het een manier om je te onderscheiden. Dat is hoe Select AV Personeel in de ‘kwestie WWZ’ staat. Van Buuren: “Voor mij is dat absoluut een voordeeltje. Natuurlijk zullen er partijen zijn die eens klem komen te zitten met die zes maanden-termijn en daar zullen we zelf ook wel eens tegenaan lopen. Maar het is nu eenmaal een regel en daar moeten we ons aan houden. Als je over een jaar of twee terugkijkt kan het een succes of een mislukking zijn, maar daar kom je maar op één manier achter. Ik maak me er geen zorgen over, omdat ik weet dat we hier alles op orde hebben en we er alles aan gedaan hebben om de zogenaamde risico’s te elimineren. Nou, als dat het dan is....laat maar komen!” ■

PAUL DEN RONDEN (TENTOO):

'BEHOEFTE AAN FLEXIBILITEIT BLIJFT'

De nieuwe Wet werk en zekerheid zorgt voor veranderingen op de arbeidsmarkt. Paul den Ronden, directeur van uitzendorganisatie Tentoo, opent het gesprek hierover kort en bondig: "Een nieuw evenwicht gaat zo niet lukken. Voor de werkgever zijn alle veranderingen onaantrekkelijk en de behoefte aan flexibiliteit zal blijven." Maud Mentink

■ Bedrijven moeten nog steeds bezuinigen. Waar dus de gedachte van de overheid vandaan komt dat juist dáár voor werknemers meer zekerheid te halen valt, dat begrijp ik nog steeds niet goed", legt Den Ronden bevlogen uit. Tentoo zit er, met zijn 22.000 uitzendkrachten en 11.000 werkgevers, dan ook bovenop. Naast het verzorgen van personeel via payroll-ing, leveren zij zzp-support aan freelancers, verzorgen ze de loonadministratie voor bedrijven en adviseren ze betreffende de nieuwe regelgeving op de arbeidsmarkt. Den Ronden: "De vragen van klanten met betrekking tot arbeidsrecht stromen nu in groten getale binnen. Voor ons zijn de wetswijzigingen dan ook dagelijkse kost."

VERHOUDINGEN OP SCHERP

Het ontslagrecht zou eenvoudiger worden gemaakt, aldus de overheid. Toch kijkt Den Ronden daar heel anders tegenaan. "Eerst kon je nog naar het UWV stappen als je werknemer onvoldoende presteerde. Nu is die stap weg. Je gaat alleen nog naar het UWV als je een ontslagvergunning wilt wegens bedrijfseconomische redenen of langdurige arbeidsongeschiktheid. Functioneert mijn werknemer niet, dan moet ik naar de kantonrechter stappen. Dat betekent een investering qua tijd en geld en denk maar niet dat de onderlinge verhoudingen er beter van worden." Toch is er volgens Den Ronden wel één lichtpuntje te noemen aan de nieuwe ontslagregeling: "De transitievergoeding die betaald moet worden is wel een stuk goedkoper. Dat kan nu wel de helft schelen. Maar nogmaals, makkelijker wordt het echt niet!"

KWALIJK

Evenals het werken met flexibele arbeidskrachten. In plaats van drie jaar met tijdelijke contracten, mag nu nog maar twee jaar lang met tijdelijke contracten achter elkaar worden gewerkt. De contracten worden beschouwd als aaneengesloten als zij een tussenpoos van zes maanden of minder kennen. Dat was voorheen drie maanden. Den Ronden vindt het vooral kwalijk dat deze maatregel samengaat met het beperken van het gebruik van CAO's. "Vanaf 1 juli is het niet meer mogelijk om arbeidsrechtelijk bij CAO af te wijken van de nieuwe wetgeving omtrent flexcontracten. Bestaande CAO's mogen tot 1 juli 2016 nog wel op deze manier blijven functioneren. De overheid zet nu in op een overkoepelende CAO per branche en biedt op deze manier dus geen mogelijkheden meer om meerdere flexcontracten achter elkaar aan te kunnen bieden wanneer dat werkinhoudelijk nodig is." Den Ronden stelt dan ook de vraag: "Wat gaat er dan gebeuren met alle seizoensarbeiders, bijvoorbeeld beveiligers die op evenementen werken?"

AV EN EVENEMENTEN

Wat voor invloed gaat deze wetgeving volgens Den Ronden hebben op de AV- en evenementenbranche? "We weten dat in deze branche flexibiliteit belangrijker is dan gemiddeld, want de continuïteit is moeilijker te voorspellen omdat er projectmatig wordt gewerkt. Neem bijvoorbeeld de omroepen die werken met tijdelijke contracten voor negen maanden per jaar. Die moeten oppassen, want nu zitten ze na twee jaar vast aan een contract voor onbepaalde tijd." Een oplossing voor dat

administratief belastend. Per sector wordt een modelovereenkomst opgesteld door de Belastingdienst, met voorwaarde waaraan een arbeidsrelatie tussen zzp'er en opdrachtgever moet voldoen. De overeenkomst tussen de BGL en het nieuwe plan is dat de opdrachtgever medeverantwoordelijk is voor het naleven van de regels.

VRAAG BLIJFT

Tentoo staat voor onbekommerd ondernemerschap. Den Ronden kan het daarom niet vaak genoeg herhalen: "De vraag naar flexibiliteit, in deze tijd van crisis, die blijft." Alternatieven voor de problematiek die de Wet werk en zekerheid veroorzaakt, liggen niet altijd voor

SEMINARS

Mensen die graag meer willen weten of een casus voor willen leggen, kunnen contact opnemen met Tentoo. Houd de website www.tentoo.nl in de gaten, want er komt binnenkort weer een nieuwe reeks seminars aan rond de Wet werk en zekerheid en de veranderingen die per 1 juli 2015 ingaan

probleem is er zo snel niet, omdat ook zij per CAO niet meer van die regels kunnen afwijken. Den Ronden: "Het wordt lastig voor ze, duurder en bovendien enorm onhandig." Heeft de nieuwe wetgeving dan ook invloed op het reilen en zeilen van Tentoo zelf? Den Ronden: "Jazeker. Met payrolling vallen we onder dezelfde regelgeving als uitzendorganisaties en ook daar wordt het gebruik van flexcontracten verder ingeperkt."

KRITIEK

Naast de Wet werk en zekerheid ligt er ook een wetsvoorstel klaar om het zelfstandig ondernemen op de schop te nemen. Het wetsvoorstel 'Beschikking geen loonheffingen' houdt in dat er voor iedere opdracht(gever) een nieuwe beschikking (voorheen een VAR, verklaring arbeidsrelatie) getekend moet worden waarin alle voorwaarden van de samenwerking worden beschreven. Belangrijk daarbij is vooral het ontbreken van een gezagsverhouding tussen beide. En als die

voorwaarden niet worden nageleefd? Dan kan de betreffende opdrachtgever alsnog worden aangeslagen voor loonbelasting en werkgeverpremies. Het werken met freelancers levert in die zin bij Tentoo geen wijzigingen op, want de opdrachtovereenkomst wordt ondertekend door de zelfstandige en opdrachtgever in kwestie.

VAN TAFEL

Op het moment van spreken liet staatssecretaris Wiebes zijn licht nog schijnen op het wetsvoorstel Beschikking geen loonheffingen (BGL). De Belastingdienst zou daarmee meer mogelijkheden hebben om de opdrachtgever aansprakelijk te stellen, mocht er sprake zijn van een schijnconstructie. Daarom wordt de verantwoordelijkheid bij de opdrachtgever gelegd en is er de kans dat zij alsnog worden aangeslagen voor sociale premies. Het voorstel is door Wiebes inmiddels van tafel geveegd, waarbij een alternatief plan gepresenteerd is. Het nieuwe plan is minder

handen. Als de nieuwe ketenbepaling zorgt voor een risico met betrekking tot het voortbestaan van de sector, kan er door middel van een ministeriële regeling een afwijking van de regels worden opgenomen in de CAO. Dan kan men voor een bepaalde functie met contracten voor bepaalde tijd blijven werken. Met de uitzend- en payrollorganisatie verwacht Den Ronden de komende jaren flink te groeien, want flexibiliteit zonder risico vind je nu alleen nog in de vorm van uitzendkrachten of personeel via payroll. Andere oplossingen zijn beperkt. Tentoo heeft zijn diensten wel uitgebreid met een juridische tak die hierin kan adviseren. Den Ronden: "Wij zijn iedere dag met de Wet werk en zekerheid bezig, terwijl een organisatie vaak pas gaat kijken naar dergelijke wetgeving wanneer zij iemand moet ontslaan of een nieuw contract af gaat sluiten. Daarom bedenken wij op dat moment graag samen een oplossing op maat." ■

NIEUW PAND GRASS VALLEY IN BREDA

HYPERMODERN CAMERA COMPETENCE CENTER

De camera's van Grass Valley worden wereldwijd gebruikt bij ontelbare kleine en grote live en televisieproducties. Van de Olympische Spelen tot aan het WK Voetbal en van dagelijkse soaps tot aan grote talentenshows. Maar wat velen niet weten is dat deze camera's in Nederland worden ontwikkeld.

Eind maart werd het nieuwe Camera Competence Center in Breda geopend door de heer Bob Bergkamp - locoburgemeester en wethouder Economische Zaken – en de heer Marcel Koutstaal - Vice-President / General Manager van de Camera Product Group van Grass Valley. De Camera Product Group is de ontwikkelaar en toeleverancier

van professionele televisie- en broadcastapparatuur en is sinds jaar en dag gevestigd in Breda.

In het nieuwe pand, waar zo'n 130 medewerkers zijn gehuisvest, worden onder meer de LDX broadcast-camera's ontwikkeld. De vele Emmy Awards in de ontvangsthal zijn het bewijs van internationale erken-

ning voor deze productlijn van Grass Valley. Begin dit jaar werd in Las Vegas alweer de 7e Emmy Award in ontvangst genomen!

STATE-OF-THE-ART

Grass Valley keek al langer uit naar een nieuwe locatie. Het voormalig Philips pand in Breda voldeed na 45 jaar niet meer aan de eisen van een modern hightech bedrijf. Door een gedegen voorbereiding kon de gehele operatie binnen zes maanden worden gerealiseerd. Het resultaat is een state-of-the-art technisch centrum dat zichzelf het beste typeert als een mix van een technisch laboratorium en een hypermodern kantoorgebouw. Het belangrijkste onderdeel van de camera, het optische deel, wordt in Breda gemaakt. Tegenwoordig worden de

grootste onderdelen van de camera's in Hongarije geassembleerd. Het toezicht op de productkwaliteit wordt verricht op de zogenaamde Clean Room, een ruimte die meer weg heeft van een steriele operatiekamer dan een werkplaats.

SERVICE

Naast het ontwikkelen en uitleveren van nieuwe camera's, vindt bij Grass Valley tevens de service plaats van eerdere generaties camera's. Wereldwijd zijn er duizenden LDK en LDX camera's in omloop. Elke uitgeleverde camera wordt door Grass Valley geregistreerd in een logboek, waarin de historie van het apparaat wordt vastgelegd. Geretourneerde camera's ten behoeve van service worden preventief compleet getest op de productkwaliteit. Het voor-

EUROGRIP

YOUR EYE FOR MOVEMENT

DOLLIES

Vestiging Nederland te Nederhorst den Berg
eurogrip@eurogrip.com
0032 (0)15-216 751

EUROGRIP
... YOUR PARTNER IN GRIP

Verhuur van

Satelliet uplink

Draadloze camera systemen & Point to Point verbindingen

Nu te huur: PDW700 XD-Cam + HD Videozender

VIDEOLINK

www.videolink.nl

Voor actuele prijzen kijk op de site of bel:
Tel 0345 520177

.CHAIN.

LIVE AUDIO, VISUALS, LIGHT & RIGGING

LIVE AUDIO

LIGHT & RIGGING

VISUALS

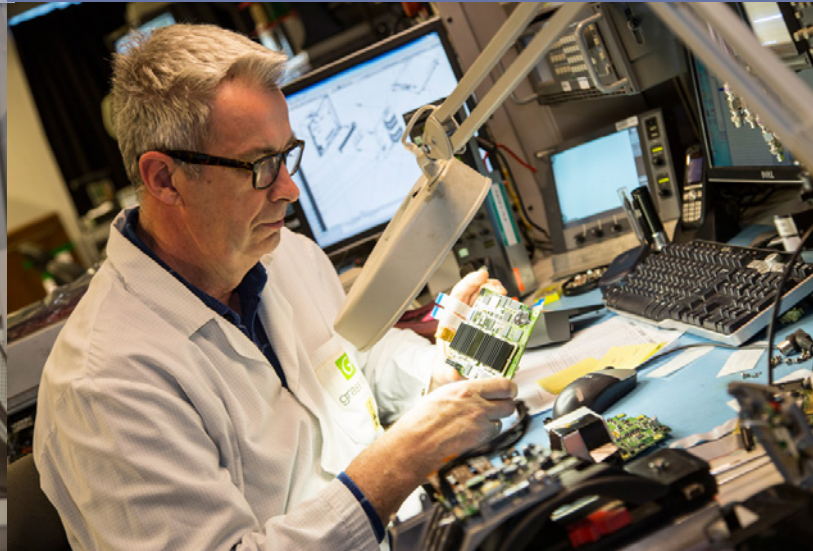
DE STERKSTE SCHAKEL IN ELKE PRODUCTIE

LIVE PRODUCTION TRAINING CENTER

D&MS bouwde voor Grass Valley het 'Live Production Training Center': een volwaardige studio omgeving waar zowel operationele als technische trainingen worden gegeven. Zowel camera operators als support engineers kunnen hier terecht om alle ins en outs van Grass Valley apparatuur onder de knie te krijgen. In het nieuwe onderkomen in Breda worden onder meer de LDX broadcastcamera's van Grass Valley ontwikkeld, waar D&MS al vele jaren dealer van is, net als de andere Grass Valley apparatuur. Door een gedegen voorbereiding kon de verhuizing binnen zes maanden worden gerealiseerd. Een aardige prestatie gezien het feit dat er in het pand bouwkundig veel moest gebeuren ten behoeve van de specifieke eisen die een hightech bedrijf stelt. Ook D&MS moest in een strak tijdschema de studio volgens planning realiseren. In het pand van vier verdiepingen zijn ook de sales en service afdelingen van Grass Valley ondergebracht.

komen van service heeft namelijk de hoogste prioriteit. Het Camera Competence Center heeft hiervoor een uitgebreid Reliability & Test Center ingericht, waar de cameramodellen worden getest onder de meest extreme omstandigheden.

TESTS

In the Temperature and Humidity Chamber worden extreme temperatuurswisselingen nagebootst. De camera's moeten langdurig aan koude of hitte kunnen worden blootgesteld. In de naastgelegen Vibration Room wordt, de naam zegt het al, onderzocht hoe de apparatuur trillingen kan weerstaan. Denk aan langdurig vervoer in een OBV of materiaalwagen over hobbelige wegen. Endurance testen bekijken in hoeverre de spullen langdurig kunnen blijven functioneren. En in de zogenaamde 'Shielded Room', waar absoluut geen straling naar binnen of naar buiten kan, worden metingen verricht inzake straling. Ook is er een nieuw

'Live Production Training Center' (zie kader) ingericht door system integrator D&MS: een volwaardige studio omgeving waarin zowel operationele als technische trainingen worden gegeven aan operators en support engineers.

TROTS

General Manager Marcel Koutstaal is trots op het nieuwe pand, zoals hij ook trots is op Grass Valley zelf: "Als je televisie kijkt, dan is de kans vrij groot dat je beelden ziet die gemaakt zijn met camera's die hier in Breda zijn ontwikkeld", vertelt hij. "Of het nu een dagelijks talkshow is of de Champions League, een soap-serie of recent nog de Superbowl in de VS. De beelden worden wereldwijd door miljarden mensen bekeken. En daar zijn we hier natuurlijk ontzettend trots op." ■

DE NIEUWE OB16 VAN UNITED

PRETTIG WERKEN ALS UITGANGSPUNT

United heeft er een fraaie meercamerawagen bij: de OB16. Paul van den Heuvel, manager techniek meercamera van United, leidt ons rond in de wagen. Arnout van der Hoek, MediaAssist Marcel Krijgsman

United levert Full Service Broadcast Facilities en behoort tot de top drie van grootste facilitaire bedrijven van Nederland. Op meercameragebied is United een premium merk en zal iedere televisiekijker dagelijks programma's zien, waar het bedrijf bij betrokken is. United heeft verschillende meercamerawagens, van de kleine satellietwagens tot de allergrootste Outside Broadcast Van (OBV), waar dertig camera's op kunnen worden aangesloten. De meercamera afdeling registreert grote sportevenementen zoals de Olympische Spelen, voetbal, EK's en WK's, spelshows, popconcerten en andere live gebeurtenissen die multicam moeten worden verslagen. Het wagenpark gaat lang mee, maar uiteindelijk wordt

het weer tijd om een truck te vervangen en een nieuwe te bouwen. Dat dit nieuws is blijkt wel, als men zich realiseert dat er per jaar gemiddeld slechts eentje wordt opgeleverd in Nederland.

KLEINE MARKT

De Nederlandse markt is betrekkelijk klein. Live multicam vraagt om veel gespecialiseerde mensen en high-end apparatuur. Het vraagt verder om adequaat reageren op ad hoc situaties op locaties en vooral ook om veel kennis en ervaring. United is een aantal jaren geleden samengegaan met Cinevideogroup en is nu en in het verleden betrokken geweest bij veel grote internationale popconcerten

RIEDEL

Voor de OB16 heeft Riedel een volledig digitaal intercomsysteem met een groot aantal Intercom Panelen geleverd. Riedel beweegt zich met zijn producten in de infrastructuur van studio's en broadcastwagens, maar is ook te vinden in theaters en congresgebouwen. Riedel is marktleider als het gaat om Intercomsystemen in de studio's en wagens in de Benelux. Artist is de naam van de intercom matrix van Riedel. Dit systeem bestaat al jaren en is nog steeds het meest beproefde Intercom systeem dat beschikbaar is met koppeling naar Voip, Madi, AES 67, AVB en andere standaarden. Er kunnen aan één systeem tot 1024 intercomposten worden aangesloten en kan natuurlijk groeien van een 8x8 tot 1024x1024 Digitale Matrix. Het systeem is modulair en redundant in zijn basis. Het is geschikt voor analoge en digitale audio en voice over IP. In de OB16 is de matrix via MAD1 en glasvezel aangesloten op de LAW0 audiorouter en hij kan daarmee 64 kanalen digitaal audio ontvangen en verzenden. Deze verbinding is AES EBU 10 standaard. Door te werken met glas en Cat5 bekabeling is de hoeveelheid bedrading aanmerkelijk minder en is de mogelijkheid in verbindingen alleen maar toegenomen. De intercomposten zijn er in meerdere uitvoeringen, waaronder een LED versie en een OLED versie. In de OB16 zijn de OLED versies geplaatst. Het intuïtieve paneel heeft een simpele bediening met een rotary encoder en in de OLED's kunnen in tekens, symbolen en kleuren digitale labels worden aangemaakt voor signalering, functie en indicatie van de verschillende bronnen waar naar geluisterd of gepraat moet worden. De Nederlandse vestiging van Riedel – met Wilbert Kooij aan het roer - zit in Soest. Deze verhuurt ook systemen waardoor klanten in voor komende gevallen hun systemen desgewenst tijdelijk kunnen uitbreiden.

www.riedel.net

D&MS

Digital & Media Solutions (D&MS) is een bekend internationaal opererend systeem integrator en bovendien partner van een groot aantal fabrikanten van professionele audio- en video-apparatuur en oplossingen. Voor United heeft D&MS als hoofdaannemer de OB16 gebouwd. Eerder bouwde D&MS voor United de wagens OB14, OB15 en OB8. Op dit moment werkt men in de vestigingen in Oud Gastel, Hilversum en België aan diverse projecten voor een uiteenlopende groep klanten zoals de bouw van een televisiestudio, een Master Control Room en diverse OBV's. Zoals in dit artikel al werd aangegeven, wordt er in Nederland gemiddeld één grote meercamerawagen per jaar ontwikkeld en gebouwd. Ongeveer 60% van de opdrachten van D&MS komt dan ook tegenwoordig uit het buitenland. D&MS gaat mee in de verandering in technieken en moet als centrale speler in de bouw van studio's en wagens een brede kennis up-to-date houden. De transitie naar IP technologie in de broadcastwereld is in volle gang. D&MS ziet het als haar taak om haar klantenkringen goed voor te lichten over nieuwe techniek en toepassingen. Duurzaamheid is een andere kernwaarde van het bedrijf. Bij de realisatie van projecten wordt gebruik gemaakt van zo veel mogelijk duurzame materialen en apparatuur. Tenslotte is D&MS ISO 90001 gecertificeerd. www.denms.nl

en sportevenementen. Zo registreerde het bedrijf vorig jaar in Rome het popconcert van Muse volledig in 4K en was United voor het WK voetbal met drie wagens in Brazilië. Dichter bij huis deden ze de volledige live-registratie en -uitzending van Koningsdag vanuit Dordrecht voor de NOS en natuurlijk worden er ook dagelijkse programma's voor de NPO, RTL en SBS gefaciliteerd. De Nederlandse meercamera markt is maar klein en ook in de high-end markt staan de prijzen onder druk. Producties waar vroeger meerdere voorbereidingsdagen en repetities voor werden ingepland worden nu soms op één dag gepland. Dit vereist een andere aanpak en inrichting van o.a. de wagen. United is ook over de grens actief en is onderdeel van de Euro Media Group (EMG). Dit geeft het bedrijf grote flexibiliteit en mogelijkheden de krachten te bundelen en kennis en ervaring uit te wisselen.

SCHEEPSBEMANNING

Hoewel er per land verschillende perspectieven en eisen zijn, als het gaat om de aanschaf van een nieuwe OB, verschijnt ook de EMG in beeld bij de keuze van merken en resources. United is een groot professioneel bedrijf en heeft een eigen cultuur. Ze kunnen snel improviseren en schakelen naar de omstandigheden. In het verleden zijn de mensen van United weleens vergeleken met de bemanning van een schip. Iedereen doet zijn onderdeel in de werkzaamheden, maar als het nodig is zal de koksmat niet te beroerd zijn om te helpen met het binnenhalen van de netten. En zo is het ook nu nog bij United. Als het nodig is zou Paul ook nog één van de grote wagens kunnen rijden.

PRETTIG VOELEN

Een jaar geleden is Paul van de Heuvel, met een team, een pakket van eisen gaan samenstellen waar de nieuwe wagen aan moest voldoen. De oude wagen die OB16 heeft vervangen is ongeveer 15 jaar meegegaan. De nieuwe zou ook toekomstbestendig moeten zijn. Het team van technici, cameramensen, beeld- en geluidmensen, maar ook collega's van sales en management hebben meegedacht. De ontwikkelde filosofie bij United is dat de apparatuur natuurlijk state-of-the-art moet zijn, maar vooral dat de klant zich in de wagen prettig moet voelen. De opdrachtgever zit, vaak met meerdere mensen, samen met de technici voor lange tijd opgesloten in de wagen. Daarom zegt Paul glimlachend dat er vier punten belangrijk zijn aan de wagen; "De inrichting, de airco, het audio en de camera's. De klant moet zich er prettig voelen en de volgende klus er ook mee willen doen."

INRICHTING

Wat direct opvalt als je de nieuwe wagen binnenstapt, is de inrichting. Het team wilde een relatief kleiner wagen, met veel ruimte van binnen. De wagen is twee meter korter dan de vorige wagen, maar eenmaal binnengestapt valt dat niet op. Om ruimte te creëren is veel apparatuur weggewerkt achter geluidswerende glazen deurtjes en is er geen van de gebruikelijke 19"rekken te vinden in de werkruimtes. De Camera-Control-Units en de LSM's, de recorder en slomo's, kunnen van buitenaf worden in- en uitgebouwd. Het interieur is door Belgische EMG collega Eddy Brants van Projectbuilders ontworpen. Vanaf de achterkant, waar de beeldtechnici en LSM operators zitten, naar de regie tot aan de audiobooth, zijn lange lijnen in de inrichting gekozen met panelen met indirect

LANCLAN

Lanclan is de gespecialiseerde distributeur van Avocent KVM switches. En levert al jaren aan Radio en TV stations. Peter Baggerman legt ons uit waar deze essentiële kastjes nou in de wagen voor zijn. Een broadcastomgeving, of het nou een TV- of radiostudio of OBV is, zit tegenwoordig vol met allerlei computersystemen. Om al deze systemen te kunnen bedienen vanuit verschillende werkplekken is al sinds jaar en dag voor IT-ers de KVM switch uitgevonden. Hiermee kan men met één enkel toetsenbord, muis en beeldscherm schakelen tussen verschillende systemen. Met een KVM matrix kunnen alle computers vanaf alle bedienplekken worden bediend. Fundamenteel voordeel van KVM switches is dat er geen specifieke installatie van software op computers nodig is en dat het werkt alsof men rechtstreeks het bewuste systeem bedient.

De specifieke omstandigheden van een camerawagen die in weer en wind de weg op moet en live moet presteren, betekenen ook dat de KVM daartegen moet kunnen. De Avocent Matrix KVM bouwstenen kunnen tegen een langdurige blootstelling van 50 graden celsius en de cruciale bouwstenen hebben dubbele voedingen. De zenderkastjes op de matrix krijgen hun voeding via dezelfde netwerkkabel waarmee ze op de Matrix zijn aangesloten. Dit vermindert nog meer de kans op storing en vereenvoudigt de installatie.

De nieuwe Avocent Matrix NextGen KVM is aangepast aan de eisen van deze tijd. In het bedrijfskritische proces in de camerawagen moeten verschillende systemen kunnen worden aangestuurd zonder enige vertraging. Hoewel zo'n OB16 een uiterst moderne wagen is, zijn er systemen van allerlei generaties en allerlei soorten connecties. Deze Matrix kan zowel omgaan met de al wat verouderde aansluitingen van een LSM als met moderne digitale aansluitingen zoals USB en grafische poorten. Dit maakt de KVM toekomstbestendig en flexibel.
www.lanclan.nl

LDM AUDIOVISUAL SYSTEMS

LDM Audiovisual Systems is onderdeel van de LAWO groep en levert LAWO, VSM van L-S-B en DirectOut Technologies. In de audiobooth van de OB16 is een LAWO MC256 geplaatst. Een digitale live mixing console. De console is aangesloten op een NOVA-73 compact router. Deze is uitgevoerd met MADI waardoor er 64 AES kanalen kunnen worden verwerkt. Aan boord zijn 5 DSP kaarten welke 600 DSP channelsat kunnen worden gebruikt. De console en router zijn volledig redundant uitgevoerd. De router maakt gebruik van een DALLIS I/O systeem dat werkt met een scala aan interface kaarten. LDM leverde tevens de gloednieuwe LAWO V_pro8 geleverd. Een 8x8 channel video processing en routing unit. De V_pro8 heeft 8 3G HD-SDI embedders en 8 video processoren en sample rate convertors aan boord, alsmede een 8x8 video matrix met uitgebreide processingmogelijkheden.

Voor de in- en outputs en conversie van audio zijn systemen van DirectOut in de wagen geïnstalleerd. De Andiamo zijn de MADI DA/AD converters en voor audio monitoring is daar de KYRA MA2CHBOX.XL. De VSM van L-S-B regelt de automatisering van de volledige OB16. Het bestuurt de audio router, de video router, de multiviewer, de LSM's en de intercom. Hierdoor kunnen alle settings en routing centraal worden ingesteld en veranderd. Meerdere werkplekken in de wagen zijn daarmee voor verschillende taken in te stellen. Een steeds terugkomende productie met specifieke instellingen kan zo worden opgeslagen en op het gewenste moment worden opgeroepen.

www.ldm-systems.eu

CARROSSERIE AKKERMANS

Carrosserie Akkermans is opgericht in 1811 en is daarmee het oudste carrosseriebedrijf van Nederland. Inmiddels is de onderneming bekend over de hele wereld. Overal rijden ambulances, politie-, brandweer en televisiewagens rond die door de vakmensen van Akkermans zijn gebouwd. Carrosserie Akkermans heeft een jarenlange en internationale ervaring in het bouwen van 'broadcast vehicles'. Vrijwel alle OBV's in Nederland zijn door Carrosserie Akkermans in Oud Gastel gebouwd en tot in China rijden OBV's uit de stal van Akkermans rond. Ook de bouw van OB16 voor United, met de speciale uitschuifbare wand en inbouwmeubelen, is precisie- en maatwerk waar de vakmensen van Akkermans hun toegevoegde waarde konden laten zien. United is al vele jaren een trouwe klant van Akkermans en de bedrijven kennen elkaar dan ook erg goed. Het bedrijf is gevestigd op een steenworp van system integrator D&MS, waardoor in de verschillende fases van bouw ook delen van de engineering, zoals bedrading, goed en efficiënt kon worden gepland. Carrosserie Akkermans is door de Rijksdienst voor het Wegverkeer een EGWC (Erkenning Goedkeuring Wijziging Constructie) toegekend en is trotse houder van het predicaat Hofleverancier.

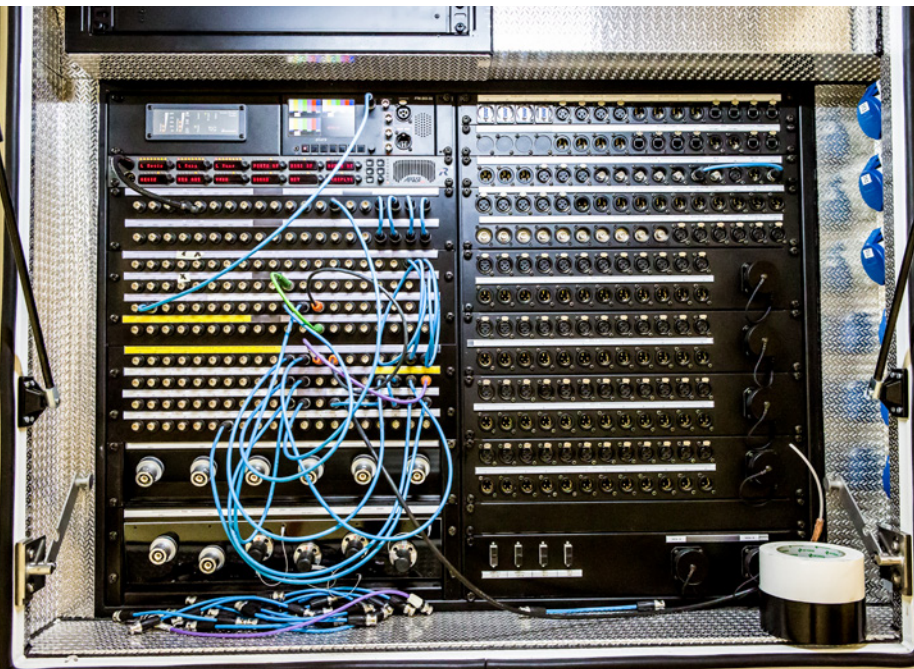
www.carrosserie-akkermans.nl

licht. De dikke werktafels hebben een dunne afgebogen rand, waardoor ze veel dunner lijken en het prettig is om aan te zitten. De tafel buigt aan begin en einde iets naar voren, waardoor de operators aan de einden iets meer naar voren zitten. Hierdoor hebben ze een iets betere zichtlijn op de regie. De productiebooth, die altijd direct achter de regie is geplaatst, is zwevend. Daardoor ontstaat er meer vloer ruimte. De traditie van United om, indien gewenst, ook daglicht toe te laten in de wagen is ook hier smaakvol geïmplementeerd. Er zijn zelfs, een beetje verborgen, heuse dakramen. Een interessant detail is het extra dak boven de uitschuifwand. Dat zorgt ervoor dat de stralingshitte van de zon in de wagen minder invloed heeft en dempt ook extra het geluid van eventuele neerslag. Een ander detail zijn de serviceluien aan de buitenkant. Traditioneel scharnieren deze luiken aan de onderkant. De technicus kan dan op het luik klimmen om werkzaamheden te verrichten in de buik van de wagen. In dit ontwerp is ervoor gekozen de scharnieren aan de bovenkant te monteren, waardoor de technicus niet hoeft te klimmen en gewoon kan staan. Het naar boven gedraaide luik biedt ook nog beschutting tegen zon en regen.

WAGENBOUW

De hoofdaannemer voor de bouw van de wagen was system integrator D&MS. Zij hebben de partijen aangestuurd, de bouw en inrichting begeleid en de configuratie, programmering en aansluiting van de apparatuur gedaan. Dit bedrijf heeft uitgebreide ervaring in het bouwen van wagens, het inrichten van studio's en is één van de weinigen partijen die een dergelijk project aankunnen. Ze werken nauw samen met carrosseriebou-

wer Carrosserie Akkermans, die de opbouw van de wagen heeft gedaan. Met de grote schuifwand, de in elkaar vouwende tafels in het interieur en alle inbouw, is dat nogal specialistisch werk. United heeft een grote pool van wagens en apparatuur. Voor deze middelgrote acht camerawagens waren geen nieuwe camera's, CCU's en LSM's nodig, die kunnen uit de pool worden gehaald. Wel zit er een nieuwe Sony beeldmixer in die past bij deze wagen. Geen overdreven mixer met enorm veel toeters en bellen, maar een overzichtelijke mixer met voldoende lagen en kanalen om de meeste klussen te kunnen doen. De vijftien werkplekken en regiewand zijn allemaal voorzien van Sony OLED monitoren. De dunne monitoren dragen bij aan de rustige uitstraling van de wagen en hebben bovendien een uitstekende beeldkwaliteit, waarbij zwart ook echt zwart is. Dit tot tegenstelling van LCD.

AUDIO

Op het moment van ons bezoek zitten er Grass Valley CCU's in de rekken, maar deze kunnen worden gewisseld voor de Sony CCU's, mocht dat nodig zijn. De bedrading in de rekken is daarvoor dubbel uitgevoerd. Overigens is er opvallend weinig bedrading te zien in de service-luiken. Alle video is volledige SDI-HD uitgevoerd en alle audioverbindingen zijn bijna volledig digitaal en meerdere verbindingen lopen via een paar glasvezelkabels. LDM Audiovisual Systems uit het Belgische Lint heeft onder andere een LAWO audiosysteem geleverd. In de high-end multicamwereld van wagens en studio's beheersen zij misschien wel 70% van de markt op gebied van audiotafels. Het interessante van het systeem is dat de kern bestaat uit een grote audio router, de Nova73 Compact Core. De audiomengtafel is in feite niet meer dan een zeer geavan-

AXON

In elke gemiddelde studio en wagen zal men in de 19" racks wel systemen tegenkomen van AXON. Dit van oorsprong Nederlandse bedrijf is over de hele wereld actief en gespecialiseerd in signaalverwerking van audiovisuele signalen. De producten vindt men in hart van de broadcastsystemen. Voor ieder die een wagen of studio binnenloopt misschien wat minder zichtbaar, bieden ze essentiële schakels in de infrastructuur. "De producten variëren van analoog naar digitaal converters, distributieverdelers en routers tot aan converters naar fiber", legt Paul van Bommel uit. "De racksystemen van Axon zijn universeel en bieden ruimte aan een variëteit aan insteekkaarten die op dat moment gewenst zijn." Axon behoort tot de high-end merken en hun producten worden onder meer geplaatst in bedrijfskritische processen zoals Master Control Rooms, studio's en wagens waarmee men live wil uitzenden. Interessant aan hun racksystemen, die al in 2001 zijn bedacht, is dat bandbreedte nog steeds geen issue is. De backbone is geschikt voor SD, maar ook voor 4K, afhankelijk van de kaarten die worden gebruikt. Daarbij zijn de kaarten ook nog eens hot swappable. Dit is opmerkelijk en geeft technici veel flexibiliteit zonder dat er 'down-time' is. Axon is ook betrokken bij de ontwikkeling van video over ethernet, wat uiteindelijk SDI vermoedelijk zal gaan vervangen. AVB is een nieuwe IEEE standaard. Deze standaard zal de hoeveelheid bedrading tussen verschillende systemen nog verder terugnemen en zelfs een aantal routers overbodig maken.

www.axon.tv

GRASS VALLEY

De videorouter staat weliswaar 'verdekt opgesteld', maar is zonder twijfel één van de belangrijkste onderdelen van een broadcastregie in een studio of OBV. United koos in OB16, net als in haar andere HD wagens, voor een Grass Valley videorouter. De videorouters van Grass Valley zijn, net als haar bekende broadcast camera's, gemeengoed in de facilitaire broadcastindustrie, onder meer vanwege de hoge kwaliteit en betrouwbaarheid. Maar Grass Valley levert meer dan routers en camera's. Na de overname door het Canades Belden in 2014 en de hiermee gepaard gaande fusie met Miranda is het portfolio van producten, oplossingen en complete workflows bovendien enorm uitgebreid. Tegenwoordig luistert het bedrijf naar de naam Grass Valley. A Belden Brand en is het hoofdkwartier gelegen in Montreal, Canada. In Nederland is het bedrijf echter nog steeds flink vertegenwoordigd: de cameradivisie is sinds jaar en dag gevestigd in Breda alwaar de bekende LDX camera's worden ontwikkeld. Uiteraard kunnen ook in OB16 van United de camera's van Grass Valley worden gebruikt. www.grassvalley.com

ceerde controller, die de router aanstuurt. De router is uitgevoerd met MADI, waardoor het met één glasvezelkabel 64 kanalen audio kan versturen. Dit spaart enorm veel bedrading in de wagen uit en daarmee ook heel veel traditioneel montage- en soldeerwerk. De distributie is daarmee eenvoudiger geworden en er kan overal kwalitatief hoogwaardige audio worden afgeleverd.

COMMUNICATIE

Bij live televisie is niets zo belangrijk als communicatie. De techniek, de cameramensen, de audio, de regie en de presentatoren, iedereen moet met elkaar kunnen praten en de juiste cue's horen. Voor deze wagen heeft United gekozen voor een intercomsysteem van Riedel. Deze sluit via MADI naadloos aan op de audiodistributie van LAWO middels de Artist intercom matrix. Door het gebruik van Madi gaan er over één glasvezelpaar tot 64 kanalen audio van geluidmenger naar Intercom en viceversa. Ook heeft elke werkplek zijn eigen Riedel Intercom Paneel, waarmee heel intuïtief met tekst, kleuren en logo's kan worden weergegeven met wie men spreekt of waarnaar men luistert. Door de volledige digitale audio en digitale Intercom is de kwaliteit hoog en overall constant. LDM heeft naast de Lawo ook LSB Virtual Studio Manager (VSM) geleverd. Deze software regelt de centrale automatisering van alle systemen in de wagen. Het stuurt onder andere de Grass Valley Video router aan, de LAWO audio router en de Riedel intercom router. Ook de multiviewer wordt er door aangestuurd. Op de vijftien verschillende werkplekken zijn schakelpanelen waarmee men kan kiezen wat men op de monitoren wil zien. De knoppen bestaan uit kleine LCD vensters waarin de labels van de signalen dynamisch worden weergegeven. Met het control systeem van LSB kan voor elke situatie worden ingesteld en opgeslagen hoe men wil werken. Zo kan de regisseur bijvoorbeeld kiezen om de volgorde van de camera's om te gooien. Vroeger moest er dan veel worden omgestoken op het steekveld, monitoren anders worden benoemd en eventuele tally signalen worden veranderd. Nu kan dat centraal worden geprogrammeerd. Hierdoor zijn de verschillende werkplekken uitwisselbaar. Zelfs de LSM's zouden indien gewenst vanaf de regieplek kunnen worden bediend.

FLEXIBEL

De gehele digitale infrastructuur van de wagen zorgt voor een grote mate van flexibiliteit, minder bekabeling en veel meer mogelijkheden. United heeft hiermee een mooie nieuwe wagen in hun gamma opgenomen, waarin het prettig werken is en waarmee weer geschiedenis kan worden geschreven. ■

INTERCOMOPLOSSING RIEDEL VOOR INFOSTRADA: IDEALE PASVORM

Wie ziet hoe vaak de oplossingen van Riedel Communications worden ingezet in de Benelux en net daarbuiten, zal erkennen dat het lijkt of die oplossingen de standaard zijn. Ook Infostrada Creative Technology werkt inmiddels met de innovatieve intercomsystemen van het bedrijf. Infostrada is namelijk verantwoordelijk voor de technische productie van een unieke reality show in Duitsland en klopte daarvoor aan bij Riedel.

Riedel Communications is (onder andere) specialist in het leveren van innovatieve intercomsystemen in de nieuwe wereld van live-productie. Dat wisten ze ook bij Infostrada Creative Technology dat in Duitsland verantwoordelijk is voor de technische productie van een grote reality show, die we ook in Nederland kennen. Riedel heeft voor de

ondersteuning van deze productie een Artist digitaal matrix-intercomsysteem en Acrobat draadloze comms verstrekt. Tijdens de productie van het sociale televisie-experiment gebruikt Infostrada de Riedel apparatuur om een uitgebreid en flexibel intercomsysteem te creëren dat het Infostrada Mobile Data Center verbindt met de externe 'on-site' locaties.

EENVOUDIG

"We hebben gekozen voor Riedel's intercomoplossing, omdat die een sterke reputatie heeft op het gebied van prestaties en gebruiksgemak. Bovendien gaat dat gepaard met een uitstekende lokale ondersteuning en service", vertelt Casper Choffat, R&D Manager bij Infostrada Creative Technology. "De manier waarop bij de oplossing innovatief gebruikgemaakt wordt van MADI audio was een andere belangrijke factor, omdat het ons in staat stelt om het uitgebreide communicatiegeluid eenvoudig te configureren en te routeren."

MOBILE DATA CENTER

Infostrada heeft binnen haar eigen vestigingen al vele jaren gebruikgemaakt van Riedel apparatuur, zodat het bedrijf zeer vertrouwd is met de manier waarop de Artist en Acrobat intercomsystemen kunnen worden geconfigureerd en beheerd. Voor deze productie ontwikkelde Infostrada een compleet Mobile Data Center in een zeecontainer van veertig voet, waarin uitgebreide complete systemen geïnstalleerd werden, waaronder dus het Riedel Artist systeem. Via glasvezel heeft het bedrijf de intercoms extern uitgebreid naar afgelegen locaties op het terrein waar de panels zijn aangesloten middels AES-verbindingen. Alle aansluitingen naar en van het Mobile Data Center zijn fiber en een totaal van veertien multicore fiberkabels verbindt het Data Center met de externe locaties.

Door de draadloze intercomcommunicatie te ondersteunen, geeft het Acrobat element van de Riedel installatie de headsetgebruikers op de externe locaties de vrijheid en flexibiliteit om te bewegen, zonder afbreuk te doen aan de geluidskwaliteit of continuïteit. De integratie van het Riedel RiFace systeem breidt het communicatienetwerk verder uit naar de operationele crew die in het veld werken met digitale portofoons.

UITDAGINGEN

"Infostrada is al lange tijd een klant van ons en we zijn blij dat we met hen kunnen samenwerken in de bouw van dit veelzijdige communicatienetwerk, dat van cruciaal belang is voor uitdagende en bijzondere live productieomgeving", zegt Wilbert Kooij, directeur Benelux bij Riedel. "De aard van deze productie kent duidelijke communicatie uitdagingen. Hoewel deze specifieke toepassing nieuw is voor de Riedel-apparatuur, zorgen de flexibiliteit en betrouwbaarheid van de Artist- en de Acrobat-systemen - en hun succes in veel andere moeilijke omstandigheden - voor een ideale pasvorm voor deze productie." ■

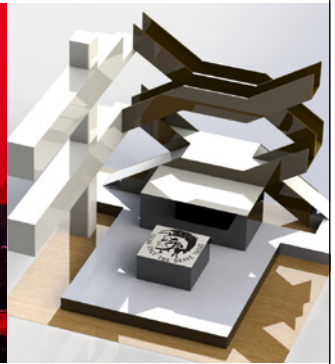
Meer info: www.riedel.net

Specialist op het gebied van bewegingstechnologie voor de evenementenbranche

Neo e-Motion Technology®

NEO EVENT ENGINEERING

Contactweg 22 - 1014 BH Amsterdam - T 0031 (0) 20 48 88 226

WWW.NEOAMSTERDAM.COM

Avocent Matrix NextGen KVM

Digitaal veelzijdig

Meer informatie op
lanclan.nl/nextgen-kvm

"Geen HOI. Geen deal."

Bert Kamp, mediamanager Rabobank

Een adverteerder die wil weten of hij het juiste bedrag betaalt voor z'n advertentie kijkt of een titel het HOI-keurmerk heeft. Dan zijn de oplagecijfers gecontroleerd en zijn de advertentietarieven daarop gebaseerd. PS Deze titel heeft het HOI-keurmerk.

HOI. De Harde Cijfers. www.hoi-online.nl

RADIO VERONICA DE HITS VAN JE LEVEN

Groei Radio Veronica zet door

Het marktaandeel van Radio Veronica is aan het eind van het eerste kwartaal van dit jaar gegroeid naar 4,5%. De vorige meetperiode was dit nog 4,2% marktaandeel. Dit blijkt uit de luistercijfers van de periode feb - mrt'15, die NLO/GfK publiceerde. Radio Veronica is de uitvinder van de hitlijsten en nog altijd zijn deze hitlijsten mateloos populair onder de luisteraars. Zo zond Radio Veronica in maart de 80's Top 750 uit. De waardering hiervoor blijkt uit de luistercijfers van feb-mrt'15, waarin een duidelijke stijging te zien is binnen de verschillende commerciële doelgroepen. Erik de Zwart, Station Director Radio Veronica: "We zien dat onze luisteraars onze vernieuwde programmering, met Van Inkel in de ochtend en Kicken in de middag, en nieuwe muziekmix steeds meer waarderen. Daarnaast blijven onze hitlijsten grote publiekstrekkingen, zoals nu ook weer blijkt uit de Veronica 80's Top 750 die we in maart uitzonden."

Nieuwe naam: Efteling Kids Radio

Efteling Radio gaat verder onder de naam Efteling Kids Radio. Zo hoopt het radiostation duidelijker te maken dat het speciaal voor kinderen van 4 tot en met 10 jaar oud radio maakt. Ook de huisstijl is aangepast en er is een app gelanceerd. Efteling Radio was tot juli 2010 te horen in de ether rond Kaatsheuvel. Maar de ether-vergunning werd ingeleverd, zodat de zender landelijk op de kabel kon. Het is wettelijk niet toegestaan om een regionale etherfrequentie te hebben als je in meer dan 30 procent van Nederland op de kabel te horen bent. Daarnaast is de zender te horen via de digitale ether DAB+, door van een licentie van Radio 538 te gebruiken. Bron: Radiofreak.nl

Zeven omroepen kans op 'Lokale Omroep van het Jaar'

Op vrijdag 5 juni wordt in Beeld en Geluid in Hilversum bekendgemaakt welke omroep zich de Lokale Omroep van het Jaar mag gaan noemen. In april is al een lijst van zeven genomineerden naar buiten gebracht. In totaal hadden 93 omroepen zich opgegeven om mee te mogen dingen naar de titel. De genomineerden zijn:

1. Eindhoven: Studio040
2. Enschede: TV Enschede FM
3. Groningen: OOG
4. Horst aan de Maas: Omroep Reindonk
5. Oss: MFM/Dtv
6. Rotterdam: OPEN Rotterdam
7. Venlo: Omroep Venlo

Bij de selectie van de omroepen is onder meer gelet op gevarieerde programmering met dagelijks actueel nieuws op meerdere platforms, kwaliteit en continuïteit van onder meer het journalistieke aanbod en de bedrijfsvoering, lokale verbondenheid, gebruik van nieuwe mediatechnologieën, kweekvijver van talent, vernieuwende programmaformats en de samenwerking met andere (lokale) media in de regio. In 2014 was WOS Media de Beste Lokale Omroep, Enschede FM mocht de prijs in 2013 en 2012 mee naar huis nemen.

Media Distillery maakt audio-archief BNR doorzoekbaar

BNR Nieuwsradio start in samenwerking met Media Distillery een pilot waarbij audio van BNR Nieuwsradio tot 3 maanden terug doorzoekbaar wordt gemaakt op basis van alles wat er wordt gezegd. Dit gaat real-time, waardoor gebruikers tijdens de live uitzending al fragmenten kunnen terugvinden op basis van trefwoorden. Nieuw aan deze technologie is dat de audio niet eerst handmatig hoeft te worden omgezet naar tekst om zoekresultaten te krijgen; dat gebeurt allemaal volautomatisch. De zoekresultaten koppelen we aan het audiofragment, waardoor je het kunt beluisteren vanaf elk gewenst moment. Sjors Fröhlich, hoofdredacteur BNR Nieuwsradio, over deze vernieuwing: "Wij zijn erg blij met deze nieuwe stap waardoor we bezoekers van BNR.nl nog beter fragmenten kunnen laten terugluisteren. Het is nog een bètaversie en niet alles zal direct perfect werken. We vragen gebruikers daarom ook om feedback tijdens de bètafase, die in ieder geval 3 maanden zal duren." Probeer het zelf via <http://audiozoeken.bnr.nl/>.

NIEUWE ZENDERSET DELTA STAR

ALLESKUNNER

In nauwe samenwerking met het Spaanse merk SVP Broadcast Microwave (SVP BM) lanceert Delta Star een nieuwe camerazenderset. Beter en completer dan de rest, met een ongekende beeldkwaliteit en zeer lage delay. De set draait op de bekende NEL encoder/decoder, een chipset van NTT Electronics.

Het bedrijf Delta Star van Bert Neijland heeft in 35 jaar tijd een meer dan betrouwbare reputatie opgebouwd op het gebied van draadloze verbindingen en is altijd op zoek naar nieuwe producten die de markt aanvullen. "Als je klanten hebt van kustwacht en politie tot omroepen en de evenementenmarkt, weet je na al die jaren wel waar de markt behoefte aan heeft", legt Bert Neijland desgevraagd uit.

Neijland begon 35 jaar geleden met zijn bedrijf Neijland Antenne Specialist, dat inmiddels is doorgeëvolueerd tot het Delta Star dat het nu is. Over hoe het bedrijf ooit ontstaan is, vertelt hij: "Eigenlijk is het voortgekomen uit een stukje onvrede. We zitten hier in het grensgebied en dat houdt in dat je qua ontvangst ook in een grensgebied zit. Dat was de grote drijfveer. Je moest maximale inzet leveren voor een goede ontvangst en

IN DE PRAKTIJK

Eind april is Delta Star in Deventer aan het werk geweest om draadloos de Deventer IJsselloop in beeld te brengen. Het media-compound was gevestigd op de binnenplaats van de oude Boreel kazerne. Bert Neijland: "We hadden daar vier verbindingen staan. De SVP zender werd ingezet met T2 modulatie. Als ontvangstpunt voor onze City Coverage hadden we daar een tijdelijke mastwagen staan van 46 meter hoog."

Ook bij de Nookerse Koers in België werd de zenderset ingeschakeld. In opdracht van de AVS Oost-Vlaamse TV werden verbindingen opgezet. Het ging daarbij o.a. om twee motoren, twee cellen met twee mobiele kranen op veertig meter. Een helikopter was uitgevoerd met een HD Wescam Camera. De SVP zender werd ingezet met een SVPBM clip-on amplifier (PAG-2G3) die 3 Watt levert, ruim genoeg voor de helikopterbeelden.

dat is wat we nu nog altijd doen. We bieden de beste draadloze oplossingen, of het nou camerazenders voor een evenement zijn, of rechtstreekse verbindingen naar televisiestudio's."

Op het gebied van camerazenders heeft het bedrijf nu dus nieuwe stappen gezet. "Op een internationale beurs werden wij onlangs getriggerd door het Spaanse bedrijf SVP BM", vertelt Neijland. "Al snel werden de eerste contacten gelegd en werd de equipment uitgebreid door ons getest. In nauwe samenwerking hebben we nu een nieuwe camerazender gelanceerd, van zeer hoge kwaliteit." Volgens Neijland is de beeldkwaliteit ongekend en de delay zeer laag. Wij namen de set nog even nader onder loep.

TRANSMITTER SVP BM HDT-02

Wat direct opvalt is het grote frequentiebereik van 1 tot 6,4 GHz, met daarbij een zeer lage delay (ultra low). Erg laag voor een MPEG4 encoder, maar de beeldkwaliteit blijft uitstekend, zo blijkt. Volgens Neijland is dat te danken aan de NTT-NEL encoder chips die zijn gebruikt: "Een gevestigde naam in de markt, met de beste oplossing én de allernieuwste software." Alle aansluitingen zijn aanwezig: SDI, HDMI en eventueel nog CVBS. Wil je gebruikmaken van auto tracking, dan zit er nog een GPS-ingang op die de datasignalen doorstuurt naar de ontvanger. "Dat klinkt misschien al als veel", benadrukt Neijland. "Maar er zit ook nog

een complete SNG satellietencoder en -modulator in. Compleet met 10MHz REF met een keuze uit L-band of 70MHz output. Allemaal bedienbaar vanaf het front of via de ethernet aansluiting op je laptop of PC. Met een compleet line-up menu." Naast DVB-T en DVB-T2 kan hij dus ook DVB-S en DSB-S2 moduleren. Het signaal kan met BISS-1 en BISS-E gecodeerd worden.

"ALS JE KLANTEN HEBT VAN KUSTWACHT EN POLITIE TOT OMROEPEN EN DE EVENEMENTENMARKT, WEET JE NA AL DIE JAREN WEL WAAR DE MARKT BEHOEFTE AAN HEEFT"

Eén van de eerste vragen die Neijland kreeg, was of het met zoveel spul in zo'n kleine behuizing niet wat al te warm zou gaan worden. "Dat is echter niet zo", legt hij uit. "De robuuste behuizing vormt namelijk tevens een koelblok, dat de warmte goed afvoert. Zelfs als hij een halve dag aan zou staan, wordt de zender slechts handwarm." De spanning wordt voorzien in de V-mount bracket, daar past zo een camera-accu op. Voor inzet in

BroadcastNow

direct live HD multicam streaming
live naar internet
live naar stage
live naar social media

Get connected Stay Connected

www.broadcastnow.nl

035 6231268 info@broadcastnow.nl

we kunnen het natuurlijk ook opnemen en direct uitleveren aan het publiek op memorystick

Panasonic

TAP & GO

Panasonic introduceert eenvoudige besturing van een HD camera via je iPad.

AW-HEA10W assist camera

Externe camerasystemen • Schakelaars • Monitors •
Studiocamerasystemen • Varicam • P2HD • AVCCAM

Panasonic Benelux a branche of Panasonic Marketing Europe GmBH
<http://business.panasonic.eu>

Avocent Matrix NextGen KVM

Toekomstbestendig

Meer informatie op
lanclan.nl/nextgen-kvm

lanclan
critical solutions

de helikopter heeft hij een externe plug, met een ingang van 10 tot 36V. De SVP BM zender vraagt wel om bepaalde basiskennis in huis te hebben, anders wordt het zoeken in de uitgebreide gebruiksaanwijzing.

RECEIVER SVP BM HDR-106

De ontvanger is klein (1HE) maar zeer compleet en vervangt bijvoorbeeld een aantal apparaten, zoals een zesvoudige receiver, satellietreceiver, IP streamer en een monitor. Dit geeft al gauw een besparing in het rack van 5HE, waarmee je al vlot 20 centimeter ruimte bespaart. Wat er allemaal in zit? Zesvoudige diversity receiver voor de DVB-T en DVB-T2 norm bijvoorbeeld, en een DVB-S en DVB-S2 tuner met vier ingangen. De decoder kan zowel MPEG4 als MPEG2 decoderen. Naast 2 SDI uitgangen zit er ook een HDMI-uitgang op. "Als het signaal verder verstuurd moet worden, kan dit met behulp van IP op het net gezet worden", legt Bert Neijland uit. "Om snel te kunnen werken is er behalve een klein display voor de video, ook de mogelijkheid om audio af te luisteren." Naast een 230V aansluiting zit er tevens een laagspanningsaansluiting van 10 –

36V op voor bijvoorbeeld de helikopter. SVP BM levert ook autotracking-antennes, die zo aangesloten kunnen worden op de GPS data uitgang, zodat de zender naadloos gevolgd kan worden. Ook hier kan het apparaat weer zowel via het front als via de laptop bediend worden.

Bert Neijland is razend enthousiast over de nieuwe set: "Meer dan een jaar hebben we uitgebreid contact onderhouden met SVP BM en hebben we gewerkt aan de laatste software. Al blijf je altijd aan het verbeteren en zijn er steeds weer nieuwe mogelijkheden te bedenken. Een jaar geleden hadden we niet kunnen bedenken dat we dit zouden kunnen maken. We zijn trots op een zeer complete set met ongekende mogelijkheden, die we voor geïnteresseerden met alle plezier komen demonstreren." ■

Meer informatie via: www.delta-star.nl

GROOT, GROTER, NAB:

NAB 2015

Met ruim 97.915 bezoekers en 1726 exposanten is de National Association of Broadcasters (NAB) nog steeds de grootste vakbeurs voor broadcast equipment. Met bijna 88.000 vierkante meter aan beursvloer, kom je aan voldoende beweging op de beurs. Kees Knepper, United

Hoofdthema's waren ook dit jaar weer video over IP, 4K, 8K en Ultra High Definition (UHD). De beurs ging vooral over integratie van IT-transmissietechniek in traditionele SDI video omgeving, waarbij iedereen zich realiseert dat een overgangperiode noodzakelijk is om het een en ander ook daadwerkelijk mogelijk te maken. Meer dan ieder andere

fabrikant van traditionele video systemen heeft Grass Valley daarop ingezet. De strategie van Grass Valley is er vooral op gericht om een open en voor iedereen benaderbaar platform te ontwikkelen. Sony, aan de andere kant van de schaal, werkt juist erg naar een platform dat meer als SDI over IP omschreven kan worden, alle voordelen van SDI met alle voordelen van IP. Inmiddels beginnen

de traditionele IT hardware fabrikanten zich in de strijd te mengen maar blijken deze zo her en der te korte bochten ten aanzien van de eisen voor broadcast video te nemen. Het gebrek aan een duidelijke normering speelt alle partijen parten en staat een snelle integratie ook zeker in de weg. De behoefte aan meer bandbreedte voor 4K transmissie kan echter diezelfde integratie juist weer versnel-

len. Alle fabrikanten hebben hun pijlen gericht op 4K, HDR, HFR en vergroot colorspace, kortweg UHD. Anders dan met 3D lijkt iedereen het erover eens dat dit de volgende stap is. Tevens is duidelijk dat UHD een tussenstation voor 8K, de NHK 2020 stip-op-de-horizon, vormt.

GRASS VALLEY

Grass Valley is volop bezig met een integratie met de firma Miranda, bekend van glue ware en routers. Grass Valley lijkt zich vooral te gaan concentreren op de camera's en Miranda op de routers en glue ware. Begin dit jaar is om die reden de productie van de Trinix routers gestopt en wordt er volledig op de Densité producten van Miranda overgeschakeld. Grass Valley toont de LDX 86 4K/extreme-speed HD camera, die eerder al op de IBC geïntroduceerd was. Ondergetekende mocht een onverwacht felle discussie voeren over deze camera. Omdat Grass Valley een normaal HD optisch block gebruikt is er in mijn visie geen sprake van een 4K camera, maar slechts van een HD camera met 4K processing. Als Grass Valley pixel offset zou toepassen op deze camera zou er verdedigbaar wel sprake geweest zijn van een 4K camera. Grass Valley verdedigt zich door te stellen dat iedere Bayern Pattern 4K oplossing, zoals die van de Sony F5/F55, uiteindelijk een veel lagere resolutie oplevert dan die van de LDX 86 4K/Extreme-speed. Hetgeen ontegenzeggelijk waar is, maar Sony zet daar op dit moment een 3-CMOS sensor 4K camera tegenover waarmee dat argument al weer snel ontkracht is. Grass Valley claimt wel degelijk een experiment uitgevoerd te hebben met een LDX 86 waar pixel offset op was toegepast, maar dat het resultaat daarvan eigenlijk erg tegenviel. Tevens zou er door de noodzakelijke down-conversie naar HD aliasing ontstaan waar men nu dus geen last van heeft. Om de productiekosten niet onnodig op te laten lopen heeft men er om die reden vanaf gezien.

Hoewel er tijdens de IBC nog sprake was van twee camera's - de LDX 86 Extreme speed, 6 x en de LDX 86 4K - is nu sprake van één camera met licentie opties voor de functionaliteit in snelheid of 4K. Men heeft nu de LDX 86 Universe, high-speed camera die over de mogelijkheid voor HiSpeed 3x HD super-slow motion beschikt en de LDX XtremeSpeed beschikt over de mogelijkheid 6x HD/3x 3G extreme-slow motion. Daarnaast beschikt men over de multiformat LDX 86 WorldCam voor HD content in 1080i/720p/1080PsF en 1080p met een upgrade mogelijkheid naar 4K. De LDX 86 4K camera bezit weer over de mogelijkheid voor upgrade naar LDX Universe. Grass Valley introduceert de Focus 70 Live camera, wat een 'entry level' LDX camera is. De Focus 70 beschikt uitsluitend over de mogelijkheid voor registratie van 1080i50/59.94 en 720p50/59.94, maar doet dat wel met een volwaardig Xensium-FT 3 sensor CMOS optisch block en een global shutter. De Focus 70 heeft zijn eigen basestation, eventueel ook in Hybride Fiber uitvoering, maar kan niet aangesloten worden op de 3G LDX basestation oplossingen.

PANASONIC

Panasonic kondigt een hele reeks nieuwe 4K producten aan en heeft van een aantal van die producten mockup's staan. Zo heeft men het over een AG-DVX200 4K large-sensor, 4/3" handheld camcorder, een AK-UB300 4K multi-purpose camera, en een AK-UC3000 4K-ready studio camera. Om met die AG-DVX200 te beginnen: deze beschikt over een vaste Leica Dicomar 13 x zoomlens en 4/3 inch 4K sensor. Men claimt een dynamisch bereik van 1200% (12 stops) en de mogelijkheid voor 50P registratie op een UHS-3 SD kaart. Deze camera vormt een mooi alternatief voor opnames die nu op een EX-3 plaats vinden. Men toont ook een Varicam 4K camera in ISO5000 mode, die een bijzonder strak en vooral ruisvrij plaatje weet te maken

in donkere omstandigheden. Men heeft een AJ-PX5000 HD ENG camera uitgerust met WiFi en 3G/4G/LTE optie en kan daarmee monitoring en control, maar ook aan de hand van een edit decision list (EDL) een partial retrieval van materiaal op de P2 recorder doen. Men biedt dezelfde mogelijkheden door middel van een cloud service, P2 Cast geheten. Men maakt uiteraard gebruik van Panasonic AVC codec voor transmissie. Om het geheel enigszins af te maken heeft men een mechanisme ontwikkeld waarmee de bitrate van de stream op basis van de beschikbare bandbreedte aangepast wordt. Tevens heeft men error concealment toegepast en kan dus op basis van een Forward Error Correction (FEC) aan error correctie gedaan worden. De mock-up van de AK-UC3000 4K 3-CMOS camera ziet er indrukwekkend uit. Panasonic hoopt rond de IBC een productie-exemplaar te kunnen tonen.

SONY

Sony heeft voor deze HDC-4300 camera een nieuwe CMOS sensor ontwikkeld die over een resolutie van 4096 x 2160 beschikt. Men heeft gelijktijdig ook een nieuw kleurfilter voor het prisma ontwikkeld, waarmee men nu een groter colorspace (BT2020) aan kan. Standaard beschikt de camera over 50i/P, 25PsF, 24PsF, 23,97PsF (HD) en High Frame Rate (HFR) van 2x tot 3x. Door een licentie upgrade kan dit gebracht worden naar 4K en QFHD, 50P, 59,94P, 25P, 24P/23,98P en een HFR van 4x, 6x en 8x. De licentie kan ook tijdelijk geactiveerd worden, hetgeen waarschijnlijk garant staat voor het succes

van deze camera. Eveneens beschikt de camera over High Dynamic Range (HDR) en uiteraard over S-Log2 en S-Log3 mogelijkheid. Men doet nog erg geheimzinnig over de gevoeligheid van de camera. Door de grotere hoeveelheid pixelelementen in de sensor moet die gevoeligheid van deze 4K sensor afgenomen zijn ten opzichte van zijn HD voorganger.

Voor de 4K transmissie gebruikt men de standaard SMPTE cameraglasvezel in combinatie met de BPU-4000 10Gbps baseband processor, zoals die eerder geïntroduceerd was voor de F55 camera. Deze BPU-4000 kan gecombineerd worden met het standaard HDCU-1500 basestation voor HD processing. Functionaliteit als tally, intercom, genlock en return worden verzorgd door de HDCU-1500 in HD, de BPU-4000 verzorgt de 4K processing. Men verwacht vanaf de IBC te kunnen leveren. Sony introduceerde ook officieel het nieuwe, modulair opgebouwde, ICP-X7000 paneel. Dit paneel naar wens van de klant samengesteld worden. Doordat de voeding via Power over Ethernet (PoE) plaats vindt en de Mix Effect banken over een eigen processor beschikken kunnen de ME banken ook los van het hoofdpaneel functioneren. Het paneel kent per ME een apart setje toetsen met Oled display voor een zogeheten FlexiPad. Hier kunnen naar behoefte functies onder geprogrammeerd worden. Het paneel ondersteunt de inzet van acht keyers en kan op alle huidige MVS series frames functioneren. Op de stand stond al een mockup van een MVS frame voor dit paneel. Deze MVS processor onder-

scheidt zich weer door de aanwezigheid van IP aansluitingen in plaats van de traditionele BNC aansluitingen. Men heeft het over 5 ME's in zowel 4K als HD, 160 inputs in HD en 40 in 4K, in de ME's bevinden zich acht keyers in HD en twee in 4K operatie. De uitgangen, 72 in HD waarvan er 24 met een format converter zijn uitgerust en 18 in 4K waarvan 6 uitgerust met format converters, kunnen net als de inputs uitgerust zijn met 10G IP connectie. Men heeft een frame memory board in de optielijst staan, waarmee maximaal zestien kanalen vanaf SSD gecreëerd kunnen worden. Met dit board kan iedere keyer van een framestore voorzien worden.

HITACHI

De firma Hitachi toont een 3 MOS HD camera, de SK-HD1300. Deze camera heeft drie 2.2M MOS sensors met 1920 x 1080 pixels. De gevoeligheid ligt bij F10@2000lux en de signaal/ruisverhouding van 62dB. Omdat de camera volledig progressive kan opereren is de gehele processing op 3Gbps ingericht. De firma Hitachi laat ook zien dat je met gebruikmaking van HD sensors wel degelijk een nette 4K camera kan maken... men gebruikt een vierde sensor! Deze SK-UHD4000 camera heeft twee groen sensors, waarvan er één met pixel offset gemonteerd is op het prisma. Hierdoor bereikt men een resolutie van 3840 x 2160 met gebruikmaking van standaard HD sensoren. In het verleden heeft de firma Ikegami ook een camera geproduceerd met een vierde CCD, toen echter om een 3-CCD anti dumping duty van de EU te ontlopen. Het nadeel

van die camera lag in de slechte signaal/ ruisverhouding die de vierde CCD met zich meebracht. In het geval van Hitachi valt die ruis mee, men claimt 62dB bij F8@2000Lux. Voordeel van deze constructie is de mogelijkheid om simultaan en zonder conversie zowel het HD als 4K signaal beschikbaar te hebben.

Hitachi toont ook een 8K camera. Ik had Hitachi er al langer van verdacht betrokken te zijn in de experimenten van de NHK. De Nippon Hōsō Kyōkai (NHK) is de grootste publieke omroeporganisatie van Japan en heeft voor de Olympische spelen in Japan van 2020 het voornemen om alles in 8K resolutie te registreren. Hiervoor toont de NHK al enige jaren bij gelegenheid prototypes en demonstraties van 8K materiaal. Men is ooit begonnen met een 8K camera ter grote van een kleine kapel met zestien (16) BNC connecties! Hitachi toont nu een Super-High Vision camera die over een 33M pixel 35 millimeter sensor beschikt. Net als de SK-UHD4000 camera kan deze camera simultaan 8K, 4K en HD output leveren. Hitachi toonde een prototype van een dockable recorder met SSD 1TB memory kaarten.

IKEGAMI

Ikegami toont een prototype van een 4K 3-CMOS 8M pixel camera waarvan de sensoren de volle 4K resolutie hebben. In het verleden maakte Ikegami gebruik van een Arri Amira sensor, maar kennelijk vond men zelf toch ook dat er een 3 sensor vol-resolutie versie moest komen. Men denkt deze camera rond de IBC ook daadwerkelijk leverbaar te hebben.

Ikegami heeft overigens nog wel hun HDK-97 HD 2 times slo-motion camera in productie, die eveneens samen met Arri is ontwikkeld. Ikegami introduceert ook een nieuwe portable HD camera, de HDK-95C. Naar goede traditie van Ikegami betreft dit een dockable camera, waar dus afhankelijk van de toepassing, een losse triax-adapter of recorder aan gekoppeld kan worden. Men toont de camera met een FA-97 fiber adapter waarmee twee maal 3G SDI verbinding naar het CCU gemaakt kan worden. Deze camera beschikt over de mogelijkheid om 1080i/59.94, 720p/59.94, 1080p/29.97, 1080i/50 en 720p/50 te registreren. Door middel van upgrade licenties kan dat naar 1080p/59.94 4:2:2, 1080p/50 4:2:2, 1080i/59.94 4:4:4, en 1080i/50 4:4:4 3G gebracht worden. Eveneens door middel van licenties kan daar 1080p/23.98, 1080p/23.98psf, en 1080i/59.94 aan toegevoegd worden. Men claimt een signaal/ruisverhouding van 60dB bij een gevoeligheid van F11@2000Lux. Als klap op de vuurpijl introduceert men de SHK-810 Super High Vision 8K single 35mm sensor camera. Deze beschikt over een PL mount en waarschijnlijk ook over techniek die men leent van Arri. Ook met deze camera bestaat de mogelijkheid tot 8K, 4K en 2K weergave.

CANON

De firma Canon is kennelijk afgestapt van de filosofie dat je nieuwe producten introduceert op beurzen zoals de NAB en IBC. Vorig jaar werd, een maand na de IBC, door middel van een persbericht de tweede cine-servo 4K lens van Canon aangekondigd. Deze CN20x50 ultra-telezoomlens met een ingebouwde 1,5x extender, een 20x vergroting en een verwijder-

bare servo-aandrijving, heeft een 50-1000mm brandpuntsbereik dat wordt uitgebreid tot een indrukwekkende 75-1500mm door de 1,5 extender. Een maand voor de NAB werd door Canon, opnieuw door middel van een persbericht, een vervanger voor de populair HJ22ex7.6B HD ENG/EFP lens aangekondigd. Deze HJ24ex7.5B HD lens zal vanwege het grotere zoombereik (Canon claimt de grootste zoom die in deze klasse op dit moment beschikbaar is) beslist even populair als zijn voorganger worden.

Met een eigen gewicht van 1,78Kg is de lens ook nog eens lichter dan zijn voorganger. Canon introduceert tevens een opvolger voor de C300, de C300 mark II 4K video camera. Deze camera heeft een 8,85M pixel CMOS sensor, waarmee een dynamisch bereik van 15 stops bereikt wordt. Men kan op SD kaart respectievelijk HD 4:2:2 10 bits, HD 4:4:4 10 bits of 4K 4:2:2 UHD 10 bits opnemen. Uiteraard kan met een externe recorder ook in RAW geregistreerd worden.

FUJINON

Fujinon toont de reden waarom Canon vermoedelijk alle superlatieven van hun UHD lens heeft verwijderd op de avond voor de opening van de NAB. Deze 4K boxlens heeft namelijk een bereik van 80x! De UA80X9 UHD 2/3 inch lens wordt de opvolger van de XA99x7.4 field HD lens en zal waarschijnlijk na de IBC dit jaar ook daadwerkelijk leverbaar worden. Gelijktijdig introduceert Fujinon ook naar eigen zeggen "s werelds eerste" 2/3 inch 4K/ UHD ENG/EFP lens, de UA22x8. Met een focal length van 8mm in wijdhoek naar 176mm in tele betreft dit een bijzonder

Spring
in onbekommerd
ondernemerschap

Ondernemen in de AV-sector?

Of je nu geluidstechnicus, cameraspecialist of programmamaker bent, jouw enthousiasme en energie bepalen je succes!

Niets houdt je tegen want...

Payrolling neemt je zorgen en risico's weg. Zo heb jij je handen vrij om te doen waar je goed in bent.

Ervaar ook het gemak!

Waag de sprong en ga nu naar tentoo.nl

TENTOO
Payroll Professionals

Consultancy - Workflow begeleiding
Training - Media Management

MediaAssist

support b.v.

info@mediaassist.nl   www.mediaassist.nl   035 6239297

bruikbare lens voor ENG en EFP producties. Fujinon toonde nogal wat grafieken, waaruit blijkt dat men de MTF eigenschappen van deze lens flink verbeterd heeft ten opzichte van zijn HD evenknie. Deze lens moet vanaf juli dit jaar ook daadwerkelijk verkrijgbaar zijn. Mijn verwachting is dat op de IBC in september ook een 4K/UHD wijdhoek exemplaar getoond gaat worden.

SOUND DEVICES

De firma Sound Devices introduceert een nieuwe ENG/EFP audiomixer, de 688. Deze mixer kent 12 inputs, waarvan zes schakelbaar microfoon/line en nog eens zes traditionele line inputs. Net als bij eerdere mixers van Sound Devices beschikt men over de mogelijkheid om 16-track recording op SD & Compact Flash cards uit te voeren en kan men deze opnames genlocken aan tijdcode. Naar goed gebruik van de firma dankt ook deze mixer zijn naam aan het aantal ingangen en uitgangen. Dus zijn er acht output bussen voor L/R mix en Aux 1-6, zijn alle XLR & Hirose uitgangen van transformator voorzien om aardlussen tegen te gaan en zijn er twee AES42/AES3 inputs met acht AES3 outputs beschikbaar. De mixer heeft een interne dsp die kijkt naar alle actieve ingangskanalen. Op basis daarvan bepaalt de mixer dan welk kanaal er wordt gebruikt en welk ander kanaal er in volume moet worden teruggebracht. Fasefouten worden bij signalen die door meerdere microfoons worden opgepikt tegengegaan op basis van dezelfde techniek. Dit is een heel handige toepassing bij bijvoorbeeld

beeld reality programma's zoals Wie is de Mol en Expeditie Robinson. Deze optie heet zeer toepasselijk MixAssist™. De eerder geïntroduceerde losse fader rail CL-6 kan ook aan deze mixer gekoppeld worden.

Een nieuwe ontwikkeling voor Sound Devices betreft de hier getoonde drie receiver SuperSlot™ optie. Met dit SL-6 frame kunnen drie dual ontvangers analoog of digitaal direct gekoppeld worden aan de mixer. Tevens kan men monitoring en control vanaf de mixer laten plaatsvinden. Het frame verzorgt ook de antennedistributie. De door United gebruikte Wisycom ontvangers zouden in dit frame moeten functioneren. Door deze optie neemt de kabelspaghetti in de audiotas significant af. Gelijktijdig neemt ook het risico op storingen af, omdat alle connecties direct met de mixer plaatsvinden. Men heeft voor de belangrijkste merken ontvangers zoals Sennheiser, Wisycom, Audio Ltd en Lectrosonics deze optie beschikbaar. Sound Devices heeft ook een serie monitor-recorders ontwikkeld. De PIX-E recorders zijn er in drie verschillende uitvoeringen: in 5 inch of 7 inch, met HDMI inputs of SDI inputs, met Apple ProRes HQ, of met Apple ProRes 4444XQ. Aan functies als false color indicatie en zebra is gedacht, net als markers en frames. Ook kunnen er Look Up Tables (LUT's) geïmporteerd worden en zijn er functies als waveform monitor, histogram en vectorscope aanwezig. Volgens Sound Devices zelf is de PIX-E5 de kleinste 4K recorder op de markt.

RIEDEL

De firma Riedel introduceert een tegenhanger voor de bekende Zeus intercom systemen. Dit kleine intercom frame, Tango TNG-200 geheten, is een 40 x 80 intercom matrix. Naar traditie van Riedel beschikt de intercom matrix over mogelijkheid voor digitale communicatie op basis van AVB of Ravenna/AES67. Het frame beschikt tevens over twee geïntegreerde Riedel Digital Partylines connecties, twee AES67 en AVB-compatible poorten, twee Ethernet poorten, een optie slot voor connectie met een klassiek paneel en redundant voeding. Voor configuratie levert men de 'my first Riedel' software mee. Gelijktijdig komt Riedel ook met een serie nieuwe panelen bij dit frame. Deze RSP-2318 Smartpanels komen in drie smaken: de Basic, de Plus en de Pro. De panelen zelf zijn identiek. Door middel van optie keys komt er meer functionaliteit beschikbaar. Zo heeft de Basic 12 intercom keys, de Plus 12 intercom keys, analoge audio poorten voor 4-draads aansluitingen en drie GPI/O's. De Pro bezit 18 intercom keys alle opties van de Plus met een tweede headset aansluiting.

Gelijktijdig introduceert men een 1HE box waarmee meerder Skype streams in broadcastomgeving gebracht kunnen worden. Tevens toont men iets dat het beste omschreven kan worden als Mediornet Light, de Micron. Deze 1 HE unit bezit 24 SD/HD/3G-SDI I/O's, twee MADI optical digital audio poorten, een Gigabit Ethernet poort, twee sync referentie I/O's, en acht 10G SFP+ high-speed poorten.

ONE CABLE FOR ALL CONNECTIONS!

The Davideo CCU-100 is a solution to pack all signal cables into one multicable. With the CCU-100, you'll pack power, HD-SDI signal, camera control, lookback and talkback into one cable. This cable can run lengths up to 80 meters, and fits perfectly in your existing Davideo workflow.

Running great lengths of cable across your studio floor or your remote setup can be cumbersome and time consuming, and it can be a serious risk for your broadcast continuity. Breaking one of your commlines or signal lines can be fatal for your production! With the CCU-100, every signal goes through one sturdy cable that runs to the camera, packing all signals, lookback, talkback and camera control.

Make sure to check out www.datavideo.com for more information and workflow schematics!

datavideo

Download the press release for full specifications, pricing and compatibility!

DATAVIDED TECHNOLOGIES EUROPE B.V.

INFO@DATAVIDED.NL
WWW.DATAVIDED.COM

THE STANDARD HDTV CONNECTOR

3K.93C HDTV connection system

- Professional broadcast's preferred choice
- Hybrid configuration
  - 2 fibre optic contacts
  - 2 power contacts
  - 2 signal contacts
- Conforms to standards: ARIB / SMPTE / EBU
- Over 20'000 mating cycles
- Stainless steel
- Cable assembly service
- Sony Green Partner
- Large choice of models

Triax to fibre optic converter

LEMO Connectors Benelux

tel: +31 (0)251-257820
email: info@lemo.nl
www.lemo.nl

Intern bezit de Micron een video-, audio-, en datarouter met sync referentie. I/Os, inclusief black burst, tri-level, en word clock. Riedel heeft ook aan video en audio processing gedacht, waardoor automatische formaatdetectie, een frame synchronizer en framestore op alle video outputs, een 16-kanalen audio embedder/de-embedder, een testpatroongenerator, een geïntegreerde sample-rate converter en audio/video delay aanwezig zijn. Uiteraard is het mogelijk om deze Micron in een Mediornet te koppelen, maar kan er ook een point to point verbinding opgebouwd worden. Natuurlijk kan met meerdere Microns in een netwerk een decentrale routing geformeerd worden.

AXON

Axon had alle producten op de stand via Ethernet AVB glasvezel infrastructuur gekoppeld. Zo had men Synapse 4K signaal processing, SyncMC Master control, SynLive productie mixer en Tracs compliance recording met Smart transport-stream monitoring over één switch operationeel. Die switch had uiteraard een zeer prominente plek op de stand. Om de kracht van AVB en diens timing aan te tonen trok men op gezette tijden een verbinding los in een van de vier 4K signaalbronnen voor de Synapse processing en het AVB traject, waarbij aan de weergavezijde de monitor keurig één kwadrant, maar niet het totale 4K plaatje verloor. Binnen de Axon Synapse range waren er al 4K up en down converters, men voegt daar nu een distributieversterker en twee processing units aan toe. De twee processing units, U4T100 en de

U4T140, kunnen tijdcode en embedded audio verzorgen. Met de U4T140 komt daar Dolby E encoding en decoding bij. Toch zal Axon in de toekomst naast AVB ook SMPTE-2022 gaan ondersteunen. Men is een alliantie aangegaan met Utah Scientific. Utah Scientific gaat de Axon producten in Amerika voeren, Axon gaat de routing producten van Utah Scientific in Europa, China en Afrika voeren. Beide partijen zullen nauw gaan samenwerken in ontwikkeling, marketing en sales. Om die reden had Axon op hun stand een Utah-100/UDS router staan, die van 32 x 32 1HE naar 144 x 144 4HE loopt en over video over IP in SMPTE2022 beschikt.

DATAVIDEO

Datavideo toonde onder andere de TVS-1200, een upgrade van de bestaande virtuele studio met 2x HD-SDI in en 2x HD-SDI uit. Deze is vlak voor de IBC beschikbaar en kost ongeveer €9250,- voor de turn-key oplossing (kast met hardware en control panel). De TVS-1200 maakt gebruik van twee enkele vaste camera's. Dat stelt de regisseur in staat om virtueel te zoomen, pannen en tilten binnen de set. De TVS-1200 is net zo intuïtief en eenvoudig in gebruik als zijn kleinere broer, de TVS-1000. Het is een virtuele studio, recorder en streaming encoder, alles in één verpakking.

UTELISYS

Utelisys heeft haar nieuwe transcoding platform gepresenteerd, inclusief ondersteuning voor HEVC en ingebouwde mediaserver zodat er een end-to-end solution in een enkele server mogelijk wordt. Deze stelt je in staat om recht-

streeks vanaf een sdi-in/ip-in te transcoden in multi-profile en te streamen naar de eindgebruikers. Dankzij het hybride ontwerp met accelerators zijn de transcoders zeer efficiënt en kun je een zeer hoge density bereiken voor een software-platform, maar blijft het zeer flexibel. Bovendien zijn de kosten per stream desondanks zeer laag.

DEKTEC

Het Hilversumse DekTec heeft op de NAB een testmodulator geïntroduceerd voor USB-3. Hiermee kan een kabel-, terrestrisch of satelliet signaal worden gegenereerd om direct op de antenne-ingang van bijvoorbeeld een televisie aan te sluiten. Vrijwel alle modulatiestandaarden worden ondersteund, inclusief DVB-T2, het nieuwe DVB-S2X en DAB+. ATSC 3.0 zal ook ondersteund worden zodra deze standaard volledig gedefinieerd is. Aan de range SDI kaarten voor PCI Express zijn een 4-poorts 3G-SDI en een 12-poorts HD-SDI kaart toegevoegd. Met deze kaarten kan een server PC real-time SDI signalen ontvangen, deze in software of op de GPU bewerken en weer uitsturen. Typische toepassingen zijn 4K HEVC encoders, SDI monitoring, beeldbewerking en live productiemixers, allemaal volledig in software. Op organisatievlak heeft DekTec haar kantoor in de Verenigde Staten uitgebreid met een ontwikkelcentrum, en een verkoopkantoor geopend in Engeland. DekTec heeft al langer kantoren in China en distributeurs in meer dan veertig landen wereldwijd. ■

ROB VAN SOMEREN:

“HET DRAAIT EINDELIJK WEER OM RADIO”

Radio 10-diskjockey Rob van Someren heeft met 2014 naar eigen zeggen een verschrikkelijk jaar achter de rug. Absolute dieptepunten: een hartinfarct en zijn ontslag bij Radio Veronica. Het jaar werd wonderwel positief afgesloten toen Van Someren in november bizar genoeg de Zilveren RadioSter (radioman van het jaar) in de wacht sleepte en daarna bekend werd dat hij en Somertijd onderdak hadden gevonden bij Radio 10. Het maakt Van Someren een gelukkig man: “Ik geniet écht van hoe we met ‘10’ aan de weg timmeren.”

Van Someren verontschuldigt zich als we aanschuiven in het fraaie pand waarin Radio 10 en zusterstation 100% NL gevestigd zitten. De radioman zat in een drukke en rommelige periode toen we probeerden een datum voor een interview te prikken. “In een periode dat je niets doet, ga je veel dingen afspreken. Ik had er ook geen rekening mee gehouden dat ik zo snel weer iedere dag een programma zou maken, dus er stonden nogal wat dingen in mijn agenda die nog moesten gebeuren”, legt hij uit. Op 1 november vorig jaar trad Van Someren officieel uit dienst bij Radio Veronica en op 18 december werd een persbericht de wereld ingeslingerd dat vertelde dat hij in januari van dit jaar aan de slag zou gaan bij Radio 10. Zo snel kan het dus gaan.

TROUWAMBTENAAR

Ook nu zijn het overigens nog drukke tijden voor Van Someren. Naast zijn radiowerk is

hij namelijk ook nog altijd politieagent in Amsterdam Zuidoost én trouwambtenaar in zijn gemeente – er zijn logischere combinaties denkbaar. “Trouwambtenaar ja”, bevestigt de DJ. “Voortgekomen uit persoonlijk ongenoegen tijdens de huwelijksvoltrekking van mijn schoonmoeder. Daar zat namelijk een mooi verhaal achter, maar de desbetreffende trouwambtenaar wist er echt helemaal niks van te maken. Toen ik dat op weg naar de receptie tegen mijn vrouw zei, reageerde zij: ‘ja joh, ga dat er ook nog even bij doen’. Nou, dat leek me dus wel wat. Ik schreef een brief naar het College van Burgemeester en Wethouders en legde daarin uit dat ik volgens mij een goede aanvulling op hun team van trouwambtenaren zou zijn. Zij vonden dat gelukkig ook.”

RELATIVERINGSVERMOGEN

Het kan raar lopen in het leven, beaamt Van Someren: “Ik had ook nooit verwacht dat ik met een kogelwerend vest, een vuurwapen en

pepperspray door Amsterdam Zuidoost zou rennen, maar dat doe ik ook. Het is nooit een jongensdroom geweest, maar ik ging eens mee met een vriend en werd gegrepen door het politiewerk.” Het is een bijzondere combinatie, maar voor Van Someren is het ideaal, zo zegt hij: “Tja, wie heeft nou zo’n combinatie? Nou ja, er is er nog eentje: Steven Seagal, die is in het dagelijks leven ook marshall. Het zorgt er in ieder geval voor dat je met beide benen op de grond blijft staan, als je al de neiging zou hebben om met een RadioRing en RadioSter op zak naast je schoenen te gaan lopen. Lopen even een nachtje mee in Amsterdam Zuidoost en je weet weer ongeveer hoe de wereld echt in elkaar steekt. Het is goed voor je relativiseringsvermogen.” Het werkt bovendien beide kanten op, zo weet de radiomaker: “Als ik een dienst heb gehad waarbij we iemand dood aantreffen in zijn woning en de daaropvolgende maatregelen moeten treffen, dan kan dat een heel verve-

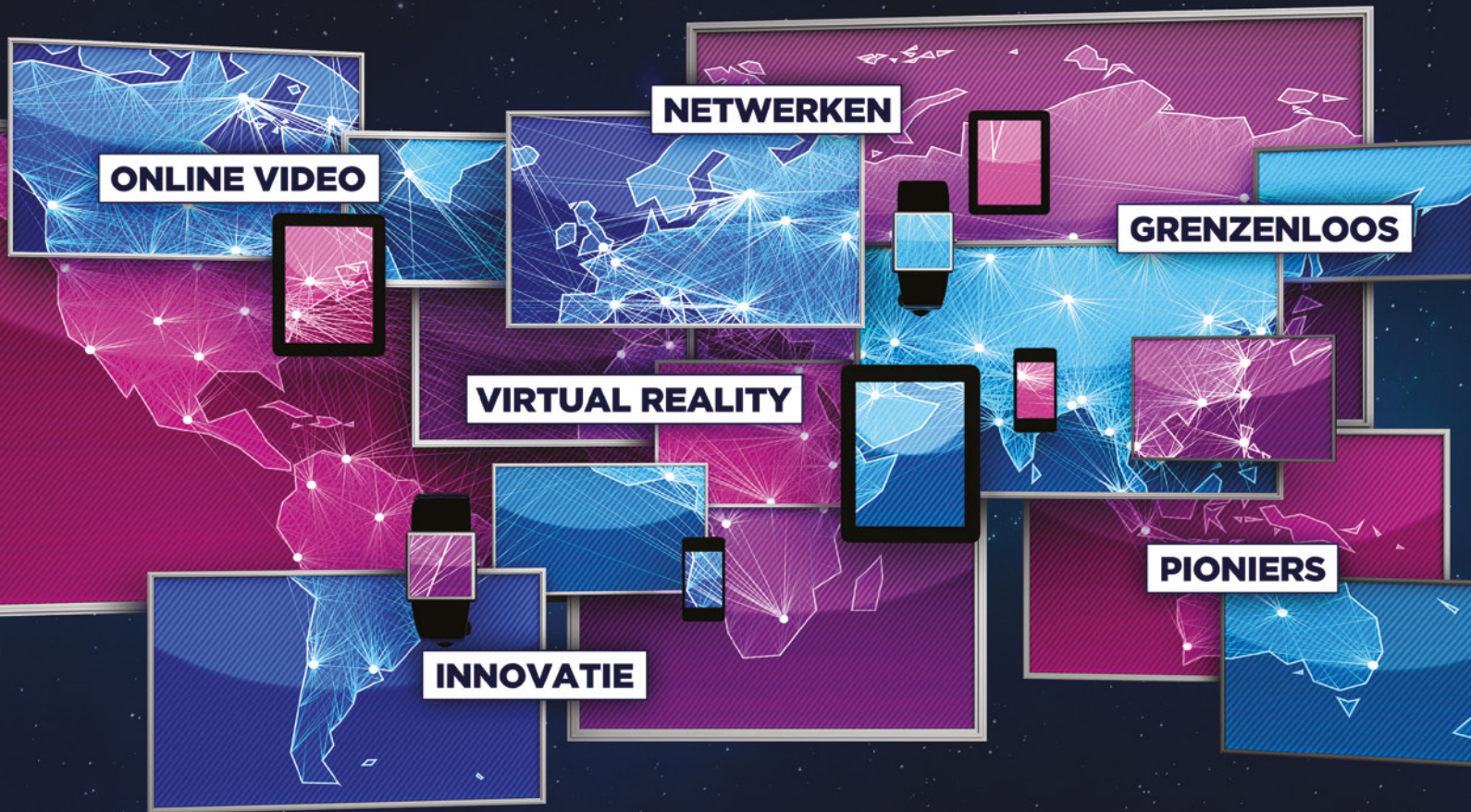

MPJC

MEDIAPARK JAARCONGRES 18 JUNI 2015

2015

ACT GLOBAL

WAT WACHT ER ACHTER DE HORIZON? KOM 18 JUNI NAAR MPJC VOOR HET LAATSTE NIEUWS OVER ONLINE VIDEO, VIRTUAL REALITY EN VERHALEN VAN NEDERLANDSE PIONIERS ZOALS EELKO VAN KOOTEN (SPINNIN' RECORDS), JAN RIEMENS (ZOOMINTV) EN JEROEN WIJERING (JW PLAYER). WWW.MPJC.NL

lend beeld zijn. Eén ding weet ik dan altijd zeker: om 16.00 uur zit ik hier in de studio weer moppen te vertellen. Die knop zet ik heel makkelijk om. Dat kun je niet leren, je moet volgens mij het geluk hebben dat je dat kan." Rob de politieagent is in grote lijnen overigens dezelfde man als Rob de radiomaker, zo zegt hij zelf: "Het hangt wel af van de ernst van de situatie natuurlijk. Ze zeggen weleens dat het een kunst is om van geluids-overlast een buurtfeest te maken. Dat vind ik een mooie instelling. Als de situatie het toestaat, dan denk ik niet dat het heel vervelend is om mij als agent te treffen."

VERSCHRIKKELIJK

Bekender is Rob van Someren uiteraard in zijn rol als presentator van zijn radioprogramma Somertijd. Nu bij Radio 10, maar daarvoor elf jaar lang bij Radio Veronica, waarvan 2014 met afstand het meest roerige jaar was. "Ja, het was gewoon verschrikkelijk", zegt hij over het jaar waarin de radiomaker eerst te kampen kreeg met een hartinfarct en daarna tijdens zijn herstelperiode op dubieuze wijze zijn ontslag kreeg bij Radio Veronica. "Het was onbetamelijk en dat zegt veel over de mensen die erachter zaten (directeur Philip Alberdingk Thijm en stationsmanager Niels Hoogland, red.). Het ging ver, tot aan valse

verklaringen in de rechtbank aan toe. Dat mag overigens zolang je niet onder ede staat, maar daar hebben ze dan ook volop gebruik van gemaakt. Ze hadden namelijk helemaal niks. Maar goed, iedereen weet dat nu."

PIJNPUNTEN

Radio Veronica zat in een moeilijke periode, waarin veel luisteraars verloren werden. Minder luisteraars betekent minder inkomsten en minder inkomsten betekent op den duur minder banen, zo redeneerde Van Someren hardop. Volgens de DJ begonnen ze 'm lastig te vinden: "Ik legde pijnpunten bloot. Het ging niet eens om het beleid, maar als je op een gegeven moment een weg kiest en bij de uitvoering daarvan blijkt dat het publiek het niet waardeert en wegrent, dan moet je toch een keer op je hoofd krabben. Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald." Van Someren werd er op aangesproken, vertelt hij: "Mij werd verteld dat ik zulke dingen niet meer mocht zeggen bij vergaderingen. Ze wilden me monddood maken. Toen ik uiteindelijk dat hartinfarct kreeg, sloegen ze toe. In mijn ogen zegt dat veel over de heren. Het kan zijn dat mijn programma niet meer bij de zender past, maar dan ga je om de tafel zitten en los je het netjes op. Daarbij wezen ze ook nog met een beschuldigende vinger

naar mij, omdat ik naar een advocaat gestapt was. Die vork zat echt anders in de steel. Ik kwam net uit het ziekenhuis en meteen waren er geruchten dat ze met Jeroen van Inkel aan het onderhandelen waren. Op datzelfde moment probeerde een team van huisartsen en cardiologen om mijn bloeddruk onder controle te krijgen, omdat dat de oorzaak van mijn hartinfarct was. Zo'n situatie op het werk helpt daar niet bij, dus zeiden de artsen dat ik het uit handen moest geven aan een advocaat. Mijn prioriteit moest namelijk bij mijn gezondheid liggen. Daarnaast heb ik ook een bijna overdreven rechtvaardigheidsgevoel. Ik voelde me in mijn rechtvaardigheid aangetast, juist op het meest kwetsbare moment in mijn leven." Een paar dagen eerder had Van Someren op de man af gevraagd of er wat speelde: "Nee hoor, er was niks aan de hand en als dat wel zo zou zijn, dan zou ik het natuurlijk horen. Nou, drie dagen later kwam het telefoontje: ze wilden niet met me verder. Drie uur later had ik een volledig uitgewerkt aanbod in mijn mail zitten. Het ging mij niet om wat voor bedrag ik eruit zou slepen, maar als een werkgever dit flikt en een rechter zou het accepteren, dan is elke werknemer vogelvrij. Dat wilde ik tot op de bodem uitgezocht hebben."

BOEK DICHT

Veronica is na elf jaar een afgesloten hoofdstuk voor Van Someren: "Het is raar dat we nu concurrenten zijn. Vergis je niet, er werken daar heel veel mensen die heel hard werken en liefde voor het vak hebben. Het grootste deel van die elf jaar heb ik er ook met alle plezier gewerkt. Ik gun het ze van harte dat het Veronica nu weer voor de wind gaat." Dan lachend: "Maar we moeten ze met Radio 10 natuurlijk wel voorblijven." De echte afsluiting van de rotperiode vond voor Van Someren plaats toen hij in november vorig jaar de Zilveren RadioSter 2014 in ontvangst mocht nemen. Juist in het jaar dat hij ontslagen werd, was hij dus verkozen tot radioman van het jaar. "Ik was toen nog niet rond met Radio 10, maar had toen echt het gevoel dat het allemaal wel weer goed zou komen. Daar, na mijn speech, was het gewoon klaar. Ik heb gezegd dat ik even geen zendtijd had en dus op het podium de kans greep om al mijn collega's bij Veronica te bedanken voor tien fantastische jaren. Daarmee was voor mij het boek dicht."

FlyLine cablecam
@ The Passion!
Nu te huur bij
Egripment.

Machineweg 22 - 1394 AV Nederhorst den Berg The Netherlands
Phone: +31 294 25 39 88 - Follow us on:

www.egripment.nl

Xtreme T12, Techno 15, Techno 20, Techno 30, Techno 50, Scanner, Scanner Elite, TDT9, 306Digital, 2D-3D Flysystems, Furio, Sporstrack, Starcam, Panther, Skytrack, Gyro Head, Encoding and digital solutions and many many more.....

Delta Star

Mobile Broadcast Systems

GIGAWAVE - ERICSSON
SVP BM - TANDBERG

Camerazenders

Point To Point verbindingen

DVB-T transmitters (Digitenne)

NIEUW
SVP-BM ZENDER
ULTRA LOW DELAY
Vraag een demo aan!

Delta-Star.nl
Mobile Broadcast Systems

www.delta-star.nl 0315 - 32 82 97

Avocent Matrix NextGen KVM

Vraag een demo...

...en ervaar de flexibiliteit van
NextGen KVM zelf

Meer informatie op
lanclan.nl/nextgen-kvm

lanclan
critical solutions

Foto: Ben Houdijk

KAPSTOK

Inmiddels heeft Van Someren bij Radio 10 zijn draai gevonden. Moeilijk was dat niet: "Ik geniet van de positieve sfeer die hier heerst. Natuurlijk komt dat ook omdat we nu in de winning mood zijn, maar het draait hier ook écht om radio. We moeten onze eigen broek ophouden en dat houdt in dat de middelen niet onbeperkt zijn, maar het management gaat daar op een fantastische manier mee om. Geen gekke dingen, maar wel voorzien in alles wat je nodig hebt om de stations 100% NL en Radio 10 tot een succes te maken. Het zijn radiomensen, die hun hele leven al niets anders doen." Van Someren besefte als geen ander dat de verwachtingen hoog waren: "Je komt toch binnen met een ster en een ring op zak, dan zijn mensen wel benieuwd naar wat je hun station nou allemaal komt brengen. Dat was best spannend. Natuurlijk moet je dingen aanpassen, Radio 10 is een andere, veel bredere zender, maar wezenlijk is er aan Somertijd niet veel veranderd. Als je ons aanzet, dan weet je wat je krijgt. Het is elke dag hetzelfde en het sfeertje zal ook niet veranderen. We gebruiken steeds dezelfde kapstok waar we altijd weer andere dingen aan ophangen. 'De Taal van Van Gaal', 'Heb je heb al gehoord van', 'Waar gaat het eigenlijk over'...we kiezen uit onze onderdelen. Er zijn maar twee echte ijkpunten: de moppen om tien over vier en de limericks om tien over vijf. Een vrolijke, ietwat melige bedoening

inderdaad en als je daar niet van houdt, dan moet je het vooral niet opzetten."

CREATIEF

Iets maken dat echt iedereen leuk vindt dat kan nu eenmaal niet, weet Van Someren: "Adidas heeft het onlangs in een reclameuiting gebruikt, de kreet; There Will Always Be Haters. Iedere programmamaker zal zich dat realiseren." Luisteraars zijn toch over het algemeen vooral heel erg leuk, vindt de diskjockey. "Als je ziet met hoeveel creativiteit zij bijdragen aan het programma leveren, daar sta je echt van te kijken. Elke dag weer krijgen we een stroom aan moppen, limericks en andere bijdragen binnen. Onvoorstelbaar, zó leuk, zó actief. Dat is ook de manier waarop ik het wil doen: samen met de luisteraars een programma maken en plezier hebben. Dat eeuwige gebel met BN'ers in veel programma's, wie zit daar nog op te wachten? Zelf dingen creëren, zoals bijvoorbeeld Edwin Evers ook vaak doet, dat is veel knapper. Dát is het vak."

ROOSKLEURIG

Van Someren geniet van hoe er nu met Radio 10 aan de weg getimmerd wordt. "Maar we moeten ons nog niet rijk rekenen. Als je het goed bekijkt, maken we nu eigenlijk te grote stappen. Dat betekent dat je ook wel weer een stapje terug gaat krijgen, zo zitten de radio-wetten nu eenmaal in elkaar. Maar we komen er echt wel, ik zie de toekomst heel rooskleurig in. Ze zeggen dat niets in het leven zomaar

gebeurt. Ik denk wel dat het klopt, al realiseer je je dat echt niet als je midden in de ellende zit." Het gaat, kortom, goed met Van Someren: "Ook qua gezondheid. Van de medicijnen kom ik niet meer af, ik ben net weer met nieuwe begonnen, maar het ziet er goed uit. Ik kan doen en laten wat ik wil, al heeft het wel even geduurd voor ik dat ook daadwerkelijk durfde. Met mijn politiewerk moet dat ook wel. Als ik voor een reanimatie naar 'zes hoog' moet rennen en uiteindelijk mezelf op de AED moet aansluiten, dan heeft niemand daar wat aan natuurlijk."

GELUKKIG MAN

Zou hij ooit moeten kiezen tussen zijn politie- en radiowerk, dan was de keuze heel snel gemaakt: "Radio, meteen! Daar hoef ik echt niet over na te denken. Maar zolang ik de combinatie mag doen, dan zal ik het heel lang volhouden. Radio maken doe ik als sinds ik een jaar of vijftien was. Als je daar dan na zoveel jaren nog zo veel plezier in hebt, dan weet je dat je goed zit. Mijn liefde zit in dit vak, elke dag vind ik het leuk. Ik ben een gelukkig man, al helemaal als ik kijk naar waar ik vandaan kom. Misschien dat ik dit juist daarom wel nóg meer kan waarderen en ik nog dankbaarder ben. Ik heb echt heel veel nieuwe energie gevonden hier, waarmee ik de luisteraars hopelijk nog heel lang kan lastigvallen." ■

Where creativity matters

The SoundShack

M&E Studios

Stone Postproduction, Bratislava

NUAGE

Yamaha & Steinberg

Chosen by leading studios around the world, the powerful combination of Nuage and Nuendo 6.5 delivers a creative platform second to none.

With the most intuitive workflows for editing, mixing and recording, Nuage empowers you to focus on true creativity in your productions, delivering excellence to your clients, from re-recording to sound editing, from ADR to music production.

Talk to Yamaha now about how Nuage can help your facility deliver game-changing creative output.

For more information please visit www.yamahaproaudio.com

Connect with experience

Fikse verbouwing 013

Eind april is het startsein gegeven voor de ingrijpende verbouwing van poppodium 013 in Tilburg. De grote zaal gaat daar vergroot worden van 2.000 naar 3.000 plaatsen en in de kleine zaal wordt een stap van 325 naar 700 plaatsen gemaakt. Een grotere zaal betekent overigens niet meer lawaai rondom 013. Sterker nog: de verbouwing gaat zelfs meer rust in de straat brengen. Logistiek verandert er namelijk veel. Niet alleen worden de ingangen 20 meter verplaatst, ook het loading dock wordt groter, zodat er twee vrachtwagens in kunnen. Laden en lossen en draaiende motoren op straat is dus niet meer nodig. Om dit allemaal te bewerkstelligen, wordt in totaal twintig meter aan het gebouw gebouwd. De exacte plannen zijn terug te vinden op de website van 013: www.013.nl.

De Poorteriej (Zaltbommel) failliet

Op vrijdag 3 april heeft Henri Molenaar, directeur van de Brabantse Cultuur Groep faillissement aangevraagd van BCG De Poorteriej BV. De Brabantse Cultuurgroep exploiteerde De Poorteriej sinds 2014. Diezelfde dag zou cabaretière Ellen Dikker in De Poorteriej spelen. Zij verplaatste haar voorstelling en haar publiek naar Theater Peeriscoop te Gorinchem. Bezoekers die een kaartje gekocht hadden voor de voorstelling van Frank Boeijen in De Poorteriej mogen met dat kaartje naar de voorstelling in Agora Lelystad. De Brabantse Cultuur Groep zou volgens het Brabants Dagblad de artiesten die in de eerste helft van het seizoen speelden niet betaald hebben. De gemeente Zaltbommel heeft een voorschot van

€ 70.000,- uitgetrokken om de vorderingen van de artiesten te voldoen. De SGP Zaltbommel ziet niets in het alsnog betalen van artiesten en schuift het op het ondernemersrisico. Alle geplande voorstellingen zijn afgelast, met uitzondering van balletschool Paulette Willemse. Het personeel van De Poorteriej heeft in een brief aan de lokale politiek gevraagd niet de achterstallige vorderingen van € 70.000,- te betalen wat in mindering gebracht zal worden op de subsidie voor komende jaren, omdat dit een eventuele nieuwe exploitant op achterstand zou zetten. Het personeel hoopt op een doorstart. Bron: Brabants Dagblad.

KRACHTIGE VERHUUR SOFTWARE

inspHire

specialisten in verhuur software

inspHire verhuursoftware levert een krachtige en efficiënte oplossing om uw winst te maximaliseren en uw bedrijf naar een nieuwe hoogte te brengen.

Meer dan 1.000 bedrijven, in de hele verhuurbranche, werken en vertrouwen iedere dag op inspHire. Bel ons vandaag nog voor meer informatie.

Tel +31 (0)30 291 9860

Web www.inspHire.nl

Email hallo@inspHire.nl

VERTROUWEN ALS FUNDERING:

ONDER DE GROENE HEMEL

Zo'n twee jaar geleden vonden Inge Bos (Bos Theaterproducties) en regisseur/schrijver Koen van Dijk het tijd om een musical te maken met de liedjes van Boudewijn de Groot en Lennaert Nijgh als muzikaal omhulsel van een liefdesverhaal dat zich afspeelt rond 1970. Na twee afspraken vond Boudewijn de Groot het prima en kregen de 'creatives' van hem groen licht. Het fraaie resultaat is de musical 'Onder de Groene Hemel'. AV & Entertainment sprak erover met hoofd productie Pieter Rijser en technisch opstarter en eerste inspeciënt Frits Janszen. Raymond van Olphen

“Met dit idee mogen jullie het doen en verder hoeven jullie me nergens bij te betrekken.” Dat waren vrij vertaald zo'n beetje de woorden van Boudewijn de Groot toen hij toestemming gaf voor het gebruik van zijn muziek. “Hij las het script, wist waar het verhaal over ging en hoe we de nummers gingen gebruiken”, vertelt producent Pieter Rijser. “Hij is wel bij de try-outs en de première geweest en is ook eens lang gekomen bij de repetities, om de acteurs nog wat

geschiedenis bij te brengen en tips te geven, maar we hebben volledig de vrije hand gekregen.”

SNAREN

Na de goedkeuring werd een zeer bekwaam team samengesteld om de musical te realiseren. Voor de muziek werd Jeroen Sleyfer (Hij Gelooft in Mij, Soldaat van Oranje, Billy Elliot) ingeschakeld, die compleet nieuwe arrangementen

schreef. Rijser: "Hij heeft daarbij een geheel eigen visie ontwikkeld, waarbij hij het plan opvatte om alleen snaarinstrumenten te gebruiken. Tijdens het stuk staan tussen de 25 en 30 gitaren op het podium, waarvan een deel door de acteurs bespeeld wordt en een deel door drie muzikanten, met als muzikaal leider Marcel de Groot. Dat snaarinstrumentenconcept is best uniek en dat geldt eigenlijk ook voor het feit dat helemaal niks van de muziek op band staat, alles wordt dus live gespeeld."

TOUW

In 'Onder de Groene Hemel' wordt de sfeer van eind jaren '60, begin jaren '70 opgeroepen door de muziek van Boudewijn de Groot, maar zeker ook door alle visuele aspecten: decor, licht, kap, grime en kostuums. In een aantal liedjes zingt De Groot over 'Het Circus Jeroen Bosch'. Afbeeldingen van zijn bekende drieluik 'Tuin der Lusten' uit de vijftiende eeuw worden als sfeerimpressie in het decor gebruikt. "Daarnaast kwam decorontwerper Eric Goossens met het idee om met macramétouw te gaan werken", vertelt Pieter Rijser. "Dat is echt iets uit die tijd en is in het decor tot in het extreme uitvergroot. Niet één decorstuk hangt normaal aan een staalkabel, omdat het moest

lijken alsof alles aan touwen hangt. Op die manier past de techniek perfect in het tijdsbeeld van toen."

STAALKABELS

In eerste instantie lijkt dat niet al te ingewikkeld, maar je komt hiermee terecht in het web van veiligheidsvoorschriften waar aan voldaan moet worden. Alles moet tegenwoordig aan gecertificeerde staalkabels gehangen worden. "In dit stuk gaat qua decor echt álles de lucht in. Niet alleen grote dingen, maar ook rekwisieten als stoelen, fietsen, een schep en veel meer. Alles gaat de kap in en dat moest dus met touw opgelost gaan worden", aldus Rijser. Toen het idee van Eric Goossens kwam, werd technisch opstarter en eerste man Frits Janszen erbij gehaald. Aan hem de uitdaging om alles volgens de hedendaagse normen in het juiste tijdsbeeld te krijgen. Moeilijk aspect daarbij was dat veel decorstukken gedurende de voorstelling door de acteurs moeten worden ingehangen.

HAKEN

Het werd derhalve een behoorlijke zoektocht, beaamt Frits Janszen: "We begonnen daarbij met een hol touw, waarin we dan een *steel* wilden maken, maar dat bleek wat al te duur te

Kies voor kwaliteit bij de aanschaf van projectieschermen

- Vario 32:** Flexibiliteit in elke maat tussen 2,1 x 1,6 en 4 x 3 meter
Makkelijk ombouwbaar van 4:3 naar 16:9 verhouding.
- Vario 64:** Flexibiliteit in elke maat tussen 2,1 x 2,1 en 105 x 5 meter
Makkelijk ombouwbaar van 4:3 naar 16:9 verhouding.
- VarioClip 64:** Variabele doekbevestiging zonder drukknoppen in elke maat
Ideaal voor opbouw onder extreme omstandigheden
- Monoblox 32:** Eëndelig in 17 maten in 4:3 of HDTV 16:9 verhouding
- Monoblox 64:** Eén frame voor 4:3 én 16:9 in vier verschillende breedtes
- Projectiedoeken** met strakke 10 cm. randversterking in opzicht en doorzicht
- Stabiele poten** in 4 verschillende hoogten van 220 cm tot 550 cm.
- Los doek** in elk formaat met ringogen en spanelastieken voor montage in trussen
- Vraag vrijblijvend een offerte aan
per e-mail: info@avstumpfl.nl
of per telefoon: 030 -6361481

of breng een bezoek aan: AV Stumpfl Nederland, Nieuwe Schaft 3a, 3991 AS HOUTEN

2 DOZEN
HALEN
=
1 DOOS
BETALEN

ALS BESTE
GETEST!

Deltec Tape is als
beste getest door o.a.:

Ahoy.
rotterdam

meervaart:
theater, congressen

CARRÉ

Jaarbeurs

Deltec Tape gaffer

Speciale gaffertape voor de meest uiteenlopende werkzaamheden zoals het afplakken van podia en het bundelen van kabels.

Advance AT-7 balletvloertape

Tape voorzien van sterke PVC drager en stroeve structuur, waardoor ideaal voor het bevestigen van balletvloeren en dansvloeren.

Deze actie is geldig tot en met 31 mei 2015. Niet geldig in combinatie met andere acties/ kortingen. Zet- en drukfouten voorbehouden.

DELTECTAPE

Maakt het verschil!

MEER INFORMATIE VINDT U OP WWW.DELTECTAPE.NL/ENTERTAINMENT

worden aangezien we zo'n negenhonderd meter aan touw nodig hadden. Vervolgens kwamen we uit bij touw uit Polen, maar ook dat bleek uiteindelijk niet te voldoen. We hebben het nu opgelost door méér touw te bestellen en strengen te maken die feitelijk uit drie touwen bestaan. Tussen die strengen bevindt zich de steelverbinding, die je vanuit de zaal niet ziet. Het heeft ook meteen wat meer cachet, omdat het een wat dikker touw lijkt nu. Ook naar de juiste haken om de spullen mee te bevestigen moesten we goed zoeken. Het moet namelijk veilig gebeuren en eenvoudig te bedienen zijn door de acteurs. We hebben bij fa Levtec uiteindelijk haken gevonden die eigenlijk afkomstig zijn uit de klimwereld. Ze voldoen ruim aan de eisen en worden in alle zalen geaccepteerd."

"Op het oog lijkt het wellicht een eenvoudig en goedkoop decor – een touw met wat bedden en stoelen eraan – maar door de bewerkelijkheid in de manier van ophangen, zitten er heel veel arbeidsuren in", legt Pieter Rijser uit. "Het doek van Jeroen Bosch is bijvoorbeeld op dertig punten geknoopt en hangt daarboven toch weer ergens aan een balk."

TIJDSBEELD

Pieter Rijser is heel blij met hoe de technische productie en de samenwerking met leveranciers en creatives verlopen is. "De leveranciers zijn heel nauw betrokken geweest. Decorbouwer Maarten Smids van 'De Man met de Hamer' bijvoorbeeld. Hij is ook zo'n beetje onze vaste decorbouwer, aangezien hij dit seizoen wel 80% van onze decors gemaakt heeft. Die betrek ik er dus altijd vroeg bij. Hij gaf in dit geval wel aan dat het een apart decor voor hem was. Het zijn heel veel losse spullen en eigenlijk is het pas gedurende de voorstelling helemaal klaar." Ook qua decor moest alles uiteraard perfect in het tijdsbeeld passen, benadrukt Rijser. "Elke stoel, kruk en plantenbak, elk bed en elke deur...het is allemaal nieuw gemaakt en over alles is nagedacht. Zo hadden we eerst deuren met vier panelen, maar dat bleek heel erg jaren '80 te zijn. Nu zijn het deuren met drie panelen geworden, die wél uit de tijd van 'Onder de Groene Hemel' stammen."

ZENDERS

Licht en geluid komen van Ampco Flashlight, waar het contact met Ruud Lucas Luijckx prettig was, aldus Rijser: "Al het materiaal komt bij hen vandaan, ook bijvoorbeeld de zendersets en de tafels. Alleen de microfoontjes zijn van onszelf, maar ook dat is in samenspraak met Ampco Flashlight gebeurd." Wat nieuw was voor de mensen van Bos Theaterproducties, is dat de laatste twee weken van de repetitietijd plaatsvonden in de studio van Ampco Flashlight. "Toen konden we het geluid bijvoorbeeld al helemaal opstarten. Dat bleek een prettige manier van werken. Er staan veertien gezenderde acteurs op het toneel, dat maakt het best complex. Daarnaast staan er dus een kleine dertig gitaren, waarvan het grootste deel draadloos over het toneel moet

kunnen. Voor ons kom je dan uit op een behoorlijk groot audiosysteem, waarbij we wel de keuze hebben gemaakt om gebruik te maken van de PA van het huis."

OMNIWAVE

Geluidsoperators Daan Kapteijn en Ray Elderman kwamen met de aanbeveling om met het Omniwave geluidssysteem van Bloomline te werken, dat nog niet al te veel gebruikt wordt bij reizende gezelschappen. Frits Janszen: "Die keuze is gemaakt omdat de acteurs en muzikanten zoveel bewegen over de vloer. Je kunt niet overal wedges leggen. We hebben voor deze oplossing gekozen omdat je hiermee echt één geluid vanaf het toneel krijgt. Voordeel is daarbij dat je overal hetzelfde geluid hebt en er minder feedbackgevaar is." Ook voor

"DOOR DE BEWERKELIJKHEID IN DE MANIER VAN OPHANGEN, ZITTEN ER HEEL VEEL ARBEIDSUREN IN."

het plaatje was dit een goede oplossing, weet Pieter Rijser: "Om het decorbeeld niet te verpesten, wil je niet vooraan op je podium een rij monitortjes hebben liggen. Met het Omniwave systeem heb je dat niet. Achter het gaas liggen nog wel wat monitortjes verscholen, maar niks voor op de rand."

VERTROUWEN

Ook over de samenwerking met transporteur Pieter Smit is Rijser zeer te spreken: "Zij weten precies hoe het werkt in dit wereldje en voor ons is het bovendien belangrijk om de hele tour één en dezelfde meewerkende chauffeur te hebben. In dit geval is dat Harrie Olthof, die inmiddels ook alweer zijn vierde productie voor ons doet." Met Frits Janszen – die als freelancer heel veel doet voor Bos Theaterproducties – kan Pieter Rijser naar eigen zeggen lezen en schrijven: "Hij kent onze werkwijze en past daar perfect bij. We werken op basis van vertrouwen en dat betaalt zich uit. Het doel van produceren is altijd om te kijken hoe je uit het minimale het maximale kunt halen. Door de samenwerking met al deze partijen is dat heel goed gelukt."

GEEN VERRASSINGEN

Volgens Frits Janszen heeft ook hij heel veel baat bij het vertrouwen dat er inmiddels is: "Als ik vroeg in het traject kan instappen en mee kan denken over dingen die geleverd moeten worden en hoe een decor het beste in elkaar gebouwd kan worden, dan heb ik daar de hele tour profijt van. Dat is ook hier weer het geval geweest." Ook Janszen rept van een

NEW
Productcatalogue
ASK YOUR DEALER!

Nearly 700 pages of showequipment for Stage, Theatre and Event! All you want from DMT, DAP-Audio, Showtec and Infinity.

More information:
Phone: +31-(0)45-5667701 · Fax: +31-(0)45-5667709
Mail: sales@highlite.nl · www.highlite.nl

ADAMSON

S-Series
BUILT STRONG

Sound and Light Import

ander decor dan normaal: “Plat gezegd is het eigenlijk een verzameling rommel. Het is pas gaandeweg de voorstelling klaar, als de acteurs steeds meer decorstukken hebben toegevoegd. Het ontwerp was echt héél goed gedaan, met fantastische gedetailleerde tekeningen. Eric Goossens had perfecte materiaallijsten gemaakt, waardoor we nergens voor verrassingen kwamen te staan.” Zelf staat Janszen tijdens de voorstellingen op de zijkant van het toneel, omdat hij de cues geeft bij alle kapchangements – en dat zijn er nogal wat. “Omdat er zoveel de lucht ingaat, wil ik exact op dezelfde diepte staan, zodat ik zeker weet dat het allemaal veilig gebeurt. Ik cue vanaf daar de kap- en vloerchangements en ben verder ook troubleshooter voor de zenders.

LICHT

Het lichtontwerp van de voorstelling komt van Coen van der Hoeven, die zich qua kleurkeuzes uiteraard gericht heeft op de tijd waarin het stuk zich afspeelt. In het beginplan was het idee opgevat om een antieke volgsport te gebruiken op toneel. Maar die is later afgeschminkt in de montageperiode. “Nu hangen er Robe Cyc FX ledstrips in. Dat zijn intelligente ledstrips, die bij Ampco Flashlight zowat nieuw uit de doos kwamen. Ze kunnen afzonderlijk zoomen en kunnen razendsnel tilten, maar niet pannen. We zitten derhalve wel op een flink aantal DMX-kanalen, vier Universes vol, wat behoorlijk veel is voor een toneelvoorstelling. Belichter Rinke Bartelink krijgt het voor elkaar om de hele set in vier uur bouwtijd operationeel te hebben. Dat is razendsnel! Jammer is wel dat we geen gemeenschappelijke theepauze kunnen hebben... Verder staan op de vloer torentjes met conventioneel licht. Er zit een scrollertje in, maar verder is dat niks bijzonders.” De volgsport gebruiken we van het huis en wordt bediend door onze stagi-air, Jasper de Vries.

SERVICE

Janszen spreekt van een fijne productie, niet in de laatste plaats omdat de ontwerpers hun huiswerk uitstekend gedaan hadden. “Zo hebben we gaandeweg ook nergens grote aanpassingen hoeven doen. Ook qua leveranciers was het prettig. Voor mij is de service tijdens de tour heel belangrijk. Tijdens de repetities bij Ampco Flashlight konden we bijvoorbeeld het zenderrack al volledig preppen. En als we nu wat nodig hebben, dan rijden we erheen, wisselen we spullen om en is het weer voor elkaar. De service is supergoed en dat geldt ook voor De Man met de Hamer. Zijn atelier was in de eerste week van januari dicht, maar omdat ik toch wat dingen wilde doen, kreeg ik gewoon de sleutel van Maarten Smids, zodat ik daar mijn gang kon gaan. Ideaal!” Al met al is het een productie geworden waar Janszen blij mee is. “Ja, het is mooi geworden en de bezoekers zijn razend enthousiast. En stiekem ben je daar natuurlijk best gevoelig voor”, besluit hij. ■

PROLIGHT + SOUND 2015

Prolight + Sound en de Musikmesse werkten ook dit jaar weer als magneten voor meer dan 108.000 bezoekers uit de hele wereld. Zij zagen in Frankfurt weer het nieuwste van het nieuwste op het gebied van theater- en evenemententechniek.

■ Meer dan 108.000 bezoekers uit 146 landen waren getuige van een schitterende weergave van nieuwe producten en ontwikkelingen door de 2.257 exposanten”, zo zei Detlef Braun, lid van de Raad van Bestuur van de Messe Frankfurt. “De beurzen bevestigden daarmee hun rol als bron van inspiratie voor iedereen die werkzaam is in het wereldje.” Met volle gangpaden, een drukke sfeer op de stands en een hoogwaardige conferentieprogramma, onderstreepte Prolight + Sound 2015 haar positie als de leidende internationale vakbeurs voor de theater- en evenementensector. Prolight + Sound is een afspiegeling van veel van de trends die bestaan in de entertainmentbranche. Nieuwe technieken, maar ook een ontwikkeling als ‘groene events’ kreeg veel aandacht.

XLNT ADVANCED TECHNOLOGIES

XLNT Advanced Technologies presenteerde het hagele nieuwe CyberHoist II motion control systeem. Op de CyberMotionstand ontving men een brede mix van geïnteresseerde operationele en creatieve mensen. “Het was druk, met name op woensdag, donderdag en vrijdagochtend, met bezoek van vele bestaande en nieuwe relaties uit Europa, Azië, het Midden Oosten en verder”, vertelt Marc van der Wel. “De bezoekers reageerden blij verrast op de indrukwekkende live demonstratie van het CyberHoist II geautomatiseerde kettingsysteem, dat een grote kubus en twee helften van een rechthoek eromheen prachtig liet bewegen. Ze waardeerden met name het mooie subtiele tot snelle bewegen van de CyberHoist II, de

bedrijfszekerheid en de veiligheidsfeatures hoog. Daarnaast was men zeer te spreken over de eenvoud van het programmeren ervan en de aantrekkelijke prijs voor zo’n premium systeem. Orders zijn inmiddels ontvangen van klanten uit meer dan tien Europese en Aziatische landen.”

SHOWTEX

Ook ShowTex kijkt meer dan tevreden terug op de beurs. “Zoals ieder jaar hebben we de bezoekers weten te verrassen met een gloednieuw standontwerp. Bezoekers herinneren zich vast nog wel de gigantische spiegel die zorgde voor mysterieuze verdwijn- en verschijneffecten, de torenhoge geprinte AluShape en de innovatieve lasergesneden backdrop in wijnrood theaterfluweel. Ook de lancering van het nieuwe AV Drop wandsysteem was een schot in de roos. Met AV Drop bouw je namelijk in een handomdraai tijdelijke wanden tot wel zes meter hoog! Géén tijdrovende en omslachtige houtconstructies meer. Het systeem is modulair, makkelijk te installeren en biedt oneindig veel mogelijkheden! Je kiest zelf je wandbekleding en ook projectieschermen voor zowel front- als retroprojectie kunnen moeiteloos geïntegreerd worden. Een handige oplossing dus voor conferenties, presentaties, beurzen, modeshows en zo veel meer.”

ROLAND

De V-1200HD Multi-Format Video Switcher was een van de dingen die getoond werden op de stand van Roland. Het

betreft een 2M/E switcher die gebruikmaakt van een 4:2:2 / 4:4:4 hybride systeem en de eigenschappen van een productieswitcher combineert met de kracht van een presentatieswitcher. De V-1200HD heeft o.a. tien 3G-SDI ingangen (zes uitgangen) en vier HDMI ingangen (twee uitgangen). De video ingangen en krachtige (ingebouwde) 16-kanaals audio-mixer kunnen uitgebreid worden met de Roland XI-series video- en audiokaarten. De user interface is, zoals gewend bij Roland, zeer gebruiksvriendelijk, met vrij instelbare cross-points. Door middel van on-screen benamingen is de gebruiker verzekerd van maximale flexibiliteit bij live productie en broadcasttoepassingen.

ALL AREAS

All Areas toonde de producten TexLnt Mobile Airwall en diverse systemen Pipe & Drape. "Wij hebben de verschillende mogelijkheden van o.a. de klittenband ligger en de klassieke ronde ligger gedemonstreerd. In onze andere stand hebben vele bezoekers de TexLnt baffles zelf ervaren in onze Silent Booth. TexLnt baffles zijn ontwikkeld als mobiel product voor inzet bij evenementen en concerten in stadions, maar er zijn ondertussen ook maatwerkoplossingen geleverd bij een groot aantal zalen in Europa om het geluid te reguleren en/of te isoleren. Ze worden veel gehoord door PA Sound & Light verhuurbedrijven om op diverse klussen elke keer weer op maat het geluid te reguleren. Ontzettend veel interesse was er in de nieuwe AqTubes sound absorbers opblaasbaffles. We hebben een grote voorraad van deze opblaasbaffles, namelijk 7000m², in diverse hoogtes in de verhuur beschikbaar."

KLANG:TECHNOLOGIES

Bezoekers van de stand van KLANG:technologies hadden de kans om kennis te maken met hun professionele 3D in-ear monitoring technologie. Ze konden de nieuwe en natuurlijk aanvoelende in-ear mixingtechnologie ervaren terwijl ze luisterden naar live concerten van o.a. de Duitse metalband Eskimo Callboy. Als aanvulling op de KLANG:fabrik (in-ear mixing console voor acht muzikanten) werd de motion tracker KLANG:vektor geïntroduceerd, die middels een tweeweg connector eenvoudig aan custom monitors kan worden gekoppeld.

AUDIO ELECTRONICS MATTIJSSSEN

Roland Mattijssen (Audio Electronics Mattijssen) vertelt over enkele ontwikkelingen op audiogebied die in Frankfurt getoond werden. "De introductie van Meyer Sound LEOPARD op Frankfurt heeft heel, heel veel losgemaakt", legt hij uit. "Er waren VIP privé-sessies met serieuze Europese partijen en elke dag hoorden we of, wie, en dan hoeveel LEOPARDS ze bevestigden. Daar zaten dus ook partijen bij die er meer dan honderd per keer bestellen. Ongekend!" Daarnaast was er het nieuwe vlaggenschip van Solid State Logics: de L500-Plus. Mattijssen: "De L500+ heeft 256 DSP Channels plus 32x36 matrix voor de allergrootste (orkest) klussen en naast 1000+ in/outputs op MADI nu ook DANTE interface. Je kunt meerdere tafels aan elkaar knopen voor multi-user gebruik. De nieuwe Super-Q functionaliteit maakt navigeren en werken met dit soort enorme aantallen signalen goed beheersbaar. Mooie van het verhaal: elke bestaande L500 kan gewoon worden ge-upgrade!"

BOSE

De Bose F1 Model 812 Flexibel Array Luidspreker en de F1 Subwoofer - waren voor het eerst te zien in Frankfurt. Bose Professional heeft met zijn iconische L1 portable array systems veel lof gekregen van eindgebruikers en podiumeigenaren. Bose breidt nu zijn aanbod PA-producten uit met de F1 Model 812 flexible array luidspreker en de F1 subwoofer. De F1 Model 812, de eerste draagbare actieve luidspreker, is zelfs nog veelzijdiger dan de L1 systems en geeft gebruikers de mogelijkheid geluid te optimaliseren door tot wel vier verticale dekkingspatronen te creëren. Het F1 system beschikt over uitzonderlijk vermogen en buitengewone helderheid. Daarnaast is het geschikt voor veel verschillende toepassingen en locaties, eenvoudig te installeren, mooi vormgegeven en zeer robuust. Het F1 system is de perfecte keuze voor livemuziek, djs, zakelijke AV-toepassingen, gebedshuizen, AV-verhuur en algemene PA-toepassingen.

EVENT ACOUSTICS

Voor Event Acoustics was de beurs een ongelofelijk succes. Het Metrao geluidsmeetsysteem onderscheidt zich doordat het niet alleen geluid meet, maar ook kan er verteld worden in het geval van meerdere podia en omgevingsgeluidsnormen wie het probleem vormt en bij welke frequentie. Daarbij is Metrao het enige meetsysteem dat gecertificeerd is volgens de hoogste Duitse normen PTB type 1 en 2. Het Metrao meetsysteem is niet meer een stukje software op een laptop, maar heeft eigen rackmount hardware. Dit houdt in dat andere bekende laptopproblemen verdwijnen, zoals per ongeluk bier dat in het apparaat terecht komt of oneigenlijk gebruik door een eindgebruiker. Het systeem

is onderdeel van een netwerk en geeft daarbij de mogelijkheid om via laptop of smartphone op afstand mee te kijken of mensen zelfs automatisch te waarschuwen. Men was zeer verbaasd dat dit allemaal kon met een meetsysteem en dus stromen de distributie aanvragen voor diverse landen dan ook binnen! Naast Metrao werd ook de de B1 versie van het TexInt mobile baffle systeem geïntroduceerd. Dit leidde direct tot grote bestellingen vanuit de Duits sprekende landen. Daarbij hadden de firma K&S audio en Bose hun demo ruimtes op de beurs opgebouwd met TexInt, waardoor ook vanuit diverse standhouders de aanvraag kwam om volgend jaar ook hun stand van een TexInt demo/ bespreekruimte te voorzien.

SMARTMETALS

SmartMetals kijkt terug op een bijzonder geslaagde eerste deelname aan Prolight + Sound. "In samenwerking met Eyevis hebben wij onze producten kunnen tonen in een live situatie. Zo waren de Eyevis 55" VideoWall monitoren vliegend gemonteerd aan het SmartRental Frame, waarmee in zeer korte tijd een complete VideoWall op- en afgebouwd kan worden." Ook de servicevriendelijke 'push-to-open' VideoWall beugel voor de vaste montage kreeg in de 2x2 opstelling veel belangstelling. "Een nieuwkomer in ons pakket is onze zware kogelverstelling voor projectoren en stackframes tot 150 kilo. Specifiek ontwikkeld voor de verhuurmarkt, waar we tijdens de beurs veel positieve reacties op kregen. Het grootste succes was echter de light serie vloersteunen waarvoor tijdens de beurs verschillende orders zijn genoteerd. Ten opzichte van andere aanbieders maken we met dit product echt een verschil in prijs en functionaliteit, zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit en de vormgeving."

Designed by Musicians for Musicians.

Westone®
westoneaudio.com

ES SERIES

Elite series

Al jaren staan de Westone Elite series (Custom IN-EAR monitors) aan de top in de Pro-Audio wereld. Deze reeks werd niet alleen gemaakt vóór muzikanten, maar juist ook dóór muzikanten.

De ES-60 is dé sublieme IN-EAR monitor voor de professionele muzikant. Hij beschikt over zes meesterlijk gebalanceerde drivers, gecombineerd met een 3-weg cross-over systeem. Het eindresultaat is een ongeëvenaarde sonische zuiverheid. De ES-60 vertegenwoordigt het hoogtepunt van alles wat we hebben geleerd over de IN-EAR monitor technologie sinds de eerste ingebruikname in 1996.

Alle Elite series worden standaard uitgerust met een flexibele kanaaltip, om het draagcomfort en afdichting van het oorkanaal te waarborgen. Bovendien hebben ze allen een vervangbare kabel die makkelijk kan gewisseld worden.

Laat u in raad en daad bijstaan door onze experts. We geven u graag advies welk systeem het best bij u past. Bovendien hebben we een breed assortiment van kleuren, speciaal artwork en laser gravures, om uw IN-EAR systeem een persoonlijke touch te geven!

UM PRO SERIES

De Westone universele UM PRO series draaien al jaren mee in het circuit van de professionele audio gebruiker. Het sublieme klankbeeld van deze IN-EAR systemen maakt het succes van deze reeks.

Er zijn 4 modellen beschikbaar. Allereerst de UM PRO 10: een single driver systeem, de UM PRO 20 dual driver, UM PRO 30 en de UM PRO 50. Deze productlijn is ontwikkeld voor en door muzikanten. Met 5 drivers aan beide zijden en een 3-weg crossover is dit het neusje van de Rolls Royce op het gebied van universele inear monitoring. De UM PRO 50 produceert een kraakhelder geluid met uiterst dynamische basweergave.

VARIPHONE

Variphone International
Europees distributeur

Deusterstraat 72
3990 PEER • België
Tel: +32 11 66 81 20

www.variphone.com

Variphone International is producent van de Westone ELITE series voor de Europese markt en daarbij hoofddistributeur voor de befaamde UM series. De samenwerking duurt al bijna twintig jaar.

TM AUDIO

Eén van pronkstukken van TM Audio was de compacte DiGiCo S21, die in Frankfurt gelanceerd werd. Het belooft volgens de exposanten de nieuwe standaard te worden in compact digital mixing. De DiGiCo S21 is een compacte mixer, maar wel met behoud van volledige functionaliteit. Gebruikmakend van de nieuwste FPGA ontwikkelingen en een sterke Quad core Linux ARM processor is de S21 klaar voor de toekomst. Geen enkele compromis in geluidskwaliteit, robuustheid en control. De karaktereigenschappen van de SD serie in een nieuwe fraaie vormgeving op twee multitouchschermen. “De gebruikersinterface is uniek in zijn soort en ongekend voor deze prijsklasse, de inventieve software zorgt voor een zeer korte leercurve van een paar minuten”, zo vertelt men. “Binnen een handomdraai, of beter gezegd met een paar vegen, kan iedereen een eigen mixer ontwerpen.”

LOUIS REYNERNS

“Bezoekers waren bij ons met name zeer enthousiast over de nieuwe ‘enkel parts’ CM Lodestar in een 2 tons uitvoering”, vertelt Hans Gitsels. “Voor een 2 tons takel is het huis zeer compact en met een gewicht van ruim 60 kilo goed te hanteren. Deze takels zijn uit voorraad leverbaar in een direct gestuurde uitvoering, dan wel in een uitvoering met stuurspanning. Ook was er veel belangstelling voor het ruime pakket aan rigging producten, zoals soft steels, kettinwerk, banden, sluitingen en dergelijke.” De led-verlichte stootcaps van Ergodyne vielen volgens Gitsels op door de uitstekende pasvorm, goede bescherming van het hoofd en de handige verlichting. “Dat wij met onze ELLERsafe valbeveiligingslijn een uitgebreid assortiment harnassen, vanglijnen en valstoppers aanbieden, was misschien al bekend. Nu kunnen wij ook eenvoudig te installeren permanente installaties voor in het dak van een hal, zaal of theater aanbieden. Al onze gecertificeerde hef- en hijsmiddelen dienen

ter bescherming van de medewerkers zonder dat de werkvrijheid wordt belemmerd. Voor ons een geslaagde Prolight + Sound 2015 en zeker voor herhaling vatbaar.”

PANASONIC

Panasonic presenteerde in Frankfurt een 3D videomapping op een schaalmodel van het Parlementsgebouw in Boekarest. Met behulp van de onlangs geïntroduceerde DZ21K Evo-serie, de opvolger van de PT-DZ780-projector met hoge helderheid, ging Panasonic op de gevel van Ceausescu's Huis van het volk een 3D videomapping-projectie reconstrueren die is gebruikt ter gelegenheid van de viering van het 555-jarig bestaan van Boekarest. De DZ21K2 Evo heeft net als de originele DZ21K een helderheid van 20.000 lumen, maar voorziet daarnaast in lampen met langere levensduur, een lager geluidsniveau, hogere beeldscherpte en verscheidene aansluitmogelijkheden, dankzij compatibiliteit met DIGITAL LINKTM en twee 3G-SDI-ingangen. “De projectiemapping die we op onze stand hadden is indrukwekkend. We konden er perfect mee laten zien hoe schaalbaar onze projectieoplossingen voor de verhuur en voor evenementenorganisaties zijn”, aldus Jan Markus Jahn, European Director of Visual System Solutions bij Panasonic. Daarnaast demonstreerde Panasonic haar kracht op het gebied van 4K met de PT-RQ13K, de meest compacte 4K-projector in zijn soort. Deze 10.000-lumen projector maakt gebruik van de Quad Pixel Drive-technologie voor een uiterst gedetailleerde, 4K-beeldkwaliteit, die aan professionele films doet denken. De robuuste 84-inch 4K-display van Panasonic, de LQ70, was ook te zien op de stand. Panasonic toonde bovendien de 1-chip DLPTM PT-DZ780, een 7000-lumen projector met twee lampen, die de stilste in zijn klasse is, evenals de nieuwste reeks videowanddisplays, de LQV70 met een zeer smalle omlijsting van slechts 3,5 mm. ■

WIFI-TO-GO BIJ TIN MEN & THE TELEPHONE

'BAAN-BREKEND'

Het jazztrio Tin Men & the Telephone ontwikkelde een app die het publiek tijdens het concert kan gebruiken om de muziek op verschillende manieren te beïnvloeden. Maar wie technisch vooruitstrevend is loopt al snel tegen problemen aan: "De wifi in concert- en theaterzalen kon onze show vaak niet aan", vertelt bandleider Tony Roe. Samen met Event Engineers kwamen zij tot een oplossing: Wifi-to-go. Maud Mentink

Het zaallicht gaat uit, je haalt je telefoon of iPad tevoorschijn en je logt in op 'Tinmendo'. Het jazztrio nodigt je via de app uit om een voicemail in te spreken. Op het podium luistert pianist Roe ze af en wanneer deze ritmisch, melodisch of inhoudelijk interessant is, besluit hij deze real time te bewerken. Roe: "Het draait allemaal om improvisatie en het mooie is dat het publiek zijn best gaat doen om een voicemail in te spreken die potentieel een interessante compositie oplevert. We maken nu samen met ons publiek muziek door hen bij de inhoud van onze improvisaties te betrekken. Te gek, toch?"

Tin Men & the Telephone, dat naast Roe bestaat uit bassist Pat Cleaver en drummer Bobby Petrov, zoekt in de technologie naar een inhoudelijke bijdrage aan hun composities. Niet verwonderlijk dat de bandleider Muziektechnologie heeft gestudeerd en een doctoraatsopleiding in Gent (België) afrondt met een onderzoek naar de mogelijkheden om met interactieve elementen de creativiteit binnen improvisatie te verruimen. "Wij doen dat door onszelf technische beperkingen op te leggen, om deze vervolgens met improvisaties op te lossen. Hierdoor ontstaat nieuwe muziek", vertelt Roe. Tijdens repetities lopen de gemoederen tussen de drie soms dan ook hoog op. "Het betekent dat we een serieus muzikaal probleem hebben dat we niet binnen een uur op kunnen lossen. We blijven onszelf op deze manier uitdagen om tot het uiterste van onze creativiteit te gaan."

RITMEBOX

Een voorbeeld daarvan is de ritmebox. In de app ontwikkelden ze met behulp van visuals een palet met ronddraaiende

wijzer, waar het publiek objecten in kan slepen. De verschillende objecten geven impulsen wanneer de wijzer deze tegenkomt. Roe kiest één van de ritmes uit en het trio improviseert hier op. "Voor ons is dit verschrikkelijk moeilijk, maar muzikaal is het heel gaaf! Wij kunnen onszelf met dit palet zeker nog een jaar lang muzikaal uitdagen en het concept verder uitdiepen." De pianist leerde zichzelf ook typen met de piano. De 26 tonen van de piano corresponderen met het alfabet, waardoor het mogelijk is al spelend teksten op het projectiescherm achter de band te 'typen'. Twee jaar lang oefende hij om live te kunnen chatten met het publiek: "De letters speel ik met mijn rechterhand en met mijn linkerhand re-harmoniseer ik de tonen. Onze drummer kan ook typen, maar hij gebruikt daarvoor een aangepaste morsecode."

TINMENDO

Tin Men & the Telephone ontwikkelde in 2013 een visueel indrukwekkende app genaamd 'Appjenou?'. Roe: "We wilden geen traditioneel album maken, want we richten ons op het creëren van onze composities mét het publiek. Een album is eenzijdig verkeer. Met de app kunnen we naar hartenlust met visuals en interactieve elementen werken." Daarnaast ontwikkelde Tin Men & the Telephone een 'remote control' genaamd 'Tinmendo' voor gebruik tijdens live concerten. Toch bracht het gebruik van een app in concertsituaties een probleem met zich mee, want al tourend bleek dat de internetverbinding van de meeste locaties niet afdoende was om goed en snel met de app te kunnen werken. "Het netwerkprobleem bestond eigenlijk uit meerdere elementen", legt Roe uit. "Bij een concert zijn gemiddeld zo'n 150 bezoekers aanwezig en vaak downloaden zij de app bij binnenkomst. Dit zorgt voor

MORE HIGHLIGHTS

SoundLab

In hall 3.2 the focus will be on acoustics, audio and sound systems. There will be demonstrations under live conditions of innovative developments and products, and experts will be on hand to provide advice at the SoundLab Lounge.

INTERNATIONAL STAGE TECHNOLOGY CONFERENCE

A three-day conference organized by Deutsche Theatertechnische Gesellschaft e.V. (DTHG) on the topics of architecture/design, stage, film, lightning, sound, audio, video, media, equipment, security, museum and exhibition technology, vocational training and advanced training.

ANNUAL MEETING OF THE THEATRE ARCHITECTS AND TECHNICIANS (OISTAT) WITH THEATRE ARCHITECTURE COMPETITION (TAC AWARD)

Exhibition and award ceremony.

SAFETY IN ACTION STAGE

Practical demonstration and lectures for occupational and audience safety.

TRAINING AND EDUCATION

Lectures, Presentations, and Workshops in the Anatomical Theater that has been developed by the Hochschule für Bildende Künste in Dresden.

DECORATIONS & FURNISHINGS

Presentation of the official German entry of the Bund der Szenografen e.V. for the Prague Quadrennial 2015.

WELTENBAUER AWARD

presented by DTHG honors the most original and accomplished technical implementation of an artistic concept by a stage performance, a show or an event production.

NON-COMMERCIAL SPONSOR OF Stage|Set|Scenery AND ORGANIZER OF THE INTERNATIONAL STAGE TECHNOLOGY CONFERENCE.

stage | set | scenery

WORLD OF ENTERTAINMENT TECHNOLOGY

WELCOME TO BERLIN

www.stage-set-scenery.com

INTERNATIONAL TRADE SHOW AND CONFERENCE

BERLIN · 9 – 11 JUNE 2015

Berlin Exhibition Grounds

 Messe Berlin

ANDERE OPLOSSINGEN

Werken met apps vraagt om specifieke kennis. Zowel op het gebied van de ontwikkeling als het regelen van het dataverkeer. Het dataverkeer hoeft niet perse, zoals bij Tin Men & the Telephone via een internetverbinding te lopen. Deze kan ook met een lokale verbinding, zoals bijvoorbeeld intranet, tot stand komen. Maar als je de app intern wil laten communiceren, moet je dit bij de ontwikkeling ervan al programmeren. Voor Tin Men & the Telephone was dit geen optie meer. Spijt heeft Tony Roe daar echter niet van: "We kunnen nu bijna overal een stabiele internetverbinding garanderen, dus dit is ook een prima oplossing. Bovendien wordt verwacht dat we in 2020 overal al 5G hebben. Dan kun je met gemak HD video's streamen en 10GB per seconde aan dataverkeer genereren. Dus werken via een online server wordt alleen maar sneller." Een andere oplossing is het gebruik van het persoonlijke netwerk. Veel bezoekers hebben vaak een telefoon met een internetbundel. Maar je wilt als concert- of theaterzaal je publiek natuurlijk wel kunnen voorzien in wifi (en dus niet verder op kosten jagen) wanneer zij zelf niet beschikken over toegang tot het internet.

een piekbelasting op het netwerk van gemiddeld 890MB aan dataverkeer." Een ander onderdeel van het probleem zijn de locaties waar gespeeld wordt. Roe: "We spelen steeds vaker op middelbare scholen. Het internetgebruik wordt daar door een firewall gelimiteerd, zodat de kinderen bijvoorbeeld niet de hele dag op Facebook zitten. Een school heeft daarnaast vaak maar in beperkte mate wifi en in hun aula's of zalen is het bereik vaak slecht."

PRIJSKAARTJE

Het jazztrio wilde om die redenen het liefste een oplossing waarbij zij volledig onafhankelijk van de speellocatie zouden kunnen opereren. De leden benaderden aanbieders als KPN en XS4ALL om een eigen hotspot te creëren. Die offertes bleken een onplezierige verrassing, niet alleen vanwege de prijs, maar ook omdat een dergelijke verbinding je helemaal niet zo onafhankelijk maakt: het weer en de 'gebouwdichtheid' kunnen invloed uitoefenen op de stabiliteit van de verbinding. Het trio vervolgde de zoektocht door verschillende bedrijven te benaderen die gespecialiseerd zijn in het opzetten van wifi-netwerken. Vijf bedrijven reageerden. Roe: "Het was opvallend hoeveel verschillende oplossingen we aangereikt kregen. Nog veel opvallender was het verschil in

prijkaartjes. De geoffreerde bedragen lagen tussen de drie- en negenduizend euro." Het werd al snel duidelijk dat er een oplossing binnen handbereik was waarbij de netwerkverbinding van de locatie zelf kon worden gebruikt, maar ook daarin verschilden de aangereikte methodes. Event Engineers wist dat alles concreet te maken.

WIFI-TO-GO

Event Engineers levert tijdelijke infrastructures voor evenementen, waarbij sinds 2009 vooral veel vraag is naar wifi. Jaarlijks voert het bedrijf zo'n 150 kleinere projecten uit en een stuk of 25 grote congressen en festivals. Toevallig waren ze juist bezig met de ontwikkeling van een nieuwe dienst: Wifi-to-go. Tin Men & the Telephone kwam met de eerste concrete toepassing voor het product. Wifi leveren is vaak lastig, het moet goed ingesteld worden en daar heb je een expert bij nodig. Maar als je op tour gaat door het hele land, dan wordt het een circus als er iedere keer een mannetje mee moet. Event Engineers bood het trio een oplossing aan die ze gratis voor hen zouden inregelen en testen. Vervolgens kon Tin Men & the Telephone de materialen tijdelijk gebruiken. Als het systeem goed zou bevallen, dan konden ze het meteen aanschaffen.

CREW SOLUTIONS

YOUR PROFESSIONAL PARTNER IN EVENTS

STAGEHANDS / SCAFFOLDERS / CLIMBERS / RUNNERS / FORKLIFT-
DRIVERS / FOLLOWSPOT OPERATORS / SHOWCREWS / CHANGE-
OVER CREWS / STAGEMANAGERS / PRODUCTION MANAGERS

T +31 (0) 76 520 74 07

E planning@crewsolutions.nl

I www.crewsolutions.nl

MATERIAALLIJST VOOR EEN CONCERT

- Mac Pro 2014 - Max (cyclong 74)
- PROCESSOR 3.5GHz 6-Core Intel Xeon E5
- MEMORY 32GB 1866MHz DDR3 ECC - 4X8GB
- HARD DRIVE 512GB PCIe-based Flash
- Storage GRAPHICS CARD Dual AMD FirePro D700-6GBVRAM
- Macbook late 2011, 2,4 Ghz intel Core i5 - Ableton
- Beetrion 10" touchscreen HDMI monitor
- 3 x 12" VGA monitor - Beetrion
- 2 x Komplete 6 audio, Native Instruments (geluidskaart)
- 2 x Caldigit Thunderbolt docking station
- 2 x Meraki MR16
- 3 x Akai LPD 8
- Alesis samplepad
- Moog Pianobar
- 8 peli cases 1510

EIGEN STUKJE BANDBREEDTE

De aangereikte oplossing kon alle netwerkproblemen in één keer tackelen. Event Engineers configureerde twee access points (Meraki MR16) die je met behulp van een switch aansluit op de router van de concert- of theaterzaal. De concertgangers loggen vervolgens in op een subnetwerk binnen het bestaande netwerk van de locatie en alle gebruikers krijgen hun eigen stukje van de bandbreedte toebedeeld. De access points stroomlijnen op deze manier het dataverkeer, waardoor maximaal 200 devices tegelijkertijd gebruik kunnen maken van het netwerk. Daarnaast zorgen de access points voor een optimaal wifi-bereik op de concertlocatie. Een goede plaatsing van de kastjes is daarbij van groot belang. Deze zijn, natuurlijk afhankelijk van de zitplaatsen, het beste gestationeerd aan beide kanten van het podium.

PLUG-AND-PLAY

Vereisten aan de netwerkverbinding zijn eigenlijk niet. Het is nu een kwestie van plug-and-play. Deze app en het bijkomend dataverkeer is niet enorm ingewikkeld of zwaar. Ga je nou video's downloaden, dan praat je over hele andere zaken. Maar daar is hier geen sprake van. Toch is er een kanttekening: tot 200 devices kun je hiermee goed uit de voeten. Ga je daar boven zitten dan moet je het gaan vergelijken met een akoestisch systeem: daarbij kun je ook geen speakers blijven stapelen. Je zal deze op elkaar in moeten regelen. Dat geldt ook voor een systeem met access points. Je zult dan een router en een centraal wifi systeem moeten toevoegen en deze eerst moeten configureren en inregelen. De access points zijn afkomstig van Cisco en behoeven een licentieovereenkomst waar maandelijks een klein bedrag voor moet worden betaald. Interessant daaraan is dat het dataverkeer via de access points kan worden uitgelezen en opgeslagen.

VERLEGEN

Om te kijken hoe de wifi gebruikt wordt, werd eerder al meegekeken naar het dataverkeer tijdens een concert op een middelbare school: daar was te zien dat de kinderen meteen allemaal online gingen naar Facebook. Maar zodra het concert begon en ze gevraagd werd om deel te nemen, gingen ze direct met Tinmendo aan de slag. Het is handig dat je zo de betrokkenheid van je publiek kunt uitlezen. In een enkel geval valt het jazztrio terug op een 'normaal' concert, omdat er nog wel eens vreemde speellocaties op het tourschema voorkomen. Zoals bijvoorbeeld een bunker, waar helemaal geen bereik is. Maar er is ook nog een andere reden. Roe: "Nog niet iedereen is er klaar voor om op deze manier een concert te beleven. We touren over de hele wereld. Voordat we iedere show beginnen vragen we iedereen mee te doen, maar in bijvoorbeeld Duitsland zijn bezoekers erg verlegen en durven ze niet. Het is nu al drie keer gebeurd dat er bijna niemand mee deed. Terwijl mensen in de UK bijvoorbeeld laaiend enthousiast zijn."

BLIJ

Toch mag het de pret voor Tin Men & the Telephone niet drukken, want geheel in de traditie van de jazz, kijken ze vooruit en willen ze hun expressiviteit blijven uitbreiden. Voor het jazztrio gaat dat gepaard met het gebruik van de allernieuwste technieken en een realistische kijk op de ontwikkelingen van vandaag de dag. Roe: "Het duurt niet lang meer en dan hebben we overal internet. We krijgen alleen maar meer mogelijkheden in de toekomst en voor nu zijn we heel blij met de Wifi-to-go oplossing, want die functioneert heel goed!" ■

PRODUCTION BROTHERS: SPECIALIST IN SIGNAGE VOOR EVENEMENTEN

SIGNAGE

Production Brothers is specialist in het maken, verhuren en plaatsen van bewegwijzeringborden (signage) op en rond evenementen.

INNOVATIE

Production Brothers denkt graag met u mee en blijft slimme oplossingen ontwikkelen. Oplossingen, waarbij u als organisator nog makkelijker kunt werken aan de veiligheid van uw evenement.

MONTAGE

Production Brothers neemt zorg uit handen. Wij plaatsen op de juiste plekken, op elke positie en aan elke constructie. Welke methode wordt gebruikt, bepalen wij in overleg.

KNIGHTS OF ILLUMINATED SIGNS

Production Brothers biedt onder de naam The Knights of Illuminated Signs een variatie aan lichtoplossingen om borden en/of opzet hekken te verlichten.

SIGN CREATOR APP

Onmisbare tool voor producent en organisator. Deze door Production Brothers ontwikkelde app voor Iphone of Ipad stelt u in staat om een gedegen bordenplan met daarin standaard, custom made en verkeersborden simpel zelf vast te leggen.

Nieuwe vestiging Bredenoord Rotterdam

Noodstroomleverancier Bredenoord heeft op 1 april een nieuwe vestiging geopend, nabij kruising Ridderster langs de A15/A16 in Ridderkerk (regio Groot-Rotterdam). Het is de tweede vestiging van het Apeldoornse bedrijf in Nederland. Doel is om bedrijven en organisaties in de regio Rotterdam beter te kunnen voorzien van mobiele stroomoplossingen. Daarmee is nu snellere levering mogelijk, mede dankzij de samenwerking met Hak Transport. Bredenoord beschikt over een verhuurvloot van meer dan 2000 aggregaten, van 15 kVA tot 2000 kVA. Er zijn oplossingen voor tijdelijke stroom in noodsituaties, bij allerlei soorten werkzaamheden en voor gepland onderhoud. Daarnaast biedt het bedrijf permanente noodstroominstallaties en duurzame stroomoplossingen, zoals de ESaver, een hybride aggregaat dat tot wel 70% brand-

stof kan besparen. Algemeen directeur Jaap Fluit: "Onze klanten hebben behoefte aan een flexibele partner die snel kan inspringen op onverwachte vraag. Met de nieuwe vestiging zijn we 24 uur per dag, 7 dagen in de week bereikbaar in de regio Rotterdam. We hebben daarvoor in Hak Transport een zeer solide partner gevonden, met ruime ervaring in de logistieke dienstverlening."

Naast de brede verhuurvloot biedt Bredenoord ook maatwerk-stroomoplossingen. Zo leverde het bedrijf al diverse speciaal ingeregelde testinstallaties voor toepassing in de offshore-industrie en is er ruime ervaring met onderhoudswerkzaamheden, compressortests en backupvoorzieningen in grote industriële installaties. Areamanager Harold Harte: "Wij ontwikkelen samen met de klant unieke oplossingen voor vaak zeer specialistische werkzaamheden. Daarbij hebben we oog voor duurzaamheid. We bieden onze klanten verschillende brandstofbesparende en dus goedkopere oplossingen." Zowel Hak Transport als Bredenoord zijn familiebedrijven, met samen meer dan 150 jaar waardevolle ervaring. Jeroen Dekker, manager Rental Divisie Bredenoord: "In de zoektocht naar de juiste partner was het voor ons belangrijk dat het DNA van beide bedrijven perfect zou matchen. In Hak Transport hebben we een partner gevonden die zaken doet vanuit eenzelfde historie en met dezelfde visie op het ondernemen van de toekomst. Cees Hak, directeur Hak Transport: "Wij verheugen ons op de samenwerking en zijn er zeker van dat wij de wensen van de klant op een veilige, correcte en snelle wijze kunnen uitvoeren."

Voor meer informatie: www.bredenoord.com/rotterdam

Nieuwe vestiging artlogic

Sinds 1 maart heeft artlogic naast hun bestaande Nederlandse vestiging in Tilburg een tweede vestiging in Amsterdam geopend. Bestaande en nieuwe klanten worden vanuit deze vestiging ondersteund met lokale crew voor evenementen en producties. artlogic's unieke werkwijze wordt zo nog beter beschikbaar in de Amsterdamse evenementenindustrie. Toeleveranciers, organisatoren, promoters en locaties kunnen profiteren van de vertrouwde kwaliteitsstandaard van artlogic. Het nieuwe kantoor is gevestigd aan de Nieuwpoortkade 2a (tegenover de Westergasfabriek, op korte afstand van de ring Amsterdam) en direct bereikbaar via +31 2020 87106 en info.nl@artlogic.biz

Hulskamp Official Audiovisual Partner Grand Départ Utrecht 2015

Deze zomer kleurt Utrecht geel. Le Grand Départ, de start van de Tour de France vindt dan plaats in Utrecht. Op 4 juli vindt de eerste etappe plaats en de volgende dag tijdens de tweede etappe wordt de droom van duizenden wielersfans, 'Le Tour sous le Dom' werkelijkheid. Hulskamp is er dan ook trots op official partner Grand Départ te zijn. In opdracht van de gemeente Utrecht plaatst Hulskamp langs het parcours alle LED schermen (15m² tot 40m²) en geluidsvoorzieningen zodat

het publiek de Tour perfect kan volgen. De 1e etappe is een individuele tijdrit, de tweede etappe start op de Croeselaan en zal na het startschot door Utrecht een geneutraliseerd rit (rustig tempo) door de straten van Utrecht zijn. Na het officiële fotomoment op de stadhuisbrug zal deze etappe uiteindelijk finishen op Neeltje Jans in Zeeland. Maar niet alleen tijdens deze etappes, ook bij de ploegenpresentatie op 2 juli in park Lepelenburg verzorgt Hulskamp de audiovisuele faciliteiten.

KEES VEEN (HOF AUDIO):

“MET FRISSE BLIK NAAR DE TOEKOMST KIJKEN”

Het team van HOF Audio is sinds begin februari uitgebreid met een nieuwe projectmanager in de persoon van Kees Veen. Veen is geen onbekende in de AV- en entertainmentbranche.

De hoogste tijd om hem eens aan het woord te laten. Lars van Bergen

Kees Veen is al meer dan dertig jaar werkzaam in de audiobranche. “Het begon in de jaren ‘80 als hobby. Ik was toen geluidsman bij een bandje van vrienden van me. Tegen het eind van de jaren ‘80 heb ik me ingeschreven voor een seminar van René van Broekhoven in Rotterdam, omdat ik toen al beseftte dat ik in deze branche verder wilde. Na het seminar heb ik stage gelopen bij de RCS Studio in Rotterdam en na mijn stage heb daar nog drie jaar gewerkt.”

Na drie jaar lang bezig te zijn geweest met het masteren en remasteren van cassettes en cd’s, vond Veen het tijd voor een nieuwe uitdaging. “Ik ben aan de slag gegaan als freelance geluidsman. In die tijd heb ik veel verschillende klussen gedaan. Zo was ik monitorengeenier bij de band Balance en Front Of House engineer bij

de Nederlands symfonische rockband Wings Of Steel. Maar ik verzorgde ook het geluid op bedrijfssevenementen van bijvoorbeeld Unilever.”

SWITCH

Na jaren dus letterlijk achter de knoppen te hebben gestaan, is het voor Kees Veen rond het jaar 2000 tijd voor iets anders. Hij ging bij Focus Showequipment aan de slag als projectmanager. “Ik heb in deze functie acht jaar bij Focus gewerkt en in die jaren heel veel ervaring opgedaan. Zo hebben we onder andere de Uitmarkt in Amsterdam gedaan, maar ook Oerol, Crossing Borders en Music Meeting. Maar we zijn ook betrokken geweest bij internationale theaterproducties. Ik ben met The Phantom Of The Opera in Kopenhagen geweest en met Beauty And The Beast in Berlijn. Dat is wel gaaf hoor.”

GESCHIEDENIS HOF AUDIO

De naam Hof doet al heel lang een belletje rinkelen bij veel mensen in en rondom Groningen, omdat de eerste generatie Hof in de jaren 50 'Radio Hof' was begonnen. In de loop der jaren zijn er drie filialen geweest; in Groningen, Haren en Appingedam. Inmiddels wordt alleen Hof Expert in Haren voortgezet door de tweede generatie.

In 1984 werd HOF-AUDIO geluidstechniek opgericht, met een duidelijke visie voor kwaliteit. De faciliteiten werden voor tal van christelijke evenementen ingezet. Daarbij is ook contact ontstaan met de publieke omroep en orkesten. Unieke programma's en concerten uit het portfolio van HOF in die jaren: Prinsengrachtconcert, Museumpleinconcert, Nieuwjaarsconcert in het Concertgebouw, Vara Matinee, EO Jongeredagen en familiedagen, KRO Kerstconcerten, Radio 2 Gala van het NL lied en Una Voce Particolare.

In het begin van deze eeuw is het assortiment naar behoefte uitgebreid met beeld- en licht-faciliteiten, omdat de klanten graag alles bij dezelfde partij wilden kunnen betrekken. De naam is toen vanzelfsprekend gewijzigd in HOF audio – licht – beeld. Uiteraard zijn investeringen in kwalitatief hoogwaardige apparatuur alle jaren een rode draad geweest bij HOF. Eind 2013 is het bedrijf in nieuwe handen gekomen: Jan Peter van Amerongen is vanaf 1 november 2013 de nieuwe directeur/eigenaar. Hij heeft met zijn bedrijf Hypex Electronics bewezen een vooruitstrevend ondernemer te zijn, die oog heeft voor kansen en mogelijkheden. Het sterke fundament van zijn succesvolle bedrijf is voor HOF Audio een betrouwbare basis gebleken.

In 2009 werd bekend dat Focus failliet was. Na een jaartje bij Ampco gewerkt te hebben en daarna nog een jaar bij het inmiddels doorgestarte Focus, is het voor Veen wel even klaar. Hij trekt zich terug uit de AV-branche en pakt zijn welverdiende rust. Drie jaar lang runt hij een KIP Caravans service center. Veen: "Ja, dat is echt totaal iets anders. Maar ook wel even fijn. Het bloed kruipt echter waar het niet gaan kan en sinds februari van dit jaar ben ik aan het werk als project manager bij HOF Audio."

HOF AUDIO

De keuze voor HOF Audio was niet moeilijk voor Veen. "HOF heeft veel ervaring op het gebied van klassieke muziek en jazz. Dat zijn muziekstijlen die mij aanspreken, waar ik iets mee kan. Daarnaast is HOF Audio een

goed draaiend bedrijf met mooie en grote klussen. Samen met het nieuwe management richten we ons met een frisse blik op de toekomst. De eerste strategische zetten die we hebben gedaan, zijn een naamsverandering en investeringen in materiaal en personeel. Om onze goede positie op Audio te versterken hebben we gekozen om te gaan werken met een van de grotere namen in de AV, de keuze is gevallen op L-Acoustics. Vanaf begin augustus is onze geluidssysteem verrijkt met een KARA systeem en een aantal ARCS 2. Het is nu HOF Audio, licht en beeld verdwijnen van de naam. Onze core business is namelijk audio." ■

BIJZONDERE CONSTRUCTIES

'EINDELOZE MOGELIJKHEDEN'

Steeds vaker wordt in evenementenland gevraagd om bijzondere oplossingen en constructies als het gaat om bijvoorbeeld podia. Er is nogal namelijk nogal wat mogelijk en veel organisatoren willen zich onderscheiden. De bijzonderheden gaan van motion tot 'hoog' en 'breed' en er zijn nogal wat partijen die daar aan kunnen bijdragen. Wij laten er zes aan het woord.

STAGECO – EDDIE SLOTBOOM

"Wij merken heel goed dat met name mainstages op de dance-festivals zich steeds meer proberen te onderscheiden. Goed voor ons natuurlijk, omdat het vaak gepaard gaat met een toenemende hoogte en breedte van de constructies. Nadeel is wel dat er soms nog te simpel over gedacht wordt. Want hoe hoger je gaat, hoe meer wind je vangt en hoe groter en dieper

de constructie wordt. Daar komt nogal wat bij kijken. Het ligt er daarbij ook nog aan wat er allemaal in komt te hangen, ook dat wordt namelijk steeds meer. Op die manier krijg je uitdagende projecten die je wegzet."

"Budget is tegenwoordig vaak een beperkende factor. Het gevecht om de kaartjes is losgebarsten en je ziet dat de budget-

ten her en der onder druk staan. Veiligheid is daarnaast ook altijd een factor die meespeelt. Het maakt niet uit hoe duur of goedkoop iets is, het moet altijd veilig zijn. We komen in het veld nog wel eens wat minder veilige situaties tegen. Dan lopen we langs constructies waar wij toch onze vraagtekens bij zetten. Is er dan rekening gehouden met de mensen die erop komen? Is het decor te verwijderen als het bijvoorbeeld echt hard gaat waaien? Zeg het maar.”

“Het is tegenwoordig vaak vooral ook groot en hoog. De moeilijkheid daarin is dat alles op wind berekend wordt. Je moet de maatregelen van je constructie en je veiligheidsplan zo maken dat je kunt handelen als de wind harder gaat dan gepland was. Ga je ontruimen, ga je ontmantelen, hoeveel tijd heb je daarvoor? En hoe hoger de constructie, hoe moeilijker het wordt. Een aantal partijen is daar heel erg mee bezig en heeft duidelijke plannen op dat gebied. Die zorgen dat ze bijvoorbeeld makkelijk zeilen kunnen laten

zakken om de wind door te laten. Dat zijn dingen waar wij mee bezig zijn in de richting van de zomer, met bijvoorbeeld grote festivals als Defqon, Emporium en Mysteryland in het vooruitzicht. Mooie en grote dingen, waar dus heel wat bij komt kijken.”

“We hebben bij Stageco een ‘windmeter App’ ontwikkeld, die verkrijgbaar is in de verschillende Appstores. De windmeters die op onze constructies staan, communiceren met een website die we gelinkt hebben naar een app die je met je telefoon kunt raadplegen. Je kunt exact zien hoe hard het op dat moment in die constructie waait. Bovendien kun je een overzicht van de drie omliggende weerstations van de KNMI zien.”

**XLNT ADVANCED TECHNOLOGIES –
MARC VAN DER WEL, DIRECTOR OF
SALES & MARKETING**

“CyberHoist is de wereldwijd bekende geautomatiseerde kettingtakel voor live entertainment motion control toepassingen. In eerste instantie startten wij deze

ontwikkeling vanuit de Ampco Flashlight Rental-organisatie. Onze ambitie vanaf de start was om vooruitstrevend te zijn op het gebied van geautomatiseerde bewegingstechniek; verder dan de bestaande leveranciers van aangepaste standaard kettingtakels maken wij de dedicated takels en besturing zelf. We zijn vroeg in 2000 gaan ontwikkelen en kwamen uiteindelijk in 2003 met deze inmiddels wereldwijd bekende CyberHoist op de markt. Het eerste project was het Eurovisie Song Festival in Riga, Letland, een tv-productie waar een paar honderd miljoen mensen naar kijken... CyberHoist is een motion-oplossing die is gebaseerd op heel veel kennis en ervaring vanuit het verhuurvlak. Object gerelateerde 2D- en 3D-bewegingen, daar draait het om. Het bleek zo’n interessante vinding te zijn – inmiddels is recent na hard werken de CyberHoist II uitgebracht – dat in 2006 werd besloten hiervoor een apart verkoop- en supportbedrijf op te richten: XLNT Advanced Technologies.”

XLNT Advanced Technologies

FABER

AUDIOVISUALS
NEP Worldwide Network

WWW.FABERAV.NL
(+31)(0)518 - 40 16 29

Creator of live experiences

Corporate Event

AMSTERDAM

60 MOTION CHAIN HOISTS for REVERSE ILLUMINATIONS (Antwerp - Belgium)

EVO 250kg / 500kg / 500kg double chain / 800kg BGV-C1 - ALL ZERO SPEED!

CM Lodestar JJ 500kg | CM Varistar 500kg BGV-C1
All available for rent!

LARGE RENTAL STOCK

WIcreations.com
Special Constructions and Effects

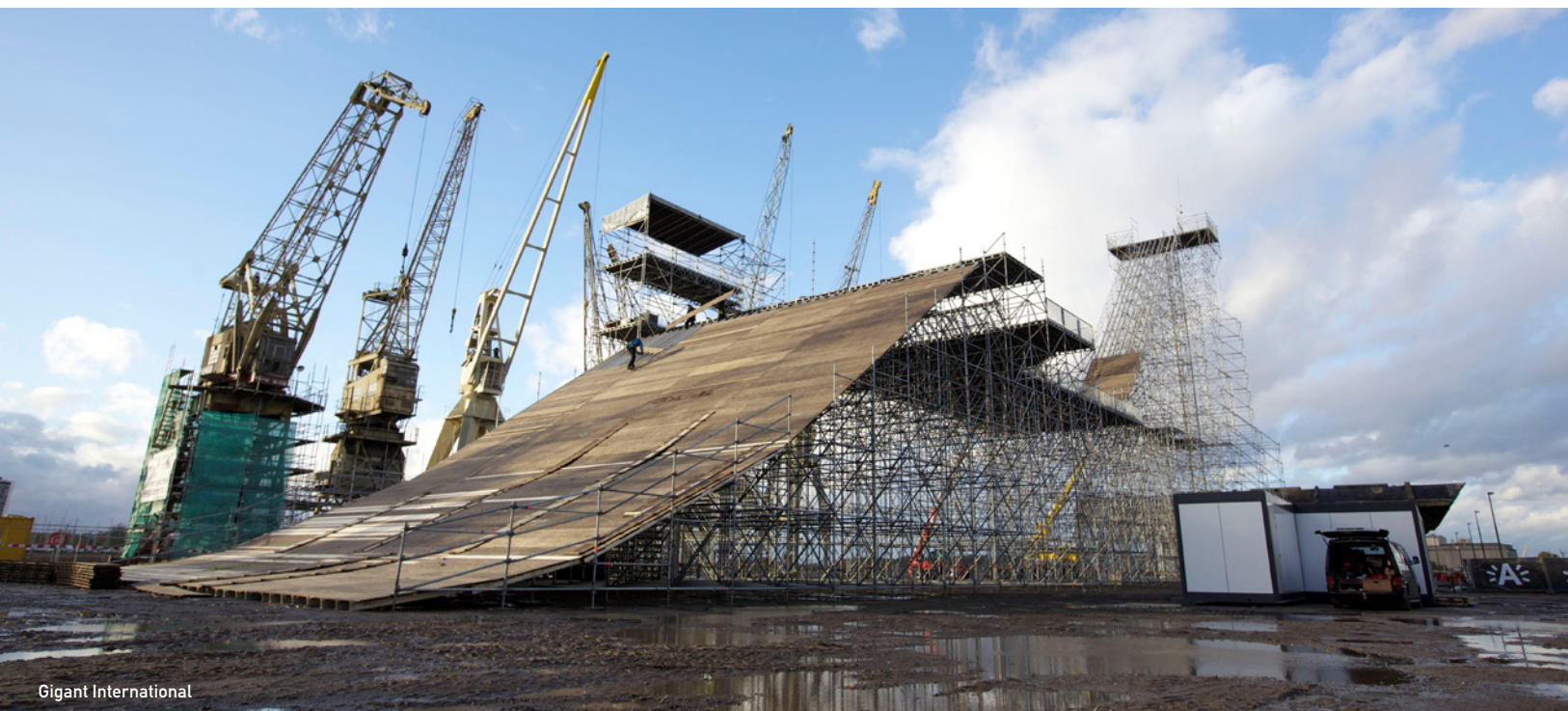
Concept design
Technical design
Internal engineering
Finite element calculations
Construction & testing

WImotion.eu
Innovative motion solutions

WI-Tracking system + WI-Stack Truss
SELF ENGINEERED - SPACE SAVING - EXTREMELY FAST ASSEMBLY TIMES
Variable speed chain hoists
SIL3 Winches
Elevators & Moving bridges
NEW! - Laser Guided Wagons

Gigant International

“Met dit systeem hoef je niet elke afzonderlijke takel te vertellen wat er moet gebeuren, maar programmeer je in één keer een object dat door één of meerdere takels wordt bewogen in een 2D- of 3D-ruimte. Het systeem is inmiddels wereldwijd bekend en is bijvoorbeeld al gebruikt door tourende artiesten als Madonna, Coldplay, Rihanna en Paul McCartney. Het is ‘plug & play’, d.w.z. aansluiten en direct programmeren van objecten en cues, zoals op een lichttafel. Je programmeert de cues en cue-lijst één keer voor je show en kunt het daarna aan de hand van de hoogte van de locatie overal toepassen. Het reizen ermee is zeer eenvoudig en bedrijfszeker. Het ontwerp is bovendien van een enorm hoog veiligheidsniveau.”

“XLNT Advanced Technologies is voorloper op het gebied van geautomatiseerde beweging. Wat Nederlanders altijd goed kunnen, is heel efficiënt technisch produceren van shows en evenementen. In een korte tijd iets toch op een goede en veilige manier doen. Met die ervaring in het achterhoofd werd en wordt de software voor CyberHoist ontwikkeld. Tweeweg-communicatie binnen het gehele systeem voor operationele en veiligheidsfeedback, zodat je daar op kunt anticiperen. De vraag naar bijzondere oplossingen groeit behoorlijk. Bezoekers van een event die ergens een kaartje voor kopen,

verwachten steeds meer spektakel. Elke ontwerper en producent wil natuurlijk iets unieks creëren op. Daar probeer je zo op in te springen, zodat met onze standaard techniek de bijzondere wens van de klant wordt vervuld. Hij moet op de meest eenvoudige manier, iets unieks kunnen laten zien. Dat kan met deze oplossing.”

“We bieden een premium motion control systeem, maar dat moet je wel altijd waar blijven maken. Het is een combinatie van een goed product met de juiste mensen die service en ondersteuning bieden. Waarmee je het onderscheid kunt maken? Het moet mooi bewegen, veel mogelijkheden bieden, kwalitatief goed en altijd veilig zijn. Dat is wat wij leveren.”

GIGANT INTERNATIONAL – TOM TOPS

“Wij merken, met de dance evenementen voorop, dat decors en special effects steeds belangrijker worden. Juist omdat er zo’n groot aanbod is op dat gebied, probeert ieder festival zich te onderscheiden. Voorheen gebeurde dat vaak met de line-up, maar tegenwoordig met het decor. Dat heeft voor ons als constructiebouwer vergaande gevolgen, omdat de constructies creatiever worden. Dat hoeft niet eens per definitie te betekenen dat het groter en hoger moet, maar kan ook betekenen dat we veel meer speciale of maatwerk materialen moeten

inzetten. Voor de bezoeker is de thematisering en de beleving veel belangrijker geworden en dat zie je terug in het decor en de constructies en natuurlijk ook de aankleding van het hele terrein.”

“De laatste jaren hebben wij een enorm gamma aan speciale items ontwikkeld. Dan heb ik het bijvoorbeeld over een grote hoeveelheid m2 vloeren in allerlei vormen, soorten en maten. Ook hebben we veel overkappingsmogelijkheden. We hebben ook de vraag om bijvoorbeeld decorstukken veilig te monteren op de Layherconstructie zien stijgen. Ook hiervoor hebben we dus veel tools en items ontwikkeld.”

“Sinds de komst van de NPR 8020-50 en NPR 8020-51 is duidelijk geworden bij welke partijen welke verantwoordelijkheden liggen. Dat is merkbaar in de markt en dat is een goede ontwikkeling. Technisch is niet alles mogelijk, maar er kan wel heel veel. Het belangrijkste is om een goed en compleet beeld te krijgen van het gebruik van een constructie. We proberen daarop een passende en veilige constructie te bouwen. Veiligheid is de belangrijkste standaard, anders bouwen we niet. Klanten moeten er vanuit kunnen gaan dat hun leveranciers volgens de gestelde veiligheidsnormen bouwen en opleveren. Budget mag nooit een reden zijn om een constructie niet of minder veilig te bouwen.”

CREW SERVICES

< the perfect match for your event! >

Wij leveren gemotiveerd en gekwalificeerd personeel voor de op- en afbouw van evenementen en beurzen. L!nQ Crew Services is onderdeel van L!nQ Event Group.

T: 085 4864 650 (24/7 bereikbaar)

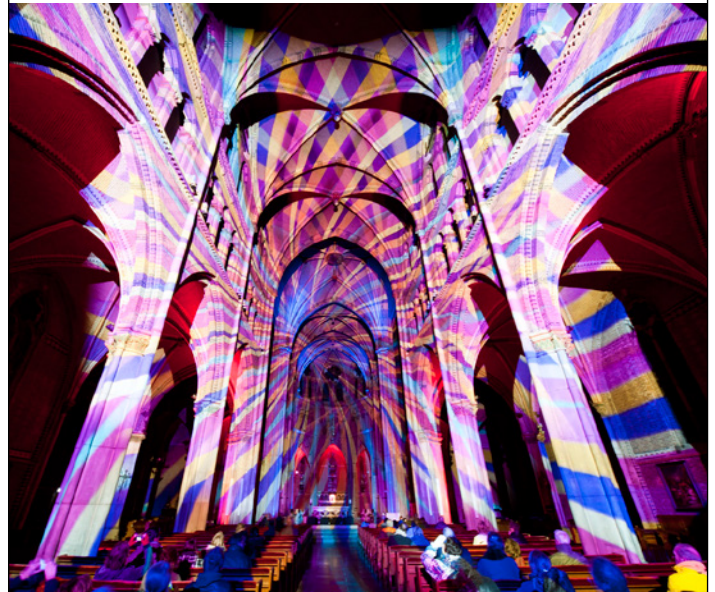
E: planning@linqeventgroup.nl

I: www.linqeventgroup.nl

PRonorm

urban experiences

Lijn Helmond-Venlo I
5705 BW Helmond
0492 542 111

info@pronorm.org
www.pronorm.org

Regenbeemd 42 Hal V
4825 AT Breda
076 560 0211

Pronorm is onderdeel van Mansveld Expotech Groep.

**Concert stages
in all sizes,
temporary structures
for every event.**

**IF YOU CAN
IMAGINE IT,
WE CAN
BUILD IT.**

STAGECO
NEDERLAND B.V.

WWW.STAGECO.COM

Tel.: +31 573 25 63 02

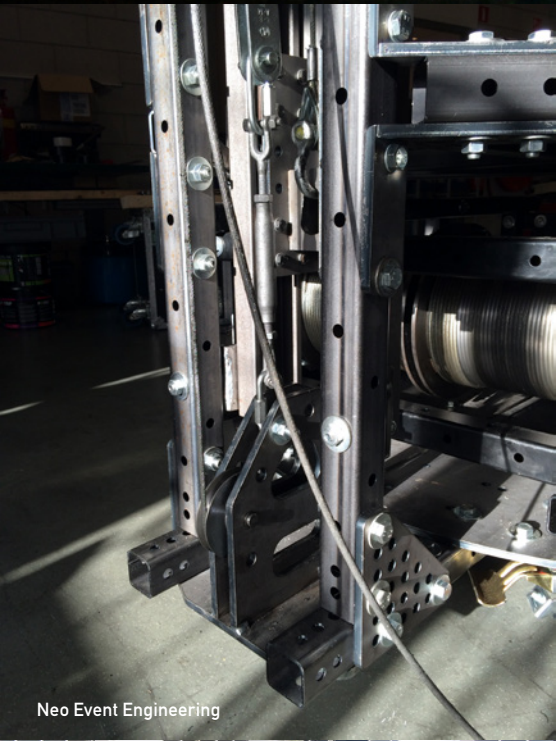
Fax.: +31 573 25 60 62

info.nederland@stageco.com

The Whole Sha-Bang

Neo Event Engineering

XLNT Advanced Technologies

THE WHOLE SHA-BANG – ARJEN HOFMA

“We zijn vooral veel werkzaam buiten Nederland en merken ook daar dat er steeds vaker motion wordt bedacht bij een show. Voorheen was dat vooral ‘iets extra’s’, maar nu is het vaak meteen al onderdeel van een show. Het is bovendien vaak steeds groter en zwaarder wat er allemaal bewogen moet worden.”

“Wij vertalen voor onze opdrachtgevers hun wensen in een technisch realistisch plaatje en denken in dit traject ook mee of iets financieel haalbaar is. We zoeken per project de beste materialen en leveranciers en bereiden de hele motion productietechnisch voor. Ze kloppen bij ons aan om in een vroeg stadium te zien of iets realiseerbaar is. Ze vragen of we mee wílem denken en soms kun je dan aangeven dat met een kleine wijziging of een andere opzet nog veel meer mogelijk is dan ze voor ogen hadden.”

“Uiteraard staat veiligheid altijd op de eerste plaats van belangrijkste punten, maar het is niet altijd grensbepalend. Bij een waanzinnig ontwerp zal het eerder een budgetverhaal worden, wanneer iets custom made gemaakt moet worden.”

“Qlimax 2014 was een mooi voorbeeld van ons werk. Het was niet zozeer een bijzonder constructie - het waren 12 trussen, ieder aan 2 takels - maar de mogelijkheden waren enorm. Er konden zoveel posities gemaakt worden, horizontaal, diagonaal, 12part, 6part, 4part, 3part, 2part. We konden blijven verzinnen, bij elke look die we maakten kwamen we op meerdere ideeën van wat ook nog gaaf zou zijn.”

“Bij een corporate event waren we heel vroeg bij het project betrokken om mee te denken over de props die gevlogen moesten worden, sommige met danseressen erop of erin. Zo konden we al vroeg meedenken met wat wel en niet kon. Met de riggingpartij dachten we mee over het maingrid, zodat we de kleine ruimte optimaal konden gebruiken en alle bedachte props gebruikt konden worden. Nu zijn we in opdracht van Livetime Productions bezig met een show waarbij meerdere grote aerial acts uit het niets tevoorschijn moeten komen. Doordat we vroeg betrokken zijn, kunnen we nog aanpassingen voorstellen in het ontwerp die het makkelijker of zelfs überhaupt mogelijk maken dit te realiseren.”

NEO EVENT ENGINEERING – BERTWIN BROUWERS

“Volgens mij worden de wensen niet perse groter, maar worden de technische mogelijk-

heden steeds uitgebreider en/of commercieel interessanter. Daardoor wordt de inzet van een beoogd effect realistischer. Verder zijn er ook op het gebied van veiligheid en betrouwbaarheid - van oudsher toch de zwakkere punten in de motion - steeds ontwikkelingen, waardoor creatieven en producenten steeds vaker de stap kunnen nemen.”

“Neo is als een van de weinige partijen in de branche echt gespecialiseerd in de bewegetechniek en dat, in combinatie met onze jarenlange ervaring, zorgt ervoor dat we technisch functionele oplossingen kunnen bieden waarin rekening is gehouden met de overige facetten die komen kijken bij een productie. Wanneer je bijvoorbeeld bij de maatvoering van een element rekening houdt met veelvoorkomende maten in de podium(constructie)bouw of bijvoorbeeld montagemogelijkheden voor decoratieve aankleding, dan zijn veel uitdagingen al opgelost voordat ze ontstaan. Uiteindelijk wordt het eindresultaat bepaald door de combinatie van de inspanningen van de betrokken partijen. Wanneer een prachtig zwevend videopaneel lelijk is afgewerkt, dan is het totaalbeeld voor de toeschouwer misschien toch niet alleen positief.”

“Er wordt nog wel eens (te) licht gedacht over de toepassing van bewegetechniek in onze branche. Op het eerste gezicht lijkt het of met een geleideprofiel en een aandrijving een beweging van een object snel (en goedkoop) genoeg gerealiseerd kan worden, maar naast de technische functionaliteit zijn veiligheid en betrouwbaarheid natuurlijk de absolute hoofdrolspelers. Wat gebeurt er met een systeem wanneer zich een onvoorziene situatie voordoet? Vaak is het ook zo, en dit dan wellicht in tegenstelling tot industriële toepassingen, dat er maar één 'moment suprême' is waarop de techniek moet functioneren. Of dit nu de spectaculaire opkomst is van de superster of de introductie van het nieuwe model van een mooi automerk. Natuurlijk kan er altijd en om wat voor reden ook wat mislopen, maar door een solide technische voorbereiding in combinatie met een grondige kennis van zaken kan de kans hierop worden geminimaliseerd. Helaas zijn er voldoende voorbeelden te noemen van situaties waar dit niet goed liep.”

“Ervaring leert dat de industrieel geldende regelgeving wel een goede houvast biedt,

Technical Production Design | Event Concept & Engineering | Technical - & Site Production | Event Production Management
 Minervum 7282 | 48 17 ZM Breda | The Netherlands | info@unlimited-productions.com | +31 76 513 82 38 | www.unlimited-productions.com

Quinty's Crew

24*7 BEREIKBAAR!

Wij zijn gespecialiseerd in het leveren van kwalitatief, enthousiast en goed personeel met ruime kennis en ervaring.

Alle Crew op het gebied van evenementen, concerten, theater, tv-studio's

- Lichttechnici
- Videotechnici
- Geluidstechnici
- Stagehands
- Barpersoneel
- Volgspotters
- Riggers
- Magazijnmedewerkers
- Heftruck-/Hoogwerkerchauffeurs
- C/CE Chauffeurs

Kijk op onze website voor meer informatie

www.QuintyCrew.nl

Met een garandeerde bereikbaarheid 24*7

Bezoekadres: Condorweg 10 unit S&9, 7332 AC Apeldoorn
 Postadres: Postbus 1408, 7301 BR Apeldoorn
 T: +31 (0)55 534 1100
 M: +31 (0)6 2626 4585
 E: info@QuintyCrew.nl
 I: www.Quintycrew.nl

HOI

"Elke adverteerder zou deze advertentie moeten lezen."

Harry Dekker, Media Director Unilever Benelux

Een adverteerder die wil weten of hij het juiste bedrag betaalt voor z'n advertentie kijkt of een titel het HOI-keurmerk heeft. Dan zijn de oplagecijfers gecontroleerd en zijn de advertentietarieven daarop gebaseerd. PS Deze titel heeft het HOI-keurmerk.

HOI. De Harde Cijfers. www.hoi-online.nl

Wlcreations

maar vaak niet op de letter realiseerbaar in onze branche, al is het maar omdat de tijd ontbreekt om de voorgeschreven procedures en protocollen te doorlopen. Dit is al zo sinds de eerste jaren dat wij meewerkten in bijvoorbeeld de steiger(constructie)bouw. Een productie is in de basis de realisatie van een (zeer!) tijdelijke situatie in een vaak extreem korte periode en het zal dan altijd lastig blijven om solide en algemeen toepasbare regelgeving op te stellen. Toch zijn er structurele verbeteringen aan te wijzen op dit gebied over de afgelopen jaren. Diverse partijen in onze branche zijn ondertussen ISO en/of VCA gecertificeerd en het voorbereidend teken- en rekenwerk is tegenwoordig vaak veel beter voor elkaar dan een aantal jaren geleden. Veel partijen zien nu juist de voordelen van het goed voorbereid op pad gaan, waar dat in het verleden nog wel eens gezien werd als onzinnig lastig en bureaucratisch. Het ontbreken van de (volledige) wettelijke regelgeving is voor de echte vakmensen uit onze branche geen reden om onveilig of onprofessioneel te werk te gaan.”

“We zijn continu bezig met de ontwikkeling van ons Neo e-Motion Technology. Dit systeem bestaat uit een steeds groeiend aantal modulaire basiscomponenten waarmee de gewenste technische resultaten kunnen worden gerealiseerd. Voorbeelden hiervan zijn een GRS 2500 railsysteem waarbij een aantal wagens op positie en snelheid gestuurd over een track kan worden bewogen, of bijvoorbeeld de Neo Starwinch die als aandrijving kan dienen voor een supersnel hefplatform in iedere gewenste vorm of afmeting, maar ook om een grote, vriendelijke sneeuwman rustig rondjes te laten draaien als eyecatcher op een winterevenement. De mogelijkheden zijn eindeloos!”

WICREATIONS – HANS WILLEMS

“Er is steeds een creatieve vraag naar innovatie. Evenementen voelen altijd de druk om elk jaar weer net wat vernieuwender te zijn dan het jaar ervoor. Vernieuwend is ons vakgebied vaak een synoniem voor ‘spectaculairder’. De vraag bepaalt in onze

industrie, dus zijn we genoodzaakt deze innovaties te volgen en liefst zelfs net voor te zijn.”

“Onze meerwaarde is dat we een organisatie in de breedte zijn. We kunnen een project aan van A tot Z, van idee over engineering en fabricatie tot installatie en dit alles in-house uitgevoerd. De korte communicatielijnen en lead tijden, die daardoor mogelijk worden, vertalen zich in een kwaliteitsvol resultaat. We beheersen een scala aan specialismen en kunnen terugvallen op veel ervaring in deze sector, samen met een inventaris van allerlei hightech technieken die ons in staat stellen om snel en adequaat turn-key oplossingen aan te bieden.”

“Vaker dan ons lief is komen we nog rommel tegen binnen ons vakgebied. Wanneer budget het enige criterium wordt, merken we dat sommige uitvoerders in het proces wel eens voor verrassingen komen te staan en dan proberen te besparen in de uitvoering. Dit is helaas steeds zichtbaar in het resultaat en zorgt dikwijls voor minder veilige situaties.”

“De sky is the limit, wordt vaak gezegd. Dit klopt in ons vak grotendeels. Er bestaan zeker technische limieten aan wat er kan en niet kan. Er valt niet te spotten met de wetten van de fysica, maar in de overgrote meerderheid van de projecten lopen we veel eerder tegen tijdslimieten of budgetlimieten aan. Veiligheid is daarnaast niet onderhandelbaar! Dus dat is sowieso steeds een uitgangspunt.”

“De drang om te innoveren is er en zal er altijd zijn. Het is onderdeel van het essentiële in de mens om steeds meer te willen en meer te verwachten. We doen er alles aan om deze ontwikkelingen steeds voor te zijn door zelf proactief steeds te inventariseren welke technieken beschikbaar komen op de markt. Los daarvan blijven we benieuwd welke richtingen de creatives de komende jaren uitgaan en welke ‘gekke ideeën’ we in onze mailbox mogen ontvangen.” ■

THE PRODUCTION FACTORY
ENTERTAINMENT TECHNOLOGY

• TECHNICAL PRODUCTION MANAGEMENT • LOGISTICS & SITE COORDINATION •

• TECHNICAL DESIGN • SOUND • LIGHTING • VIDEO • STAGING • POWER • SITE FACILITIES •

DELTA 46 6825 MS ARNHEM NEDERLAND
PHONE +31- 0 26-38.40.110 FAX +31- 0 26-38.40.111
E MAIL MAIL@PROFAC.NL WEBSITE WWW.PROFAC.NL

FABER
AUDIOVISUALS
NEP Worldwide Network

BEN DE WILD PRODUCTIONS
www.bendewild.nl

Postbus 95 - 3780 BB Voorhuizen - 0342-473251 - info@bendewild.nl

Flexibel in Event Equipment

VAN OVERBEEK
MOBILE SANITARY SOLUTIONS

Reeds 25 jaar toonaangevend leverancier van mobiel water gespoeld sanitair. Hoge capaciteit, flexibel, servicegericht en altijd een oplossing voor organisator en eindgebruiker.

De Stad 15 - 5688 NX Oirschot - +31(0)499 571910
WWW.VAN-OVERBEEK.NL

Quinty's-Grew 24*7

Kijk op onze website voor meer informatie
www.QuintyGrew.nl

Met een garandeerde bereikbaarheid 24*7

THE MOJO BARRIERS®
www.mojobarriers.com

Omnido
Evenementenverzekeringen

Festivals, Dance, Cultureel, Sport, Zakelijk.

078 - 677 3265
www.evenementverzekerd.nl

EASY@WORK
Evenementen uitzendbureau

24 uur per dag Stagehands door heel Nederland

☎ 0317- 414 750 @ www.easyatwork.nl

STAGECO
NEDERLAND B.V.

WWW.STAGECO.COM

ShowTex
AMAZING STAGE FABRICS IN MOTION

Energieweg 2b - 3762 ET Soest
the Netherlands
T +31 35 693 86 92 - F +31 35 693 87 55
E info.nl@showtex.com - I www.showtex.com

SILK SHOW ARCHITECTS

technical production design | show production services

www.silk.nl

MACHINE NODIG?

BEL OF MAIL ONS?

Tel. 0573 - 44 80 82
verhuur@almatlaren.nl

WWW.ALMATLAREN.NL

GIGANT Gigant International BV
Meerheide 116
5521 DX Eersel
T +31(0)497 51 77 71
WWW.GIGANTINTERNATIONAL.COM info@gigantinternational.com

PODIUMBOW
VERDIEPINGSVLOEREN
EVENEMENTENCONSTRUCTIES
SCHANSEN

SETTING THE SCENE
FOR YOUR EVENT

ALL-AREAS
rental & sales b.v.

Officiële importeur en distributeur van Pipe & Drape, TextInt en Mobile Airwall. Totaal inrichting voor uw evenement.

Veldzigt 3, 3454 PW De Meern
T +31 (0)30-242 82 50
F +31 (0)30-242 82 59
E info@all-areas.nl
I www.all-areas.nl

Grip op geluid!

artlogic®
people network

artlogic bemiddelt en levert Stagehands en technici in de media- & evenementenindustrie.

Betrouwbaar, toegewijd, heldere werkwijze, uitgestrekt europees netwerk.

artlogic BV Nederland - T: 013 2201106
info.nl@artlogic.biz - www.crewpool.nl

SMELT
PORTOFOONS.nl

k/ap
Evenementenverzekeringen
www.klap.com/evenementen

KLOKGEBOUW
EINDHOVEN

De voormalige fabriekshallen van het Klokgebouw op Strijp-S in Eindhoven bieden een capaciteit van max. 9000 bezoekers. Het is een ideale locatie waar de meest uiteenlopende creatieve projecten met volledige vrijheid kunnen worden georganiseerd.

Kwaliteit, professionaliteit en veerkracht voor uw evenement en onderneming.

Medische hulpverlening bij evenementen

Personeel, voertuigen en materialen

EMS
EVENT MEDICAL SERVICE

Event Medical Service
Looptantstraat 2-E
5405 NB Uden
Tel: +31 (0)413 332152

Internet:
www.ems.nl
www.emscare.nl

E-mail:
info@ems.nl
info@emscare.nl

@EMSBV
Facebook.com/eventmedicalservicebv

WISH
Outdoor

www.wishoutdoor.com

R & S
verhuur en verkoop
communicatie apparatuur

Roer 48
3068 LE Rotterdam
+31(0)10 4672616
www.rsverhuur.nl
info@rsverhuur.nl

RS VERHUUR
Your partner in communications !

AMPSCO
FLASHLIGHT

**CREATIEVE OPLOSSINGEN IN
LICHT, GELUID, VIDEO EN RIGGING**

www.ampco-flashlight.com

Het gemak van goed werkende IT

H&S
computerservices

bel 0320 233633 of
mail: a.alphenaar@hsalmere.nl

SIGHTLINE
PRODUCTIONS

www.sightline-prod.com

fence 4 events • nl
your crowd controlled !

WWW.FENCE4EVENTS.NL

Over VVEM:

De Vereniging Van EvenementenMakers is in 2001 opgericht als brancheorganisatie voor professionals in de publieksevenementen-branche.

De VVEM vertegenwoordigt bedrijven uit verschillende hoeken van de evenementenbranche. Zowel organisatoren, locatieverstrekkers als leveranciers vinden hun plek binnen deze brancheorganisatie. Kwaliteit, veiligheid en professionaliteit worden als kenmerken uitgedragen. De leden kunnen naar workshops gaan, die op de evenementenpraktijk zijn toegespitst. Er zijn ook vele andere momenten om elkaar te treffen. Directie, secretariaat en kenniscentrum staan klaar om het belang van het maken van goede en veilige evenementen aan te geven en ook andere professionals in de evenementenindustrie te helpen.

Stationsstraat 2a
3851 NH Ermelo
Telefoon: 0341 559504
Fax: 0341 559080
www.vvem.nl

DELTECTAPE INNOVEERT

TAPE ALS ONDER-SCHATTE FACTOR

In de AV- en evenementenindustrie is het van essentieel belang dat er wordt gewerkt met producten van topkwaliteit. The show must go on! Succes hangt grotendeels af van het ondersteunend materiaal, waaronder ook de tape. Dit product wordt vaak nog gezien als een bijproduct. "Dit is ten onrechte", zegt productmanager Koen Bollen van Deltec Tape. "Hoogwaardige kwaliteit tape bepaalt de levensduur van onder andere kabels en ondergronden."

Tape is een bepalend product is voor, tijdens en na afloop van een show of evenement. Daarbij is het van essentieel belang dat de juiste tape voor de juiste toepassing wordt ingezet. Deltec Tape heeft sinds een aantal jaar een breed assortiment tapes, speciaal ontwikkeld voor de entertainmentbranche. Tevens beschikt Deltec Tape over een aantal specialisten die beschikken over de kennis van de producten en toepassingen.

ASSORTIMENT

Of het nu gaat om het afplakken van kabels op podia, het verbinden van podiadelen, afplakken van tapijttegels met dubbelzijdige tape, het markeren van randen of het bundelen van kabels met een eigen label. Deltec Tape heeft alles in huis om het ondersteunend materiaal zo specifiek mogelijk aan te bieden. Deltec Tape heeft veel tijd gestoken in het observeren van de markt. Wat is nu precies de behoefte van de technici die met

de producten moeten werken? Waar loopt men tegenaan en waar gebruikt men allemaal tape voor. Door te luisteren en te praten met de mensen uit de branche heeft Deltec Tape een compleet assortiment samengesteld waar een vakman op kan vertrouwen.

GAFFERTAPE

De topper uit het Deltec Tape assortiment is de Deltec Gaffertape. Deze hoogwaardige kwaliteit gaffertape, met natuurrubber lijmlaag is in te zetten van hele lichte tot de zwaardere toepassingen zoals openluchtevenementen. De Deltec Gaffertape is bestand tegen water, olie en mechanische beschadiging. De tape laat geen lijmresten achter en is perfect met de hand te scheuren, waardoor het een zeer gebruiksvriendelijk product is. "Dit is slechts één product uit ons totaalassortiment", zegt Koen Bollen. "Deltec Tape biedt ook hoogwaardige kwaliteit dubbelzijdige tapes voor bijvoorbeeld het tijdelijk of permanent bevestigen van tapijt en vloerbedekking of een verwijderbare dubbelzijdige tape voor het tijdelijk bevestigen van bijvoorbeeld decorstukken of posters. Tevens hebben we diverse mogelijkheden in ons assortiment als het gaat om het coderen en of bundelen van kabels door middel van (eigen gelabelde) tapes."

REFERENTIES

Deltec Tape gaat voor de volle honderd procent voor kwaliteit. Een aantal toonaangevende bedrijven is na uitgebreid testen overtuigd en kiest al voor de producten van Deltec Tape. Het Koninklijk Theater Carré, Jaarbeurs Utrecht, DelaMar Theater en Ahoy Rotterdam ervaren naast de hoge kwaliteit tapes en uitgebreide service een behoorlijke kostenbesparing.

GAFFGUN

De meest innovatieve ontwikkeling in de markt met betrekking tot het bevestigen van kabels op diverse ondergronden is de Gaffgun. Deze gaffertape-dispenser is dé tool voor het professioneel, snel en eenvoudig bevestigen van (elektriciteits)kabels op diverse onder-

gronden. De bijgeleverde 'cable guides' maken het mogelijk om één of meerdere kabels van verschillende dikte in één handeling perfect te bevestigen, zonder dat deze recht zijn neergelegd. Tevens biedt de Gaffgun de mogelijkheid om tapijttegels aan elkaar te verbinden. Dit is mogelijk door gebruik te maken van de 'floor-guide'. De Gaffgun bespaart geld, tijd, voorkomt rugklachten en het vereenvoudigt het werk aanzienlijk (zie kader voor alle voordelen). De Gaffgun is multifunctioneel en inzetbaar voor diverse werkzaamheden.

TESTEN?

Ervaar zelf ook het complete assortiment van hoogwaardige producten van Deltec Tape. Weten wat Deltec tape voor u kan betekenen of gratis testen? Kijk op www.deltectape.nl of neem contact op via 0413-24 44 44 of per mail via info@deltectape.nl. ■

VOORDELEN EN KENMERKEN GAFFGUN

- Enorme tijdsbesparing (tot wel 29 keer sneller)
- Bundelen en afplakken van meerdere kabels in één handeling
- Geen rechtgetrokken kabels nodig
- Handzaam en makkelijk op te bergen
- Meerdere tapebreedtes mogelijk
- Werkt perfect in combinatie met Deltec Gaffertape.

ABONNEE AANBIEDING 2015

Ontvang nu ruim 35% korting op het reguliere abonneetarief: u betaalt slechts €25,- ipv €39,-

U ontvangt naast vakinformatie vele voordelen. Abonneer u nu op het vakblad AV&Entertainment Magazine.

ABONNEE VOORDELEN:

- 6 maal per jaar uw eigen vakblad op de deurmat
- Actueel nieuws op www.av-entertainment.nl
- 10 maal per jaar uw eigen digitale AV&Entertainment Magazine nieuwsbrief
- Extra korting op lezersaanbiedingen in uw vakblad
- Gratis bedrijfsgegevens vermelding in bedrijvengids op www.av-entertainment.nl
- Een korting van €100 op een uitgebreide vermelding in de bedrijvengids; abonnees betalen €125 voor een heel jaar ipv €225
- AV&Entertainment Magazine abonnees ontvangen ook 15% abonneekorting op andere tijdschriften van de uitgeverij van Van Munster Media Groep (www.vanmunstermedia.nl): Porsche Scene Live, Great British Cars, Bodylife Benelux, Meeting Magazine, Office Magazine, Rivierenland Business, Vallei Business, Oost-Gelderland Business, Noord Limburg Business

Indien u geïnteresseerd bent in een van deze uitgaven, kunt u dit vermelden op bijgevoegde antwoordkaart of bel direct onze klantenservice: 024-373 8505 (elke werkdag bereikbaar tussen 9.00 uur en 12.00 uur).

U kunt u ook abonneren op AV&Entertainment Magazine via de website: www.av-entertainment.nl

AV&Entertainment
MAGAZINE

JAARGANG 11 | NUMMER 2 | MEI 2015
www.av-entertainment.nl

van munster
media groep

Een uitgave van
MVM PRODUCTIES BV
Postbus 6684 | 6503 GD Nijmegen,
Kerkenbos 12-26c | 6546 BE Nijmegen
T: 024 - 3 738 505 | F: 024 - 3 730 933

UITGEVER
Michael van Munster

HOOFDREDACTIE
Teun van Thiel
teun@av-entertainment.nl

REDACTIEMEDEWERKERS
Arnout van der Hoek, Lucas Vroemen,
Maud Mentink, Ulco Schuurmans
Email: info@av-entertainment.nl

VORMGEVING
Jan-Willem Bouwman

COVERFOTO
Marcel Krijgsman

MEDIA-ADVIES VAN MUNSTER MEDIA B.V.
René Janssen T: 024-373 8055
E: rene@av-entertainment.nl

Voor advertentietarieven, neem contact op met onze media adviseurs of ga naar www.av-entertainment.nl

ABONNEMENTEN

Een jaarabonnement bedraagt € 39,- (excl. B.T.W.)
Abonnementen hebben een looptijd van een jaar (tot 31 december) en worden automatisch verlengd. Opzeggen kan schriftelijk en dient ieder jaar vóór 31 oktober te gebeuren.

Vragen over abonnementen en bestellingen kunt u richten aan de afdeling Abonnementenbeheer. Dagelijks telefonisch bereikbaar van 09.00 uur tot 12.00 uur,
T: 024-373 8505,
E: abonnementenbeheer@vanmunstermedia.nl

Nabestellingen: Oude nummers (5 euro per exemplaar) telefonisch bestellen via 024-373 4467

COPYRIGHTS

Het auteursrecht op de in dit tijdschrift verschenen artikelen wordt door de uitgever voorbehouden.

ABONNEES ONTVANGEN

- 6 keer per jaar het vakblad
- Toegang tot het volledige archief op www.av-entertainment.nl
- Korting op lezersaanbiedingen AV&Entertainment Magazine
- Gratis opname bedrijvengids

De juiste persoon
op
de
juiste plaats

Select AV verzorgt uw personeelsinvulling over de volle breedte. Operationele kennis en ervaring, doordachte man-planning en zorgvuldige bemiddeling in personeel op tijdelijke of projectbasis vormen hiervoor het vertrekpunt.

Select AV selecteert zorgvuldig en levert maatwerk door in te spelen op de specifieke functie-eisen.

Daarom garanderen wij u de kwaliteit van onze dienstverlening.

Kennismaken, samenwerken

Select AV Personeel
Sumatralaan 45
Postbus 1280, 1200 BG Hilversum
Tel. 035 - 54 299 66
Fax 035 - 54 294 64
select@avpersoneel.nl

**Partner in flexibele
personeelsinvulling**

www.avpersoneel.nl

SUMMER 2015

PROUD TO BE INVOLVED

MEI

TOPPERS IN CONCERT - **AMSTERDAM**
BEVRIJDINGSFESTIVAL **ROTTERDAM**
BEVRIJDINGSFESTIVAL **UTRECHT**
BEVRIJDINGSFESTIVAL **HAARLEM**
LALALAND FESTIVAL - **HARDERWIJK**
DANCETOUR- **LELYSTAD/DEN-BOSCH**
SPRING PREFORMING ARTS FESTIVAL - **UTRECHT**
BLUESEAS FESTIVAL CURACAO - **CURACAO**

JUNI

GIUS GROOTS - **EINDHOVEN**
FORTAROCK- **NIJMEGEN**
PINKPOP - **LANDGRAAF**
BEST KEPT SECRET - **HILVARENBEEK**
PARKPOP - **DEN HAAG**
DE BESCHAVING - **UTRECHT**
HOLLAND FESTIVAL - **AMSTERDAM**
OEROL - **TERSCHELLING**
BEECKESTIJNPOP - **VELSEN-ZUID**
DOWN THE RABBIT HOLE - **BEUNINGEN**
AMSTERDAM JAZZ FESTIVAL - **AMSTERDAM**

JULI

SENSATION - **AMSTERDAM**
BOSPOP - **WEERT**
NORTH SEA JAZZ - **ROTTERDAM**
WERFPOP - **LEIDEN**
KETIKOTI - **AMSTERDAM**
BREDALIVE - **BREDA**
PITCH - **AMSTERDAM**
STEKKER IN HET PARK - **UTRECHT**
PARKCITY LIVE - **HEERLEN**

AUGUSTUS

MYSTERYLAND - **HAARLEMMEER**
LOWLANDS - **BIDDINGHUIZEN**
UITMARKT - **AMSTERDAM**
ZEELAND NAZOMERFESTIVAL - **MIDDELBURG**
MELA FESTIVAL - **OSLO**

SEPTEMBER

NORTH SEA JAZZ CURACAO - **CURACAO**
INTO THE GREAT WIDE OPEN - **VLIELAND**

PROOSTWETERING 50 | 3543 AH UTRECHT
THE NETHERLANDS | T. +31 (0)30 242 8888
E. INFO@AMPCO-FLASHLIGHT.NL
WWW.AMPCO-FLASHLIGHT.NL

Member of the Ampco Flashlight Group

